

پاسخنامه تست

۱- گزینه ی ۲

واج آرای صامت «س» و مصوتِ کوتاه «ب»

گزینه ی ۱: واج آرای صامت «ش» و مصوت بلند «ا»

گزینه ی ۳: واج آرای صامت «گ» و مصوت بلند «ا»

گزینه ی ۴: واج آرای صامت «م» و مصوت بلند «ا»

۲- گزینه ی ۳

شاعر با استفاده از واج آرای صامت‌های «س» و «ف» حالت افسردگی و غم و اندوه و درماندگی را القا می‌کند.

۳- گزینه ۲) تکرار صامت س بیش از سایر ابیات به چشم می آید.

۴- گزینه ۱) واج آرای حروف: م، ه، ج، الف.

۵- گزینه ۴) در این گزینه واج آرای بوسیله کسره رخ نداده است.

۶- گزینه ی ۲

هوا اول در معنی آرزو و هوای دوم در معنی مخلوط چند نوع گاز

۷- گزینه ی ۳

زین اول: از + این

زین دوم: چیزی که به اسب می‌بندند.

۸- گزینه ۲

روی اول: مخالف زیر

روی دوم: صورت و چهره

نکته: گزینه ی ۱ بار اول و سوم در معنی چیز حمل کردنی است و واژه آرای محسوب می‌شود.

بار دوم در معنی دفعه است.

۹- گزینه ی ۴

دوش اول و سوم: به معنی دیشب

دوش دوم: کتف

۱۰- گزینه ی ۲

خطا اول: خطایی، منسوب به خطا(ختا) که به داشتن زیبارویان مشهور بودند.

خطا دوم: اشتباه

۱۱- گزینه ی ۴

پری اول در معنی فعل پیری

پری دوم در معنی پریچهره و زیبارو

۱۲- گزینه ۴) می گشت: می چرخید.

۱) کرمان:شهر کرمان، کرمان:جمع کرم

۲)اجل:بزرگ،اجل:مرگ

۳)تیر:امان و پناه،تیر:خدنگ.

۱۳- گزینه ۳)رها رها رها جنبه تاکید دارد.

۱۴- گزینه ۴)در این گزینه بین مهر و مهر جناس ناقص است.

۱)بهشت:جنت،بهشت:قرار داد از مصدر هشتن.

۲)مدام:شراب،مدام:پیوسته.

۳)خویش در جایگاه قافیه به ترتیب:قوم،خود(خویشتن).

۱۵- گزینه ۳)باد:جریان هوا،باد:فعل دعایی.

۱۶- گزینه ۳.

(۱) آدم ، عالم.

(۲) تو، من.

(۴) باشد.

۱۷- گزینه ۴) بین پروانه و پروانه (بینی) جناس مرکب است.

توجه: پیشوند ها مانع تکرار نیستند از این رو مهربان و نامهربان تکرار هستند.

۱۸- گزینه ۴) بر، بر.

۱۹- گزینه ۴

بیت فاقد واژه آرای است.

شانه اول: ابزاری برای پیرایش مو.

شانه دوم: کتف و دوش

۲۰- گزینه ۱.

دارای واج آرای حرف «س» - فاقد واژه آرای

بُستان: باغ و بستان: بگیر

۲۱- گزینه ۲.

در بیت «۱» مصوت بلند /آ/ ۱۰ بار تکرار شده است.

در بیت «۲» صامت /د/ ۸ بار و صامت /ر/ ۱۱ بار تکرار شده است.

در بیت «۳» صامت /ش/ ۵ بار تکرار شده است.

در بیت «۴» صامت /ش/ ۶ بار تکرار شده است.

۲۲- گزینه ۴.

می دانیم که واج آرای صامت ها از واج آرای مصوت ها محسوس تر است.

بیت «۱»: مصوت /آ/

بیت «۲»: مصوت / — /

بیت «۳»: مصوت / آ /

بیت «۴»: صامت / س /

۲۳- گزینه ۲

فتنه تکرار ندارد و دارای جناس تام است. فتنه اول به معنی آشوب و فتنه دوم به معنی عاشق و شیفته

۲۴- گزینه ۴

غبار تکرار ندارد و معنای استعاری غبار با معنای حقیقی آن، جناس تام ساخته است. غبار اول به معنای گرد و غبار و غبار دوم به معنای غم و اندوه.

۲۵- گزینه ۱

بهشت تکرار ندارد. بهشت اول به معنای فردوس و بهشت دوم فعل از مصدر هشتن به معنی گذاشتن می باشد.

۲۶- گزینه ۳

چنگ تکرار دارد.

سایر گزینه ها:

گزینه ۱: زیان اول به معنای ضرر و زیان دوم یعنی زندگی کنندگان

گزینه ۲: شاهد اول به معنای گواه و شاهد دوم به معنای زیبا رو

گزینه ۴: بوم اول بع معنای جعد و بوم دوم به معنی منزل

۲۷- گزینه ۳

پرده تکرار دارد.

سایر گزینه ها:

گزینه ۱: پروانه اول به معنای حشره و پروانه دوم به معنای اجازه و مجوز است.

گزینه ۲: سنگ اول در معنای استعاری است و منظور معشوق است و سنگ بستن دوم در معنای تحمل و صبر کردن است.

گزینه ۴: قلب اول مرکز و قلب دوم معنای دل دارد.

۲۸- گزینه ۳

تکرار آهنگ و فرمان.

سایر گزینه ها :

گزینه ۱: راه اول اصطلاح موسیقی و راه دوم به معنی مسیر

گزینه ۲: خراب اول به معنی ویرانی و خراب دوم به معنی مستی

گزینه ۴: نی اول به معنی ساز نی و نی دوم چوب نی

۲۹- گزینه ۱

باز اول به معنی دوباره است و باز دوم به معنی باختن و از دست دادن .

۳۰- گزینه ۴

۳۱- گزینه ۱

۳۲- گزینه ۳

واج آرای مصوت آ و صامت خ

سایر گزینه ها :

۱ : واج آرای ه

۲ : واج آرای ط

۴ : واج آرای د

۳۳- پاسخ: گزینه ۴

توجه کنید که طرفین سجع باید در پایان جملات واقع شوند.

۳۴- پاسخ: گزینه ۱

تنها در این گزینه تمام کلمات یادشده در پایان جملات واقع شده‌اند.

۳۵- گزینه ۳

تمام این لغات در پایان جملات واقع شده‌اند.

۳۶- گزینه ۲

گزینه «۱»: نیایی و بلایی.

گزینه «۳»: ملامت و کرامت.

گزینه «۴»: می‌ریزد و می‌آمیزد.

۳۷- گزینه ۳

بیت «الف»: واژه‌های «خوشنام، بام، جام و دام» سجع دارند.

بیت «پ»: واژه‌های «خمارم، ندارم و شکارم» سجع دارند.

بیت «ج»: واژه‌های «پریشان، شیطان و سلیمان» سجع دارند.

بیت «چ»: واژه‌های «مه، نه و ده» سجع دارند.

۳۸- گزینه ۳

سجع‌های به‌کار رفته در ابیات «ب» و «ت» مطرّف و در سایر بیت‌ها متوازی هستند.

۳۹- گزینه ۲

«سجع» در حدّ اقل دو جمله وجود دارد؛ اما «کیاست» و «فراست» در یک جمله هستند و نمی‌توان آن‌ها را سجع به حساب آورد.

توضیح نکته درسی:

آرایه سجع در کلامی دیده می‌شود که حدّ اقل دو جمله باشد، زیرا سجع‌ها در پایان دو جمله می‌آیند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «درج» و «خرج»: سجع است در پایان دو جمله.

گزینه «۳»: «دراز کرده»، «آغاز نهاده»: سجع است در پایان دو جمله.

گزینه «۴»: «جو» و «گرو»: سجع است در پایان دو جمله.

۴۰- گزینه ۲

«کیست» و «چیست»، «خورد» و «مرد» و «کشت» و «هشت» در عبارت گزینه «۲» سجع متوازی دارند، اما در سایر گزینه‌ها سجع مطرف وجود دارد.

۴۱- گزینه ۲

آرایه سجع در کلامی وجود دارد که حداقل دو جمله باشد. عبارت این گزینه تنها یک جمله دارد. در گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴»، به ترتیب، «آرند و بیازارند»، «طرب‌انگیز و طیب‌آمیز» و «نانی و جهانی» سجع دارند.

۴۲- گزینه ۱

سجع موجود در گزینه‌های «۲» تا «۴» مطرف است، اما گزینه «۱» دارای سجع متوازی است.

۴۳- گزینه ۲

در ابیات «ب، پ، ث، ج و ح» سجع مطرف وجود دارد. سه بیت دیگر، سجع متوازی دارند.

۴۴- گزینه ۲

در این گزینه سجع متوازن به کار رفته است.

در سجع متوازن، دو واژه فقط هم‌وزن‌اند. (باطل و ضایع)

۴۵- گزینه ۳

گزینه «۱»: «تنگ‌دستی»، «مستی» و «هستی» دارای آرایه «سجع» هستند. گزینه «۲»: «مهجور»، «رنجور» و «دور» دارای سجع هستند. گزینه «۴»: «نشین»، «نازنین» و «زمین» دارای آرایه سجع هستند.

۴۶- گزینه ۴

«روز و شب افروز» سجع مطرّف هستند، زیرا فقط در واج‌های پایانی اشتراک دارند. گزینه «۱»: گردون و افسون، سجع متوازی / گزینه «۲»: کرامت و سلامت: سجع متوازی / گزینه «۳»: فرسود و نگشود: سجع متوازی

۴۷- گزینه ۱

در سجع متوازن، دو واژه فقط هم‌وزن‌اند. (باطل و ضایع)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «نیام و کام»: سجع مطرّف / گزینه «۳»: «ترازو و بازو»: سجع مطرّف / گزینه «۴»: «باغ و داغ»: سجع متوازی

۴۸- گزینه ۳

واژه‌های «بدن»، «سخن» و «خویشتن» سجع دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مرغایان» و «جان» / گزینه «۲»: «کرامت» و «سلامت» / گزینه «۴»: «بیگانه و ویرانه».

۴۹- گزینه ۳

در بیت این گزینه، واژه‌های «می، پی و نی» سجع دارند.

۵۰- گزینه ۱

«آید» و «نماید» سجع مطرف، «نیبوند» و «نبندد» سجع مطرف، «مرقع» و «مرصع» سجع متوازی، «بپسندیدند» و «برنجیدند» سجع مطرف و «عزیز» و «ذلیل» سجع متوازن دارند.

۵۱- گزینه ۱

امان و عیان: سجع متوازی / خواهی و آری: سجع متوازی / آشنا و جدا: سجع مطرّف / درمان و زبان: سجع مطرّف

۵۲- گزینه ۲

در بیت گزینه «۲» واژه‌های «زمن، زدن و شدن» سجع متوازی دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «کرم و نعم» سجع متوازی دارند اما سجع «کم» با این دو واژه مطرف است.

گزینه «۳»: «او و بو» سجع متوازی دارند اما سجع «عدو» با این دو واژه مطرف است.

گزینه «۴»: «سوز و روز» سجع متوازی دارند اما سجع «پیروز» با این دو واژه مطرف است.

۵۳- گزینه ۲

الف) مضبوط و مشهود: سجع متوازن / ب) خفته و آشفته: سجع مطرف / پ) عشرت و حسرت: سجع متوازی / ت) باز و دراز: سجع مطرف

۵۴- گزینه ۳

کلمات سجع در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: برآید، نباید

گزینه «۲»: عزیز، ذلیل

گزینه «۴»: آنم، دانم

۵۵- گزینه ۱

سجع موجود در گزینه «۱» مطرف و سجع سایر گزینه‌ها متوازی است.

۵۶- گزینه ۲

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سجع مطرف است.

گزینه «۳»: سجع متوازی است.

گزینه «۴»: سجع مطرف است.

۵۷- گزینه ۳

سجع موجود در مصراع اول بیت گزینه «۳»، مطرّف و سجع موجود در مصراع اول سایر ابیات، متوازی است.

۵۸- گزینه ۲

سجع موجود در سایر گزینه‌ها، همگی «مطرّف» است و نه «متوازی».

۵۹- گزینه ۱

در بیت این گزینه، «ای عاشقان» تکرار شده، ولی بیت سجع ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «شکری» و «لایق‌تری» سجع دارند و «گل»، «شکر» و «خوش» تکرار شده‌اند.

گزینه «۳»: «منی» و «روشنی» سجع دارند و «خواهی» و «سوی» تکرار شده‌اند.

گزینه «۴»: «ماه»، «مسکین‌خواه» و «همراه» سجع دارند و «با»، «خود» و «را» تکرار شده‌اند.

۶۰- گزینه ۲

سجع در سایر عبارات:

گزینه «۱»: «کردند» و «رفتند»

گزینه «۳»: «چیند» و «بیند»

گزینه «۴»: «حیف» و «طرح»

۶۱- گزینه ۲

رفته و کرده: سجع متوازی / خطرناک و هلاک: سجع مطرّف / آید و افتد: سجع متوازی / اسیر و

زنجیر: سجع مطرّف

توجّه کنید که فعل «بود» پس از «خطرناک» و «هلاک» به قرینه حذف شده است؛ بنابراین، این دو واژه

در پایان دو جمله آمده‌اند و سجع دارند.

۶۲- گزینه ۴

«مشاهده» و «مجاهده» سجع متوازی دارند. سجع موجود در سایر گزینه‌ها مطرف است و نه متوازی.

۶۳- گزینه ۲

سجع‌های موجود در این بیت همگی «متوازی» هستند.

۶۴- گزینه ۲

در این عبارت، میان واژه‌های «نیاید» و «ننشیند» سجع وجود دارد.

۶۵- گزینه ۱

شده - افتاده: سجع مطرف / بردی - کردی: سجع متوازی / علتی - زلتی: سجع متوازی / گردانیدن - بردن: سجع مطرف

۶۶- گزینه ۲

سجع در این گزینه از نوع مطرف است و در سایر گزینه‌ها از نوع متوازی.

۶۷- گزینه ۴

سجع: بی‌کینه - سینه

واج‌آرایی در صامت «د»، «ر» و مصوت کوتاه «-»

۶۸- گزینه ۲

عبارت «الف»: رانده - مانده: سجع متوازی

عبارت «ت»: طریقت - شریعت: سجع متوازی

عبارت «ث»: ورزد - گردد: سجع متوازی

تشریح سایر عبارات:

عبارت «ب»: خار - خال: سجع متوازن

عبارت «پ»: نمود - فرمود: سجع مطرف

عبارت «ج»: کمال - دوام: سجع متوازن

۶۹- گزینه ۲

در گزینه «۲» برخلاف سه گزینه دیگر سجع مطرف بین «بی‌سپاس با ناحق‌شناس» و «برگردد با درنوردد» وجود دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه بین کلمات «پنداشتی و برداشتی» سجع متوازی وجود دارد.

گزینه «۳»: در این گزینه بین کلمات «کفایت و درایت» سجع متوازی وجود دارد.

گزینه «۴»: در این گزینه بین کلمات «بروب و مکوب» سجع متوازی وجود دارد.

۷۰- گزینه ۴

الف) زبان و جان: سجع مطرف

ب) درد و فرد: سجع متوازی

ج) بران و گردان: سجع مطرف

۷۱- گزینه ۴

عقل و شرع سجع متوازن می‌باشند.

۷۲- گزینه ۳

در عبارت صورت سؤال واژه‌های «آشنا» و «جدا» به واسطه یکسان بودن واج پایانی «ا» سجع مطرف دارند و در ادامه عبارت واژه‌های «شیدا» و «پیدا» به دلیل تساوی وزن و حروف پایانی «دا» سجع متوازی را تشکیل داده‌اند.

تشریح سایر عبارات:

الف) «نگیرد» و «نپذیرد»: سجع مطرف

ب) «زبان» و «جان»: سجع مطرف

ج) «مال» و «سال»: سجع متوازی

د) «عزیز» و «ذلیل»: سجع متوازن

۷۳- گزینه ۴

تنها دو بیت «الف» و «و» آرایه ترصیع دارند.

۷۴- گزینه ۳

موازنه‌ای که همه سجع‌های آن متوازی باشد «ترصیع» نام دارد.

خرد زنده جاودانی شناس

↓ ↓ ↓ ↓

خرد مایه شادمانی شناس

۷۵- گزینه ۲

در این بیت، موازنه (تقابل سجع‌ها) وجود ندارد.

۷۶- گزینه ۴

موازنه تقابل سجع‌های متوازن در دو مصراع است که به هم آهنگی آن‌ها می‌انجامد. در بین هفت بیت مطرح‌شده در سؤال، ابیات «ب»، «ث» و «ج» موازنه دارند.

۷۷- گزینه ۳

برگ بی برگی بود ما را نوال

↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓

مرگ بی مرگی بود ما را حلال

۷۸- گزینه ۲

«چرخ و عقل»، «رفیع و بزرگ»، «خاک و طفل» که در تقابل با یک‌دیگر آمده‌اند، فقط هم وزن هستند و دارای سجع متوازن. بنابراین فقط آرایه موازنه ایجاد کرده‌اند. در صورتی که آرایه «ترصیع» زمانی پدید می‌آید که تمام کلمات دو مصراع با هم سجع متوازی داشته باشند.

۷۹- گزینه ۲

بین دو عبارت «عمر من رو بر خزان» و «قامت او را به بر» تقابل سجع وجود ندارد.
در ابیات سه گزینه دیگر تقابل سجع‌ها در دو مصراع، خالق آرایه موازنه است.

۸۰- گزینه ۴

در ابیات «ب»، «ت»، «ج» آرایه ترصیع و در سایر ابیات، آرایه موازنه وجود دارد.

۸۱- گزینه ۳

بارها	دلی	برای	از	بَرَنَد
↓	↓	↓	↓	↓
خارها	گلی	برای	از	کشند

۸۲- گزینه ۴

این بیت نه موازنه دارد و نه ترصیع.

۸۳- گزینه ۲

کلمات دو مصراع این بیت به صورت دوه‌دو با یکدیگر سجع ندارد و بنابراین بیت موازنه ندارد.

۸۴- گزینه ۴

بیت ج: واج آرایی در صامت «ر»

بیت ب: «کرامت» و «سلامت» سجع دارند.

بیت د: «سلام» تکرار دارد.

بیت الف: ترصیع دارد.

۸۵- گزینه ۴

بیت این گزینه موازنه ندارد.

۸۶- گزینه ۴

تقابل سجع‌های متوازی در سایر ابیات پدیدآورنده آرایه ترصیع است.

۸۷- گزینه ۴

تقابل سجع‌های متوازن و متوازی در این بیت، پدیدآورنده آرایه موازنه است.

۸۸- گزینه ۳

در این بیت همه سجع‌های به کار رفته دو به دو متوازی هستند.

۸۹- گزینه ۲

تقابل سجع‌های متوازن و متوازی در سایر ابیات، پدیدآورنده آرایه موازنه است.

۹۰- گزینه ۴

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سجع: بی‌دلان - عاشقان / موازنه دارد.

گزینه «۲»: سجع: خرسندم - خشنودم / موازنه دارد.

گزینه «۳»: سجع: فرمودی - آوردی / موازنه دارد.

۹۱- گزینه ۳

تقابل سجع‌های متوازن و متوازی در این بیت، پدیدآورنده آرایه موازنه است.

۹۲- گزینه ۱

بیت الف) سجع: جلالی - مالی - حلالی

بیت ب) موازنه دارد.

بیت ج) تکرار: این - خانه - همه

۹۳- گزینه ۱

واژه‌های بیت‌های (الف و ب) دو به دو سجع متوازن هستند. (موازنه)

واژه‌های بیت‌های (ج و د) دو به دو سجع متوازی هستند. (ترصیع)

۹۴- گزینه ۱

رویارویی سجع‌های متوازی در این بیت پدیدآورنده آرایه «ترصیع» است.

۹۵- گزینه ۱

بیت‌های (الف - و) موازنه دارند زیرا در هر دو بیت واژه‌های مصراع اول با مصراع‌های دوم دو به دو سجع متوازن و متوازی هستند. (هر دو بیت ترکیبی از سجع متوازن و سجع متوازی دارند.)

۹۶- گزینه ۲ (دارای جناس مرکب): گلیم = نوعی زیرانداز / گلیم = گل هستیم.

سایر ابیات دارای جناس تام‌اند.

۹۷- گزینه ۴ (فاقد جناس قلب و دارای جناس ناقص)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: جنگ و گنج (قلب کل)

گزینه ۲: رتبت و تربت (قلب بعض)

گزینه ۳: میغ و غیم (قلب کل)

۹۸- گزینه ۲ (بیت فاقد هرگونه جناس است)

۹۹- گزینه ۴ (فاقد جناس خط و دارای جناس ناقص)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: خروش / خروس

گزینه ۲: بساط / نشاط

گزینه ۳: نوشیدن / بوسیدن

۱۰۰- گزینه ۳ (فاقد جناس زاید)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: زبان/زبان

گزینه ۲: چرخه/چرخ

گزینه ۴: رایت/رای - نامه/نام

۱۰۱- گزینه ۴) تنها جناس تام دارد: هوای اول یعنی جو و هوای دوم یعنی میل و خواسته.

گزینه یک: رخنه و رخ نه
گزینه دو: خروار (کنایه از مقدار زیاد) و خر وار (مانند خر).

گزینه سه: خط بغداد اول مراد خط های جام جم است و خط بغداد دوم مراد سرزمین بغداد است.

۱۰۲- گزینه ۳) جناس تام بین باز و باز؛ باز اول یعنی باز نمودن و آمده کردن کمان و باز دوم پرنده باز. بین کردی و کردی نیز جناس تام است کردی اول یعنی گرداندی و کردی دوم یعنی ایجاد کردی. شرح بیت: در کشتارگاه و هنگام نشانه گیری وقتی (خسر و پرویز) زه کمان غول اسایش را باز می کرد چنان صدایی می داد که صدای طبل زهره که صدایی بس مهیب دارد در برابرش چون طبل باز بود. طبل باز طبل کوچکی بر پای پرنده باز می بستند.

گزینه یک: گردون: آسمان، گر دون: اگر دون (پست) باشد.

گزینه دو: شونیزیه و شو نیز: شونیزیه قبرستان افراد صالح چون بایزید بسطامی بوده و شونیز نیز همین معنا را دارد ولی چون معیار تجنیس آهنگ و هم جنسی کلمات است جناس می باشد.

گزینه چهار: سرخوشی و سر، خوشی: سرخوش بودن و دومی یعنی از سر که مجاز از اندیشه است خوشی را می برد.

۱۰۳- گزینه ۴) بهل و هلی و مهل و دری و بدر و مدر جناس اشتقاق دارند.

گزینه یک: ناز و زان، روح و حور

گزینه دو: رای و یار (قلب منجج)

گزینه سه: مرد و درم (قلب منجج)

۱۰۴- گزینه ۱) گاهی قلب در یک پایه می آید در گزینه یک قلب عقرب یعنی قلب و دگرگونی واژه عقرب که مراد برقع است.

یعنی آفتاب چهره خود را در برقع یا روسری پنهان می کند وقتی که معشوق جلوه گری می کند.

۱۰۵- گزینه ۴) جناس مرکب داریم.

یک: خرداد و خورداد دو: خوار و خار

سه: سفیر و سفیر و عصیر و اثیر

۱۰۶- گزینه ۴.

بیت «۱»: «بگذار» نخست: قرار بده، «بگذار» دوم: رها کن.

بیت «۲»: «دام» نخست: حیوان اهلی. «دام» دوم: تله.

بیت «۳»: «داد» نخست: انصاف. «داد» دوم: فعل سوم شخص ماضی ساده از مصدر دادن.

در بیت «۴» هر دو «آرام» در یک معنا به کار رفته‌اند.

۱۰۷- گزینه ۴.

بیت «۱»: «میری» نخست: میر هستی. «میری» دوم: می‌میری.

بیت «۲»: «دوش» نخست و آخر: دیشب. «دوش» دوم: شانه.

بیت «۳»: «چنگ» نخست: نوعی ساز. «چنگ» دوم: دست.

در بیت «۴» هر دو طومار در یک معنا به کار رفته‌اند.

۱۰۸- گزینه ۱.

در بیت «۱» هر دو «زاد» به معنای «زایید» هستند.

بیت «۲»: «تنگ» نخست: جوال. «تنگ» دوم: متضاد گشاد.

بیت «۳»: «آهو» نخست و دوم: حیوانی است. «آهو» سوم: عیب.

بیت «۴»: «چین» نخست: پیچ و تاب. «چین» دوم: کشوری است.

۱۰۹-گزینۀ ۱.

بیت «۲»: «آهو» نخست و دوم: حیوانی است. «آهو» سوم: عیب.

بیت «۳»: «رهی» نخست: راهی. «رهی» دوم: رها شوی.

بیت «۴»: «خطر» نخست و آخر: ریسک. «خطر» دوم: ارزش.

۱۱۰-گزینۀ ۴.

بیت «۱»: «باد» نخست: نسیم. «باد» دوم: فعل دعایی.

بیت «۲»: «زاد» نخست: توشه. «زاد» دوم: زاییده شد.

بیت «۳»: «نهاد» نخست: سرشت. «نهاد» دوم: قرار داد.

بیت «۴» تنها تکرارِ «بلبل» دارد.

۱۱۱-گزینۀ ۳.

بیت «۱»: «داد» نخست: انصاف. «داد» دوم: فعل سوم شخص مفرد ماضی ساده.

بیت «۲»: «باری» نخست: به هر حال. «باری» دوم: یک بار.

در بیت «۳» هر دو باد مترادف نسیم هستند.

بیت «۴»: «داد»های نخست، سوم و چهارم: انصاف. «داد» دوم: فعل سوم شخص مفرد ماضی ساده.

«داد» پنجم: فریاد.

۱۱۲-گزینۀ ۳.

«پری» نخست: فعل. «پری» دوم: جنّ مونث.

۱۱۳-گزینۀ ۳.

«پرده» نخست: اصطلاح موسیقایی. «پرده» دوم: حجاب.

۱۱۴-گزینۀ ۱.

بیت «۱»: «انعام» (=نعمت دادن) و «آنعام» (=چارپایان) تنها جناس ناقص حرکتی دارند.

بیت «۲»: «روان» نخست: روح. «روان» دوم: رونده.

۱۱۵- گزینه ۱.

در بیت «۱» هر دو «آهنگ» در معنی «قصد» به کار رفته‌اند؛ در نتیجه جناسی در این بیت دیده نمی‌شود.

بیت «۲»: «چنگ» نخست: نوعی ساز. «چنگ» دوم: دست.

«بیت «۳»: جناس ناقص اختلافی («بر» و «سر»)

بیت «۴»: جناس نلقص اختلافی [یا جناس خط] («باز» و «باز»)

۱۱۶- گزینه ۱.

جناس تام: «بار» نخست: دفعه. «بار» دوم و چهارم: اجازه ورود. «بار» سوم: حمل.

جناس ناقص: «بار» و «بار»

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۳.

جناس ناقص اختلافی («یاد» و «شاد»)

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۴.

بیت «۱»: جناس ناقص اختلافی («رزم» و «بزم»)

بیت «۲»: جناس ناقص اختلافی («بر» و «سر»)

بیت «۳»: جناس ناقص اختلافی («گیر» و «بیر»)

در بیت «۴» هر دو «بر» حرف اضافه‌اند در نتیجه بیت جناسی ندارد.

۱۱۹- گزینه (۱) در همه گزینه‌ها فقط ناهمسان اختلافی داریم ولی در گزینه پاسخ جناس ناهمسان

اختلافی و افزایشی توأمان داریم.

انواع جناس در گزینه‌ها:

(۱) نهم، نهم * ندهم، نهم (افزایشی) * نهم، نهم * نهم، نهم (اختلافی)

(۲) پایه، مایه* تخت، بخت (اختلافی)

(۳) پدر، پسر * حزمش، عزمش (اختلافی)

(۴) بشر، بصر * جلالش، جمالش (اختلافی)

۱۲۰- گزینه (۴) جناس‌های موجود در بیت: غم و دم / در و دم / ساخته و سوخته / تب و تاب

جناس‌های موجود در سایر ابیات:

گزینه «۱»: چشمه و چشم / تاب و آب

گزینه «۲»: میر و پیر / نهد و دهد / بند و پند

گزینه «۳»: دل و گل / یار و خار

۱۲۱- گزینه (۲) همان‌طور که می‌دانید جناس همسان از اختلاف معنی در واژه‌های تکراری حاصل می‌شود. واژه‌های تکراری دارای تفاوت معنا در گزینه‌ها به ترتیب:

۱- بر [] روی - بر [] قامت و پیکر

۳- دل [] قلب - دل [] میان

۴- هوا [] آه، آرزو (این واژه ایهام دارد) - هوا [] آرزو

اما در گزینه پاسخ واژه تکراری (پا [] عضوی از بدن) معنای یکسانی دارد.

۱۲۲- گزینه (۳)

گزینه ۱: «باد» نخست به معنای حرکت هواست (به باد دادن) در کل کنایه است. و سپس فعل دعایی است.

گزینه ۲: «کیان» نخست به معنی «چه کسانی» است و سپس پادشاهان ملقب به کی (مانند کی خسرو، کی کاووس و ...)

گزینه ۳: «مات» در هر دو مصراع از دو ضمیر «ما» + «ت» تشکیل شده است.

گزینه ۴: «جهان» نخست به معنی «جهنده» است و سپس کیهان (دنیا).

۱۲۳-گزینه (۲) است و دست // دست و دشت // سر آب - سراب // در - سر

گزینه یک: «چشمه و چشم»

گزینه سه: «یاد و باد» و «باد و بود» و «با و باد»

گزینه چهار: «جوش و بویش» و «روان و روان»

۱۲۴- گزینه ۳

در این گزینه، «زاد» و «زاد» به یک معنی هستند؛ یعنی «به دنیا آورد» و آرایه تکرار دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

در گزینه «۱»: آهو = حیوان، آهو = عیب و گناه

در گزینه «۲»: چین = پیچ و تاب زلف، چین = کشور

در گزینه «۴»: تنگ شکر = بار شکر، دهن تنگ

۱۲۵- گزینه ۴

طومار در هر دو مصراع به یک معنی (نامه بلند) است.

جناس‌های تام در گزینه‌ها عبارت‌اند از:

گزینه «۱»: میری (امیر بودن) و میری (مردن)

گزینه «۲»: دوش (دیشب) و دوش (شانه، کتف)

گزینه «۳»: چنگ (نوعی ساز) و چنگ (دست، پنجه انسان)

۱۲۶- گزینه ۴

جناس‌های موجود در بیت: غم و دم / در و دم / ساخته و سوخته / تب و تاب

جناس‌های موجود در سایر ابیات:

گزینه «۱»: چشمه و چشم / تاب و آب

گزینه «۲»: میر و پیر / نهد و دهد / بند و پند

گزینه «۳»: دل و گل / یار و خار

۱۲۷- گزینه ۲

جناس تام: «ت» ← داد / داد و «ج» ← نای / نای

جناس ناقص:

پ) گُل، گِل / دل و گِل

ث) سیر، شیر / زهره، زُهره

ج) نای، جای

۱۲۸- گزینه ۴

«باد» در هر دو مصراع به یک معنی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «چنگ»: نوعی ساز / «چنگ»: دست

گزینه «۲»: «خام»: انسان عاشق / «خام»: بند چرمی

گزینه «۳»: «بط»: صراحی شراب که شبیه مرغابی ساخته شده است. / «بط»: مرغابی

۱۲۹- گزینه ۳

در بیت این گزینه دو کلمه «حریم و حرم» با هم جناس ناقص افزایشی دارند.

۱۳۰- گزینه ۴

در بیت «ب»، «راست» در مصراع اول به معنی «درست» و در مصراع دوم به معنی «برای ... است» مختلف المعنی هستند و قافیه‌ها جناس تام دارند. در بیت «ج»، «روان» در مصراع اول به معنی «جاری» و در مصراع دوم، به معنی «روح و جان»؛ کلمات مختلف المعنی و قافیه هستند و جناس تام دارند.

۱۳۱- گزینه ۴

هر دو «چنگ» در بیت گزینه «۴»، به معنی «نوعی ساز» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: چنگ اول دست / چنگ دوم نوعی ساز

گزینه «۲»: چنگ اول نوعی ساز / چنگ دوم دست

گزینه «۳»: چنگ اول دست / چنگ دوم نوعی ساز

۱۳۴- گزینه ۳

در ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»، به ترتیب «جان و جای»، «یاد و باد» و «یار و کار» جناس ناقص اختلافی دارند.

۱۳۵- گزینه ۴

در بیت گزینه «۴»، «زه» (آفرین) با «زه» (زه کمان) جناس تام، «زهره» با «زهره» جناس ناقص حرکتی، «زه» با «زره» و نیز «زهره» با «زهر» جناس ناقص افزایشی و «زره» با «گره» جناس ناقص اختلافی دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «چنگ» و «تنگ» جناس ناقص اختلافی، «تنگ» و «تنگ» جناس ناقص حرکتی و «گر»، «سر» و «در» جناس ناقص اختلافی دارند.

گزینه «۲»: «شاد» و «باد» جناس ناقص اختلافی دارند.

گزینه «۳»: «چنگ» (آلت موسیقی) و «چنگ» (پنجه) جناس تام و «بر» و «در» جناس ناقص اختلافی دارند.

۱۳۶- گزینه ۱

جناس‌ها عبارت‌اند از: «دیار و یار»، «من و دمن»، «در و بر».

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: جناس‌ها عبارت‌اند از: جویش، بویش / روان، روان.

گزینه «۳»: جناس‌ها عبارت‌اند از: بازار، بیزار / دادار، دیدار.

گزینه «۴»: جناس‌ها عبارت‌اند از: سیر، شیر / زهره، زُهره.

۱۳۷ - گزینه ۲

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مهر و مُهر» جناس ناقص حرکتی دارند.

گزینه «۳»: «کار و کارد» جناس ناقص افزایشی دارند.

گزینه «۴»: «اشارت و بشارت» جناس ناقص اختلافی دارند.

۱۳۸ - گزینه ۲

شب: آرایه تکرار دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: گور (اول): گور خر، گور (دوم): قبر

گزینه «۳»: داد (اول): اسم به معنای حق، داد (دوم): فعل

گزینه «۴»: صورت (اول): تصویر و نقش، صورت (دوم): چهره

۱۳۹ - گزینه ۳

«شمع نکورویی» در دو مصراع به یک معنی تکرار شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: باز (پرنده شکاری) و باز (گشاده): جناس تام

گزینه «۲»: قلب (مرکز فرماندهی سپاه) و قلب (دل): جناس تام

گزینه «۴»: روان (جاری) و روان (روح و جان): جناس تام

۱۴۰- گزینه ۴

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: کیش و ریش، «جناس ناقص اختلافی» دارند.

گزینه «۲»: دست و دوست، «جناس ناقص افزایشی» دارند.

گزینه «۳»: شفق و شفقت، «جناس ناقص افزایشی» و یار و کار، «جناس ناقص اختلافی» دارند.

۱۴۱- گزینه ۳

بین واژه‌های «قال و حال» جناس ناقص اختلافی وجود دارد.

جناس‌های ناقص افزایشی: گزینه «۱»: دست و دوست / گزینه «۲»: کار و کارد / گزینه «۴»: درخش و رخس

۱۴۲- گزینه ۲

«آسایش و بیاسای» فقط اشتقاق دارند و جناس ندارند. گزینه «۱»: «حرم و حریم» هم جناس و هم اشتقاق دارند. گزینه «۳»: «نظر و منظر» هم جناس و هم اشتقاق دارند. گزینه «۴»: «شعر، شاعر و شعور» اشتقاق دارند و جناس‌ها به این صورت‌اند: «شعر و شور» جناس ناقص اختلافی، «شعر و شاعر» جناس ناقص افزایشی، «شعر و شعور» جناس ناقص افزایشی و «شور و شعور» جناس ناقص افزایشی هستند.

۱۴۳- گزینه ۳

گزینه «۱»: «غم و غمین» دارای آرایه اشتقاق هستند. گزینه «۲»: «می‌گرید، گریند و گریان» دارای آرایه اشتقاق هستند. گزینه «۴»: «دلیل و دلالت» دارای آرایه اشتقاق هستند.

۱۴۴- گزینه ۳

سه واژه دارای اشتقاق در این گزینه طلعت، طالع و طلوع است. در بقیه گزینه‌ها دو واژه دارای اشتقاق وجود دارد. گزینه «۱»: فارغ و فراغت، گزینه «۲»: رنج و مرنج، گزینه «۴»: انیس و مونس

۱۴۵ - گزینه ۴

بیت گزینه «۴» جناس ندارد. واژه «زاد» در معنایی یکسان (فعل «زایید») دو بار تکرار شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «زنگ» / «زنگی»: جناس ناقص افزایشی

گزینه «۲»: «جان» / «جهان»: جناس ناقص افزایشی

گزینه «۳»: «روی» / «موی»: جناس ناقص اختلافی

۱۴۶ - گزینه ۴

در گزینه «۴» «مردم (ملت)» و «مردم (مردمک چشم)» جناس تام دارند و «بر» و «سر» جناس ناقص اختلافی.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: جناس ناقص ندارد. «دستان (نیرنگ)» و «دستان (زال)»: جناس تام

گزینه «۲»: هیچ جناسی ندارد. «خمر» و «خمار» اشتقاق دارند.

گزینه «۳»: «تا» و «تو» و «تو» و «چو»: جناس ناقص / «صبح» و «شام» هر دو در یک معنی تکرار شده‌اند و بیت جناس تام ندارد.

۱۴۷ - گزینه ۲

در بیت گزینه «۲» واژه‌های «قُمری» و «قَمَری» به کار رفته‌اند و جناس تام وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: کنار: آغوش / کنار: دور

گزینه «۳»: کیان: چه کسانی / کیان: پادشاهان کیانی

گزینه «۴»: گلیم: نوعی فرش / گلیم: گل هستیم

در گزینه «۲» واژه «مراد» در دو بیت به یک معنا به کار رفته است و جناس تام ندارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: جناس تام در واژه «ضحاک» وجود دارد. مقصود از ضحاک در مصراع اول بسیار خندان و در مصراع دوم نام پادشاه ایران، پسر مرداس است.

گزینه «۳»: جناس تام در واژه «کام» وجود دارد. در مصراع اول به معنی دهان / در مصراع دوم به معنای آرزو

گزینه «۴»: جناس تام در کلمه «ماه» وجود دارد. «ماه» اول واحد زمان، ۳۰ روز / ماه دوم: قمر، ماه آسمان

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «روی» و «موی» جناس ناقص اختلافی دارند.

گزینه «۲»: جناس ناقص حرکتی: مصراع دوم استاد (ایستادن) - اُستاد

گزینه «۴»: «مرنج» و «رنج» جناس ناقص افزایشی دارند.

بیت «ب»: جناس ناقص اختلافی: شاه، شاد / شادی، شاهی / جناس ناقص افزایشی: شاد، شادی / شاه، شاهی

بیت «ت»: جناس تام: کف، کف / جناس ناقص اختلافی: بر، سر

جناس در سایر ابیات:

بیت «الف»: جناس تام: بهشت، بهشت

بیت «پ»: جناس ناقص افزایشی: راست، رست / راست، راستی

بیت «ث»: جناس ناقص اختلافی: خوشه، توشه

بیت «ج»: جناس ناقص اختلافی: فضل، فصل / هر، در

بیت «ج»: جناس ناقص حرکتی: مهر، مَهر

۱۵۱- گزینه ۴

در بیت گزینه «۴» هیچ جناس تامی به کار نرفته است و صرفاً آرایه تکرار وجود دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «۱» تار در مصراع اول: تار مو، تار در مصراع دوم: تاریک

گزینه «۲»: «۲» چنگ اول: آلت موسیقی، چنگ دوم: دست

گزینه «۳»: «۳» لب در مصراع اول: کنار، لب در مصراع دوم: جزئی از صورت

۱۵۲- گزینه ۱

در گزینه «۱» واژه‌های «باده، جوش، خروش و چنگ» در یک معنی تکرار شده‌اند و جناس تام ندارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «۲» دستان (مکر و فریب و نیرنگ) با دستان (زال پدر رستم) جناس تام دارد.

گزینه «۳»: «۳» به (بهتر) با به (میوه به) جناس تام دارد.

گزینه «۴»: «۴» مردم (ملت) با مردم (مردمک چشم) جناس تام دارد.

۱۵۳- گزینه ۴

در بیت گزینه «۴»، جناس تام به کار نرفته است و «آرام» در هر دو مورد معنایی یکسان دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «۱» «بگذار» در مصراع اول به معنای «قراردادن» و در مصراع دوم به معنای «ترک کردن و رهاکردن» است.

گزینه «۲»: «۲» «دام» در مصراع اول به معنای «حیوان» و در مصراع دوم به معنای «تله» است.

گزینه «۳»: «۳» در مصراع اول، اولین «داد»، فعل و دومی، اسم است.

۱۵۴- گزینه ۲

«خاک» در هر دو مصراع به یک معناست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: روان: جاری - روان: جان

گزینه «۳»: باز: نوعی پرنده - باز: گشاده

گزینه «۴»: روان: جان - روان: جاری

۱۵۵- گزینه ۱

اشتقاق در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: محبّان - محبّت

گزینه «۳»: گریه - گریان

گزینه «۴»: خندان - خندد

۱۵۶- گزینه ۳

در بیت گزینه «۳»، میان واژه‌های «زهره» و «زُهره» جناس ناهمسان حرکتی وجود دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: قیل و قال: جناس ناهمسان اختلافی / ماه و مه: جناس ناهمسان افزایشی

گزینه «۲»: راستی و ماستی / سینه و سینا: جناس ناهمسان اختلافی

گزینه «۴»: دوا و نوا: جناس ناهمسان اختلافی

۱۵۷- گزینه ۲

در این بیت «اشتقاق» یا همان هم‌ریشگی دیده می‌شود و نه جناس. طلعت، طلوع، طالع؛ هم‌ریشه در «ط».

ل، ع»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «خون، چون»: جناس ناقص اختلافی

گزینه «۳»: «رود، رود» جناس تام. رود در مصراع اول نام یک نوع ساز موسیقی است اما رود در مصراع دوم در معنای مجرای آب به کار رفته است.

گزینه «۴»: «مست، دست» جناس ناقص اختلافی

۱۵۸ - گزینه ۳

«صورت» اول به معنای «عکس و تصویر» و «صورت» دوم به معنای «سیما و چهره»: جناس تام / «داری» و «دارند»: اشتقاق
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «دوش» اول به معنای دیشب و «دوش» دوم و سوم به معنای کتف: جناس تام

گزینه «۲»: «بهشت» اول به معنای جنت و «بهشت» دوم به معنی رها کرد: جناس تام

گزینه «۴»: «روی» اول به معنای چهره و صورت و «روی» دوم به معنای نوعی فلز: جناس تام

۱۵۹ - گزینه ۴

واژه دل در این بیت همواره در یک معنا به کار رفته است.

جناس تام در سایر ابیات:

گزینه «۱»: «داد» اول به معنای عدل، انصاف و قسط و «داد» دوم به معنای اعطا کردن و بخشیدن است.

گزینه «۲»: «نهاد» اول به معنای وجود و سرشت و «نهاد» دوم به معنای قرار دادن است.

گزینه «۳»: «لب» اول به معنای یکی از اعضای صورت و «لب» دوم به معنای ساحل و کنار است.

۱۶۰ - گزینه ۲

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: قامت، قیامت: جناس ناقص افزایشی

گزینه «۳»: داد، باد / در، بر و زر جناس ناقص اختلافی

گزینۀ «۴»: جان، جهان: جناس ناقص افزایشی

۱۶۱- گزینۀ ۳

بر: صحرا/ بر: روی // بر و بحر - بر و تر

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: بر و سر: جناس ناهمسان

گزینۀ «۲»: کر و در: جناس ناهمسان

گزینۀ «۴»: بر و تر: جناس ناهمسان

۱۶۲- گزینۀ ۴

الف: جناس: خال و خیال / پ: سو و عقل و جان تکرار شده‌اند. / ت: موازنه دارد. / ب: واج آرایی صامت «ت»

نکته: در واج آرایی شکل املائی واج‌ها اهمیتی ندارد.

۱۶۳- گزینۀ ۳

آرایۀ اشتقاق در سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: شغل - اشغال

گزینۀ «۲»: فرخ - فرخنده

گزینۀ «۴»: گریه - گریان

۱۶۴- گزینۀ ۲

در ابیات «ب»، «ت»، «ث» و «ج» هیچ‌گونه جناسی به کار نرفته است.

جناس در سایر ابیات:

بیت «الف»: نهان و شهان - جان و جهان - جهان و نهان - جهان و شهان - ما و را: جناس ناهمسان

بیت «پ»: دستان (قوی: صفت رستم)، دستان (مکر و حيله): جناس همسان - ما و را: جناس ناهمسان

بیت «ج»: میر و شیر: جناس ناهمسان

۱۶۵- گزینه ۳

جناس: زمین و زمان / موازنه دارد. / تکرار: گویی و گه / واج آرایی صامت «ش» و «گ»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: جناس و تکرار ندارد.

گزینه‌های «۱ و ۴»: موازنه ندارند.

۱۶۶- گزینه ۱

گزینه «۱»: مجاز ندارد. عالم پر شور یک موج سراب است: تشبیه

گزینه «۲»: نرگس استعاره از چشم / معموری از خرابی بودن: تناقض

گزینه «۳»: ایهام تناسب: «شور» دو معنا دارد: ۱- اشتیاق و هیجان (معنای مورد نظر شاعر) ۲- مزه شوری (تناسب با تلخ)

/ حس آمیزی: گریه تلخ

گزینه «۴»: تلمیح به داستان «لیلی و مجنون» / «سراب و شراب» جناس

۱۶۷- گزینه ۳

فعل "داد" (ندادی) در معنای عطا کردن با "داد" (دادم) در معنای انصاف جناس تام است.

۱۶۸- گزینه ۳ (علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

بیت "ج": اسلوب معادله: بین دو مصراع این بیت می توان علامت تساوی (=) گذاشت.

بیت "ب": تلمیح به داستان جاودانگی خضر

بیت "الف" مجاز: "ساغر" مجاز از باده با علاقه ی محلیه است.

بیت "ه": پارادوکس: درد مایه ی درمان باشد، تناقض دارد.

بیت "د": حسن تعلیل: علت دور گردون را، موج عشق دانسته و برای پدیده ای طبیعی علتی ادبی ذکر شده است.

۱۶۹- گزینه (۲) تشبیه: «بر» به سمن / رخ به گل (۲ تشبیه)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تشبیه: رفتار (رفتن) معشوق به رفتار (رفتن) سرو / قامت به صنوبر / رخسار به ماه / منظر معشوق به منظر ملایک (۴ تشبیه)

۳) تشبیه: فرّ معشوق به فرّهما / حسن معشوق به حسن طاووس / نطق معشوق به نطق طوطی / رفتار (رفتن) معشوق به رفتار (رفتن) تذرو (۴ تشبیه)

۴) تشبیه: زلف به بنفشه / «بر» به نسرين / بوی معشوق به بوی سمن / معشوق به ماه (۴ تشبیه)

۱۷۰- گزینه (۴) تشبیه: شیرین‌روش (تشبیه روش، یعنی راه رفتن معشوق به روش شیرین) / من به مجنون / شیرین‌منش (تشبیه منش معشوق به منش شیرین) / من به فرهاد (۴ تشبیه)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تشبیه: رخ به بهشت / قد به طوبی (نام درختی در بهشت) / لقا در این‌جا به معنی چهره به خورشید (۳ تشبیه)

۲) تشبیه: ابرو به طاق / ابرو به کمان / ابرو به کمند (۳ تشبیه)

۳) تشبیه: معشوق به مهر / من به ذره (۲ تشبیه)

۱۷۱- گزینه (۲) تشبیه گسترده: چوگان چو زلف / تشبیه فشرده: دلم گوی
(به‌مشبهه) ادات تشبیه (مشبهه) (به‌مشبهه) ادات تشبیه (مشبهه)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تشبیه گسترده: ذره چو هرکه / خورشید چو روی درخشان
(به‌مشبهه) ادات تشبیه (مشبهه) (به‌مشبهه) ادات تشبیه (مشبهه)

۳) تشبیه گسترده: مرغ چو [تو]
(به‌مشبهه) ادات تشبیه (مشبهه)

۱۷۲- گزینه (۱) تشبیه‌ها: تو به خورشید / حسن به ایوان / من به ذره / عشق به میدان (۴ مورد)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) فراق به شب [به تعبیری] / عشق به زندان (دست بالا ۲ مورد) / ۳) فکرت به سوزن / طاقت به رشته (۲ مورد) / ۴)

سخن به زلف / سخن به کارجهان (۲ مورد)

۱۷۳- گزینه (۴) [تو] به موج / عقد گوهر به خوشه / دریا به خرمن [۳ مورد]

آرایه تشبیه در سایر گزینه‌ها:

۱) طبع به بلبل / طبع به طوطی [۲ مورد]

۲) قناعت به خاک / تمنا به آب شور [۲ مورد]

۳) خاک [پای کسی] (چشمی) که معشوق را دیده / به سنگ سرمه [۱ مورد]

۱۷۴- گزینه (۱) خال به دانه / زلف به دام / مرغ دل [۳ مورد]

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) بستان خرد (اضافه تشبیهی) / لفظ به گل / باغ سخن (اضافه تشبیهی) / منطق به بلبل [۴ مورد]

۳) تیر بلا (اضافه تشبیهی) / دل به هدف / تیغ جفا (اضافه تشبیهی) / جان به سپر [۴ مورد]

۴) بناگوش به ماه و چراغ و شمع / شب زلف (اضافه تشبیهی) [۴ مورد]

۱۷۵- گزینه (۳) میوه عیش (اضافه تشبیهی) / نخل مراد (اضافه تشبیهی) / باغ محبت (اضافه تشبیهی) / این (عیش) به ثمر (میوه) [۴ مورد]

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) باغ رخ (اضافه تشبیهی) / بهار خط (اضافه تشبیهی) [۲ مورد]

۲) آیین جان (اضافه تشبیهی) / تخت تن (اضافه تشبیهی) [۲ مورد]

۴) خم طره به حلقه دام / دام نجات (اضافه تشبیهی) [۲ مورد]

دقت کنیم! اضافه تشبیهی دانستن ترکیب «دام نجات» موضوعی مورد اختلاف است هرچند که در انتخاب گزینه پاسخ تأثیری ندارد.

۱۷۶- گزینه (۳) آرایه تشبیه در سایر ابیات:

گزینه «۱»: ماه حصاری (زندانی) شده است. هاله نورانی اطراف ماه را به حصار (زندانی) تشبیه کرده است.

گزینه «۲»: در بیت نوعی تشبیه تفضیلی (مرجح) به کار رفته است. شاعر چنین بیان می‌دارد که معشوق از خورشید برتر است و شایسته قیاس با خورشید نیست.

گزینه «۴»: گره به خال تشبیه شده است.

۱۷۷- گزینه (۱) به شکل: به مانند، مثل

۱۳- گزینه (۲) گزینه ۱: ۱- «خواب جهالت» اضافه تشبیهی است.

گزینه ۲: ۱- داماد گل ۲- حجله غیب، اضافات تشبیهی هستند.

گزینه ۳: «عارض گلبو» تشبیه دارد اما ترکیب وصفی است نه اضافی.

گزینه ۴: ۱- حقه یاقوت انار (مشبه: انار // مشبه به: حقه یاقوت). «خوشه عنب» واقعیت دارد. «خوشه زرین» تشبیه دارد اما ترکیب وصفی است نه اضافی.

۱۷۸- گزینه (۴) در گزینه چهار تشبیهی وجود ندارد.

در گزینه یک: اشکی و آهی و خوابی و خیالی و سروی و ماهی همگی تشبیه فشرده هستند.

در گزینه دو: خانه زندان است و تنهایی ضلال است تشبیه فشرده اند.

در گزینه سه: من بلبل - من که مثل بلبل سخنگو هستم - تشبیه فشرده است.

۱۷۹- گزینه (۴) در گزینه یک، ماه خورشید نمایش به آفتابی، زلف به پرده، ماه به خورشید

در گزینه دو، اشک به کمیت (اسب)، اشک به گل، راز پنهان به شمع

در گزینه سه، صبر به کوه، کوه صبر به موم، عشق به آب، عشق به آتش، شاعر به شمع

در گزینه چهار، من به شمع خون به خال و معشوق به یک انسان کافر کیش

۱۸۰- گزینه (۲) در گزینه دو، خورشید مشبه قرار گرفته است و بنده مشبه به شده است.

۱۸۱- گزینه (۴) گزینه ۱: مشبه: سپهبدان سپه // مشبه به: پیادگان

گزینه ۲: مشبه: گردن هر مرکبی // مشبه به: گردن قمری // وجه شبه: به طوق بودن // ادات تشبیه: چون

گزینه ۳: مشبه: تو // مشبه به: شیر // وجه شبه: در میدان رزم جنگیدن

گزینه ۴: مشبه: جام // مشبه به: قبله // وجه شبه: محل رکوع بودن

۱۸۲- گزینه (۱) لبان و دندان فرد مورد نظر ابتدا از دید عاشق، به گل انار که رشته ای از مروارید درخشان بر آن قرار

گرفته باشد، مانند شده و سپس از چشم شاعر، لبان به جراحی مانند شده که دندان ها مانند استخوان از آن بیرون زده باشند.

۱۸۳- پاسخ: گزینه ۳.

لفظ به فریاد، شعر به دریا، خون به شراب، اشک به شهد، اشک به کاسه خون

۱۸۴- پاسخ: گزینه ۱.

وجه شبه روشنی و زیبایی است.

۱۸۵- پاسخ: گزینه ۱. وجه شبه روشنی و زیبایی است.

۱۸۶- پاسخ: گزینه ۴.

بیت «۱»: بلا به خار، چهره ساقی به گل

بیت «۲»: اشک به سل، وجود به خاک

بیت «۳»: قامت معشوق به سرو، عارض معشوق به ماه

بیت «۴»: دل به مرغ، زلف به دام، خال به دانه، اندیشه به طایر (=پرنده)، هوس به دام

۱۸۷- پاسخ: گزینه ۳.

مشبه «مردم» است.

۱۸۸- پاسخ: گزینه ۴.

بیت «۱»: جهان به دوزخ، دنیا به بهشت

بیت «۲»: تبخال به جرس

بیت «۳»: نخوت به باد، مخاطب به حباب

بیت «۴»: اشک به دجله، شوق به بهار، راز به خاشاک

۱۸۹- پاسخ: گزینه ۴.

در گزینه «۱» تنها «قبة عرش» اضافه تشبیهی است.

در گزینه «۲» هیچ کدام اضافه تشبیهی نیست.

در گزینه «۳» تنها «دروگر زمان» اضافه تشبیهی است.

۱۹۰- پاسخ: گزینه ۴.

در گزینه «۱» تنها «کلاه شکوفه» اضافه تشبیهی است.

در گزینه «۲» تنها «دیوار امت» اضافه تشبیهی است.

در گزینه «۳»، «پردۀ ناموس» و «کلاه شکوفه» اضافه تشبیه‌ای اند

۱۹۱-گزینه (۱)

- در گزینه دو، «لاله‌زار عمر»، «گل رویت» و «بهار عمر» همگی تشبیه فشرده هستند.

- در گزینه سه، «چراغ دو چشم» اضافه تشبیه‌ای است که فشرده محسوب می‌شود.

- در گزینه چهار، «محیط فنا» (اقیانوس مرگ) و «نقطۀ دهان» نیز اضافه‌های تشبیه‌ای هستند که فشرده محسوب می‌شوند.

در گزینه یک، تشبیهات گسترده هستند: سرشک به باران که ادات و وجه‌شبه نیز دارد و در مصراع دوم نیز روزگار عمر به برق که با ادات و وجه شبه همراه است.

۱۹۲-گزینه ۲ (آرایه، فارسی ۱، درس ۳، صفحه ی ۳۴)

در گزینه ی "۲"، سه تشبیه وجود دارد: ۱- سمن بر، ۲- مانند صنم، ۳- گلرخ

در هر کدام از گزینه های دیگر، چهار تشبیه به کار رفته است:

گزینه ی "۱": ۱- سرو رفتار، ۲- صنوبر قامت، ۳- ماه رخسار، ۴- ملایک منظر

گزینه ی "۳": ۱- همای فر، ۲- طاووس حسن، ۳- طوطی نطق، ۴- تذرو رفتار

گزینه ی "۴": ۱- بنفشه زلف، ۲- نسرین بر، ۳- سمن بو، ۴- همچون ماه و زیبا تر از ماه (تشبیه تفصیل)

۱۹۳-گزینه ۱ در این بیت نوعی «تشبیه تفصیل» به کار رفته است. شاعر چهره معشوق را از ماه نیز برتر می داند، (در زیبایی و روشنی) اما وجه شبه بیت ذکر نشده و محذوف است).

تشریح سایر ابیات:

گزینه «۲»: می توان گفت شاعر تشبیه عمر به معشوق در عزیزی را انکار می کند و در مقابل، عمر را به معشوق در پایدار نبودن تشبیه ساخته است.

گزینه «۳»: «سر» به «گوی» در «باختن و از دست دادن» تشبیه شده است.

گزینه «۴»: «تیر مژگان» اضافه تشبیه‌ای و «می گذرد» وجه شبه این تشبیه است. (احتمالا «جوشن جان» نی زنوعی اضافه استعاری در نظر گرفته شده است

۱۹۴-گزینه (۳)تشبيه: لفظ به فریاد / شعر به دریا / شراب خون (اضافه تشبیهی) / دانه لفظ (اضافه تشبیهی) / تشبیه «این» (لفظ) به کاسه خون (۵ مورد)

دقت کنیم! مناسب‌تر این بود که طراح سؤال به گونه‌های خاص تشبیه، مانند تشبیه «اشک به شهد» هم توجه کند یا دست‌کم عبارت «کجا شهد است این اشکی...» را حذف کند. در تشبیه، صرف «ادعای همانندی» کافی‌ست، اگرچه گوینده، این همانندی را نفی کند. «همانندی» می‌تواند به شکل‌های مختلف بیان شود که یکی از آن‌ها «تشبیه منفی»ست؛ مثل این‌که بگوییم، «اشک مثل شهد نیست!» یا «اشک، کجا مثل شهد

۱۹۵-گزینه (۲) تشبیه اول: موی میان، هم وجود و هم عدم است: وجه شبه باریکی است.

تشبیه دوم: دو زلف، افعی ضحاک است: وجه شبه پیچیدگی است.

اما تشبیه سوم: چهره، جام‌جم است: وجه شبه روشنی است.

۱۹۶-گزینه (۱) در این بیت نوعی «تشبیه تفضیل» به کار رفته است. شاعر چهره معشوق را از ماه نیز برتر می‌داند، (در زیبایی و روشنی) اما وج شبه بیت ذکر نشده و محذوف است.)

تشریح سایر ابیات:

گزینه «۲» می‌توان گفت شاعر تشبیه عمر به معشوق در عزیزی را انکار می‌کند و در مقابل، عمر را به معشوق در پایدار نبودن تشبیه ساخته است.

گزینه «۳»: «سر» به «گوی» در «باختن و از دست دادن» تشبیه شده است.

گزینه «۴»: «تیر مژگان» اضافه تشبیهی و «می‌گذرد» وجه شبه این تشبیه است.

(احتمالاً «جوشن جان» نیز نوعی اضافه استعاری در نظر گرفته شده است.)

۱۹۷- گزینه (۴)

گزینه ۱: زلف به کمند تشبیه شده. مجموعه رخسار و جبین سپیدار که زلف سیاه بر کنارش قرار گرفته، به دزدی در شب مهتاب مانند شده است. (بهتر است کل مصراع نخست را مشبّه و کل مصراع دوم را مشبّه‌به بدانیم؛ در غیر این صورت نیز با چهار تشبیه روبه‌رو خواهیم بود و در هر دو حالت این گزینه صحیح نیست.)

گزینه ۲: جام‌های سرخ مل (شراب) «استعاره» از غنچه‌های شکفته است. پنجه‌های دست مردم (انسان) «استعاره» از برگ‌های چنار است؛ بنابراین آرایه تشبیه در این بیت وجود ندارد.

گزینه ۳: ۱- «لب» به لعل مانند شده است. ۲- لب یار به آب زندگانی مانند شده است و از آب زندگانی نیز روح‌فزا تر.

گزینه ۴: ۱- «سایه عنایت» اضافه تشبیهی است. («آفتاب خوبان» اضافه استعاری و همچنین استعاره از محبوب زیباروست.)

۱۹۸- گزینه ۲: مجاز: «چمن» مجاز از باغ / ایهام: «باز»: ۱- دوباره ۲- نوعی پرند (باز شکاری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد مجاز

گزینه «۳»: فاقد مجاز

گزینه «۴»: فاقد مجاز /

۱۹۹- گزینه ۱

در بیت گزینه «۱»، «زهره» مجاز از جرئت است و «خط» مجاز از فرمان است. // در بیت گزینه «۳»، «سر مجاز از فکر و

اندیشه // گزینه ۲ دم مجاز از لحظه کوتاه

در بیت گزینه‌های ۴ واژه‌ای در معنای مجازی به کار نرفته است.

۲۰۰- گزینه (۳)

در گزینه «۱»: از پای تا سر مجاز از کل وجود

در گزینه «۲»: آفاق مجاز از عالم هستی است.

در گزینه «۴»: «سر» جهان مجاز از مردم جهان

۲۰۱- گزینه ۴: بیت در معنی مجازی شعر.

توجه: «سرتاپای» مجاز از کل وجود نمی باشد

۲۰۲- گزینه ۱: فاقد مجاز

گزینه ۲: قلم مجاز از فرمان و دستور

گزینه ۳: خاک مجاز از گور

گزینه ۴: جام مجاز شراب

۲۰۳- پاسخ گزینه ۲: طره مجاز از مو

۲۰۴- گزینه ۳ در این گزینه مجاز وجود ندارد

۱) (دم مجاز از همنشینی و صحبت / ۲) (چشم مجاز نظر و نگاه است / ۴) (سر مجاز از اندیشه

۲۰۵- گزینه ۴: در این گزینه پیمانه در معنی شراب نمی باشد بلکه همان معنی ظرف یا پیاله را میدهد پس مجاز نیست
بررسی سایر گزینه ها: ۱) (کف مجاز از دست می باشد / ۲) (سینه مجاز از قلب هست و آتش مجاز از عشق / ۳) (دهان
مجاز زبان هست

۲۰۶- گزینه ۳ فاقد مجاز است / گزینه ۱) (زبان مجاز از سخن / ۲) (چشم مجاز از نظر و نگاه / ۴) (سر مجاز از اندیشه

۲۰۷- گزینه ۳) (بررسی گزینه ۳) (سر: مجاز از وجود / خاک: مجاز از جهان یا کره زمین

بررسی سایر گزینه ها: ۱) (جهان مجاز از مردم جهان ۲) (سر: مجاز از قصد و نیت ۴) (خاک مجاز از قبر

۲۰۸- گزینه ۴

سرو روان: استعاره از محبوب و معشوق (مجاز به علاقه ی شباهت) - خون مجاز از کشتن- جهان مجاز از مردم جهان /
نکته: خون ریختن کنایه از کشتن است نه مجاز.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ی "۱": دامن گلچین: اضافه ی استعاری / گل و بلبل هم استعاره هستند.

گزینه ی "۲": نرگس استعاره از ستاره ها است و گل زرد استعاره از خورشید است

گزینه ۳ درخت استعاره از وجود و چرخ نیلوفری استعاره از آسمان و روزگار

۲۰۹- گزینه ۳

مجاز: «چمن» مجاز از باغ / ایهام: «باز»: ۱- دوباره ۲- نوعی پرنده (باز شکاری)

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: فاقد مجاز / ایهام: «درگیرد»: ۱- اثر کند ۲- شعله ور شود

گزینه «۲»: فاقد مجاز

گزینه «۴»: تشبیه دارد (تلخی مانند شکر است)

۲۱۰- گزینه ۴: چشمم در این بیت در معنی حقیقی خودش به کار رفته است

۱) (سر مجاز از مو

۲) (گل مجاز از بهار

۳) (جهان مجاز از مردم جهان

۲۱۱- گزینه ۲

موارد ب و د دارای مجاز می باشند

ب) کلک مجاز از شعر

د) زبان مجاز از سخن

۲۱۲- گزینه ۲ دست مجاز از انگشتان دست

۲۱۳- گزینه ۴

در گزینه یک پیاله مجاز شراب

بیت و سر دیگر مجاز ها هستند مجاز از شعر ، قصد و هدف

۲۱۴- گزینه ۳

۲۱۵- گزینه ۴ : در گزینه یک خون مجاز از کشتن / گزینه دو نگین / گزینه سه. سر مجاز از مو

۲۱۶- گزینه ۴

گزینه یک عالم مجاز از مردم عالم

گزینه دو دم مجاز از سخن

گزینه سه زبان مجاز از سخن گفتن و وسیله حرف زدن

در گزینه چهار شمشاد استعاره از قد یار است (مجاز به علاقه شباهت)

۲۱۷- گزینه ۴ : گزینه یک مجاز از مو و دیگر گزینه ها مجاز از قصد و هدف

۲۱۸- گزینه ۳

الف) قنوت مجاز از نماز

ج) آب مجاز از اشک

ه) رگ مجاز از وجود

۲۱۹- گزینه ۴

گزینه یک آبان مجاز از پاییز

گزینه دو حيله مجاز از حيله گر

گزینه سه خاک مجاز از انسان

۲۲۰- گزینه ۳

شهر مجاز از مردم شهر و رستخیز

۲۲۱- گزینه ۲ : ماه مجلس استعاره از معشوق است

۲۲۲- گزینه ۴

گزینه یک آن ماه

گزینه دو ماه

گزینه سه بت خورشید رخ

۲۲۳- گزینه ۲

الف) نرگس جادو

ج) سنبل مشکین استعاره از موی یار

۲۲۴- گزینه ۲

گزینه یک ماه سروبالا ، نرگسان و لولو لالا سه استعاره

گزینه دو مرغ ، گلشن ، قفس و هزاران استعاره هستند

گزینه سه نرگس و گزینه چهار استعاره ندارد

۲۲۵- گزینه ۳ : سینه مجاز از دل و و گنج غم تشبیه

گزینه یک فقط مجاز دارد

گزینه دو مجاز

گزینه چهار فقط تشبیه، شیر و شیر جناس تام هستند

۲۲۶- گزینه ۳ : گزینه یک تشبیه دارد / گزینه دو هم تشبیه دارد / گزینه چهار هم آتش عشق تشبیه است

۲۲۷- گزینه ۴

گزینه یک مجاز واژه ایران

گزینه دو مجاز انگشت ، مجاز از سر انگشت

گزینه سه واژه دم مجاز می باشد

۲۲۸- پاسخ: گزینه ۳: «سینه» مجاز از دل است.

۲۲۹- پاسخ: گزینه ۴: «یال» مجاز از کل تن حریف.

۲۳۰- پاسخ: گزینه ۲.

«دشت» در همه ابیات دلالت بر مردم حاضر در دشت می‌کند اما در بیت «۲» در معنای حقیقی‌اش به کار رفته است.

۲۳۱- پاسخ: گزینه ۳.

«کجاوه» مجاز از سفر.

۲۳۲- پاسخ: گزینه ۳.

در همه گزینه‌ها «جهان» مجازاً در معنای مردم جهان به کار رفته است اما در گزینه «۳» این لغت دلالت بر معنی حقیقی «جهان» دارد.

۲۳۳- پاسخ: گزینه ۱.

مقصود «مال و نعمت دنیا» است.

۲۳۳- گزینه (۲) در گزینه پاسخ واژه‌دل در معنای حقیقی خود یعنی قلب / عضوی از بدن است ولی در گزینه‌های دیگر به معنی عواطف، احساسات و علاقه می‌باشد.

۲۳۴- گزینه (۱) در بیت گزینه «۱»، «زهره» مجاز از جرئت است و «خط» مجاز از فرمان است. // در بیت گزینه «۳»، «زبان گشادن» کنایه است و «گوش دادن» فعل مرکب. جهان، مجاز از ایران است. // در بیت‌های گزینه‌های ۲ و ۴ واژه‌ای در معنای مجازی به کار نرفته است.

۲۳۵- گزینه (۳) در گزینه «۱»: چمن مجاز از دنیا است.

در گزینه «۲»: آفاق مجاز از عالم هستی است.

در گزینه «۴»: «سر» مجاز از فکر است.

۲۳۶- گزینه (۴) «سر» در معنی مجازی «قصد و تمایل» آمده است.

توجه: «سرتاپای» مجاز از کل وجود نیست، زیرا «از سر تا پا» تمام وجود را تشکیل می‌دهد نه کمتر و نه بیشتر.

۲۳۷- پاسخ: گزینه ۳.

مجاز به علاقه شباهت همان استعاره مصرحه است.

بیت «۱»: «برف» استعاره از موی سفید، «پر زاغ» استعاره از موی سیاه

بیت «۲»: «نرگش» استعاره از چشم، «گل» استعاره از گونه

بیت «۳»: «مرغ» استعاره از فرد موصوف (خود شاعر)، «گلشن» استعاره از دنیا، «قفس» استعاره از سختی، «هزاران» استعاره از دوستان

بیت «۴»: «ماه» استعاره از معشوق، «نرگس» استعاره از چشم، «لؤلؤ» استعاره از اشک

۲۳۸- گزینه (۱) در این گزینه «سر» در معنی حقیقی خود (اندام فوقانی) به کار رفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) سر مجاز از اراده و قصد (به تعبیری) / ۳) سر (اول) مجاز از جان / سر (دوم) مجاز از فکر و خاطر / ۴) سر مجاز از نیت و تصمیم

۲۳۹- گزینه (۲) «نرگس» در این بیت استعاره از چشم است. ظاهراً طراح محترم، «مجاز به علاقه شباهت» را مجاز در نظر نگرفته. «خون ریختن» کنایه است و نه مجاز.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «خاک» مجاز از مزار

گزینه «۳»: «سر» اول مجاز از وجود / «دست» مجاز از اختیار و اراده / «سر» سوم مجاز از جان گزینه «۴»: «خون» مجاز از کشتن

۲۴۰- گزینه ۴

لعل استعاره مصرحه از لب یار است.

گزینه ۱: عشق مانند گیاهی روید = استعاره مکنیه؛ رویش عشق هم اضافه استعاری و استعاره مکنیه است.

گزینه ۲: طعنه زدن سیر به پیاز تشخیص و استعاره مکنیه است.

گزینه ۳: ظلم مانند ساختمانی بنا شد = استعاره مکنیه

۲۴۱- گزینه ۳

عجوزه استعاره از جهان می باشد.

گزینه ۱: کلمات مشک و عنبر و یاقوت وزمرد همگی در معنای خود به کار رفته اند.

گزینه ۲: عبارت «ترک شیرازی» صفت جانشین اسم است و استعاره نیست.

گزینه ۴: عبارت های سهی قد و زیبا رخ و پهلوان صفت جانشین اسم هستند.

۲۴۲- گزینه ۲

تمام کلمات مصراع اول استعاره از معشوق هستند. ۶ استعاره

گزینه ۱ : بت استعاره از معشوق ، گل استعاره از صورت ، سنبل استعاره از مو ، خط استعاره از لب معشوق است. ۴ استعاره

گزینه ۳ : استعاره در بیت وجود ندارد و ۵ تشبیه در بیت دیده می شود.

گزینه ۴ : سنبل استعاره از مو ، نرگس استعاره از چشم ، غنچه استعاره از دهان ، لاله استعاره از گونه معشوق است. ۴ استعاره

۲۴۳- گزینه ۳

خورشید به انسانی تشبیه شده که سینه خیز حرکت می کند پس سینه مالان نهان شدن خورشید تشخیص است.

گزینه ۱ : ستاره تابان و سپیده شب هجران هردو استعاره مصرحه از معشوق هستند و خطاب استعاره مصرحه تشخیص نیست.

گزینه ۲ : گل استعاره مصرحه از معشوق است و خندیدن معشوق تشخیص نیست.

گزینه ۴ : تشخیص وجود ندارد. شیرین مانند غنچه خندیده است.

۲۴۴- گزینه ۲

چنگال مرگ = مرگ مانند حیوانی است که چنگال دارد ، اضافه استعاری است اما تشخیص نیست.

گزینه ۱ : زلف سخن = سخن مانند انسانی است که زلف دارد ، اضافه استعاری و تشخیص است.

گزینه ۳ : چشم روزگار = روزگار مانند انسانی است که چشم دارد ، اضافه استعاری و تشخیص است.

گزینه ۴ : دست اجل = اجل مانند انسانی است که دست دارد ، اضافه استعاری و تشخیص است.

۲۴۵- گزینه ۴

دختر رز استعاره از شراب است و بیت فاقد تشبیه است.

گزینه ۱ : باد صبا به خیاطی تشبیه شده است و همچنین قبا دوختن توسط باد تشخیص و استعاره است.

گزینه ۲ : چشم یاری اضافه اقترانی است و استعاره ای در بیت دیده نمی شود.

گزینه ۳ : قمر استعاره مصرحه از معشوق است و چهره معشوق به صورت پنهان به ماه تشبیه شده و از آن برتر نیز دانسته شده است ؛ تشبیه مضمّر مرجح

۲۴۶- گزینه ۴

ساقی استعاره از واسطه فیض الهی می باشد.

گزینه ۱ : کلمات مصراع دوم در معانی خودشان بکار رفتند.

گزینه ۲ : دست طلب اضافه اقترانی است ؛ دست به نشانه طلب

گزینه ۳ : چمن مجاز از گلستان است ؛ غنچه استعاره نیست و دهان یار به آن تشبیه شده است که هر دو رکن تشبیه در مصراع آمده است.

۲۴۷- گزینه ۳

ماه استعاره از صورت معشوق است.

گزینه ۱ : ماه در این بیت استعاره از خود معشوق است.

گزینه ۲ : لعبت استعاره از معشوق است.

گزینه ۴ : گل استعاره از معشوق است.

۲۴۸- گزینه ۴

سنبل استعاره از مو است.

گزینه ۱ : زلف سنبل اضافه تشبیهی است ، پس سنبل در معنای حقیقی خود بکار رفته است.

گزینه ۲ : سنبل در معنای حقیقی خود یعنی گیاه سنبل بکار رفته است.

گزینه ۳ : جعد سنبل اضافه تشبیهی است ، پس سنبل در معنای حقیقی خود بکار رفته است.

۲۴۹- گزینه ۱

قضا مانند پرنده ای است که پر دارد .

گزینه ۲ : صنم استعاره مصرحه از معشوق است و خطاب استعاره مصرحه تشخیص نیست.

گزینه ۳ : ستاره و زمانه مورد خطاب نیستند بلکه در اصل شعر این گونه است : ای کسی که مقصد ستاره هستی و ای کسی که مفخر زمانه هستی = تشخیص و استعاره مکنیه وجود ندارد.

گزینه ۴ : ماه جهان تاب استعاره مصرحه از معشوق است.

۲۵۰- گزینه ۳

زندان استعاره از دنیا است که به دنیا اشاره نشده است.

گزینه ۱ : تحفه استعاره از دُرد شراب مصراع اول است.

گزینه ۲ : غنچه استعاره مصرحه از دهان مصراع اول است.

گزینه ۴ : راه در مصراع دوم استعاره از راه عراق مصراع اول است.

۲۵۱- گزینه ۲

قضا به پرنده ای تشبیه شده که پر دارد ، عرش به قلعه ای تشبیه شده که کنگره دارد ، سخن به موجودی تشبیه شده که روح دارد.

در گزینه ۱ پای تعدی اضافه اقترانی است.

در گزینه ۳ دست دوستی اضافه اقترانی است و دهان غنچه اضافه تشبیهی است. ترکیب متن کتاب یک اضافه تعلقی است یعنی متن متعلق به کتاب است.

در گزینه ۴ بنای عدالت اضافه تشبیهی است.

۲۵۲- گزینه ۳ کلمه ای که در واقع مشبه یک تشبیه بوده و اکنون به عنوان استعاره بکار رفته = استعاره مکنیه

دیدن لب معشوق توسط غنچه تشخیص و استعاره است.

لب لعل اضافه تشبیهی است.

گزینه ۱ : استعاره مکنیه ای در بیت وجود ندارد و باد خزان را می توان استعاره مصرحه از اتفاقات ناگوار روزگار گرفت.

گزینه ۲ : نور چشم استعاره از پسر در مصراع اول است .

گزینه ۴ : آتش دل استعاره مصرحه از عشق است . دو تشبیه نیز در بیت موجود می باشد .

۲۵۳- گزینه ۱

لب جام اضافه استعاری است ، دقت کنید که لبه جام نمی تواند اضافه استعاری باشد.

در سایر گزینه ها ترکیب های (گوش استماع) (سر طاعت) (چشم طمع) اضافه اقترانی هستند.

۲۵۴- گزینه ۱

استعاره مصرحه در بیت وجود ندارد و دو استعاره مکنیه قابل مشاهده است.

عشق مانند باران باریده بود (مکنیه) و بارش عشق که اضافه استعاری است.

گزینه ۲ : ماتم سرا استعاره مصرحه از دنیا و نظر واکردن گل تشخیص و استعاره مکنیه است.

گزینه ۳ : خونین دل بودن لاله تشخیص و استعاره مکنیه است. نرگس استعاره مصرحه از چشم است.

گزینه ۴ : کنگره عرش اضافه استعاری است (عرش مانند قلعه ای است که کنگره دارد)

دامگه استعاره مصرحه از دنیا می باشد.

۲۵۵- گزینه ۳ سینه دریا اضافه استعاری است ؛ یک مورد (دست رد) اضافه اقترانی است.

گزینه ۱ : شکوفه اشک ، چشم ناله ، روی شکوه هر سه اضافه استعاری هستند.

گزینه ۲ : پای اوهام و پایه افکار هر دو اضافه استعاری هستند.

گزینه ۴ : خنده گل و گریه بلبل هر دو اضافه استعاری هستند.

۲۵۶- گزینه ۳

صنم در اصل مشبه به یک تشبیه بوده و فقط همین رکن تشبیه باقی مانده است

گزینه ۱ : کلمه (تو) همان معشوق ، به حور تشبیه شده است.

گزینه ۲ : گل مانند انسانی است که جامه می دردد ، مشبه و وجه شبه در بیت دیده می شود.

گزینه ۴ : ۶ تشبیه بلیغ در بیت وجود دارد ، هم مشبه و هم مشبه به در بیت موجود است.

۲۵۷- گزینه ۴

گزینه ۱ : در استعاره مصرحه از باران و لاف زدن ابر تشخیص و استعاره مکنیه است.

گزینه ۲ : چشم مه اضافه استعاره و استعاره مکنیه است ، ماه کمان ابرو استعاره مصرحه از معشوق است.

گزینه ۳ : دامن کوه اضافه استعاری و استعاره مکنیه است ، عقیق مذاب استعاره مصرحه از اشک خونین است.

گزینه ۴ : خسرو خاور استعاره مصرحه از خورشید است ، علم زدن خورشید نیز تشخیص و استعاره مکنیه است.

۲۵۸- گزینه ۲

ترکیب های قدم زدن خواهش ، صدای پای خون ، قلب شب ، صدای کفش ایمان ، پلک عشق اضافه استعاری و تشخیص هستند.

شیهه ی حقیقت اضافه استعاری است اما چون حقیقت به اسبی تشبیه شده که شیهه می کشد ، تشخیص دیده نمی شود.

۲۵۹- گزینه ۱

گزینه ۲ : لعبت استعاره از یار

گزینه ۳ : تندی افلاک : تشخیص و استعاره

گزینه ۴ : دامن آفاق : تشخیص و استعاره

۲۶۰- گزینه ۴

الف: آتش استعاره از عشق (۲ بار)، خانه از قلب و کاشانه از سینه. (۴ استعاره).

ب: مار سیه استعاره از شب و ضحاک از خورشید. (۲ استعاره)

ج: کوکب استعاره از چهره، سنبل استعاره از زلف و ارغوان از چهره. (۳ استعاره). قلب عقرب با آرایه قلب مراد برقع است که کوكبی که درون برقع یا روسری است همان صورت می باشد.

د: لعل استعاره از لب، در و آب حیوان از سخن. (۳ استعاره).

۲۶۱- گزینه ۳

این بیت ۴ استعاره دارد: پرده استعاره از آسمان شب و سحر ساز و شش انداز از ماه و شیشه باز از خورشید.

۱: شه حبش استعاره از ماه و شام از آسمان شب و ملک خاور از خورشید.

۲: بلبل استعاره از عاشق و طوطی از معشوق و گلزار از جناب و کنار عاشق.

۴: تیرباران استعار از ناله های صبحگاهی خاقانی و کهن گرگ از آسمان و خشن بارانی از رنگ آبی آسمان.

۲۶۲- گزینه ۱

۱ « ماه (استعاره مصرحه از معشوق)

تشریح سایر ابیات :

۲ «اینکه باد از غیرت کلبه عطاران را غیرت زند (تشخیص + استعاره مکنیه)

۳ «سر ز خاک بیرون کردن گل (تشخیص + استعاره مکنیه)

گل من « (استعاره از معشوق)

۴ «اینکه غنچه بخنده و دهن داشته باشه (تشخیص + استعاره مکنیه)

۲۶۳- گزینه ۴ : در این بیت تشبیه شب به آبنوس و روز به عاج در سفیدی و سیاهی داریم.

۱: آتش استعاره از سرخی صورت است.

۲: نهنگ استعاره از اسب به قرینه رکاب است.

۳: آتشین قبا استعاره از خشم و غضب است.

۲۶۴- گزینه ۳

۳» رفتن مرگ استعاره مکنیه + تشخیص

تشریح سایر ابیات :

۱» خونابه استعاره مصرحه از اشک خون آب

۲» دیو خراسان استعاره مصرحه از خلفای عباسی

۴» ماه استعاره مصرحه از چشم معشوق

(* مجاز به علاقه شباهت = استعاره مصرحه)

۲۶۵- گزینه ۳ : شاخ گل در اینجا معنای حقیقی خود را دارد و استعاره صریح نیست.

۱: گل استعاره از معشوق.

۲: شاخ گل استعاره از معشوق.

۴: گل استعاره از معشوق.

* اگر غیر انسان مورد ندا قرار گیرد و مراد از آن معشوق یا ممدوح باشد استعاره آشکار است نه پنهان.

۲۶۶- گزینه ۳

۱» گل مراد = اضافه تشبیهی

۲» دزد گیتی = اضافه تشبیهی

۴» جیب مراقبت = اقترانی

۲۶۷- گزینه ۴ : مار استعاره از زنجیر که توسط آهنگر ساخته شده و گنج استعاره از اشعار خاقانی.

در این بیت دریا و قطره در معنای حقیقی خود بکار رفته اند و شاعر می گوید ای فروغی بجز از اشک چشمانت که قصد پیوستن به دریا ندارند آیا قطره ای دیگر هم هست که نظری به دریا نداشته باشد؟

۱: سرزمین در مصرع دوم استعاره از بازوان در مصرع اول است.

۲: معدن در مصرع دوم استعاره از دل در مصرع اول است.

۳: کالا در مصرع دوم استعاره از وفا در مصرع اول است.

نهانخانه عشرت «استعاره از افکار و دل معشوق که مشبه (دل) در آن حذف شده است.

تشریح سایر ابیات :

۱ «آسمان به انسانی تشبیه شده که گریبان چاک دارد و مشبه به که انسان است در آن محذوف می باشد. و همچنین عنبر و مشک نیز به نسیمی تشبیه شده که میوزد. (نسیم = مشبه به محذوف)

۳ «اینکه غم به کناره برورد (رفتن فعل انسانی که به غم نسبت داده شده) و مشبه به آن که انسان است در آن حذف شده است.

۴ «اینکه گهر را به انسانی تشبیه کنیم که دست داشته باشد، ترکیبی است که در آن مشبه به که انسان است حذف شده. (اضافه استعاری)

این بیت شیش استعاره دارد: هندو و زنگ از زلف و شاه خاور و چین از صورت و سپه رانان و حشرو آوردن هندو و زنگ موجب دو استعاره کنایی شده است. طوطی خط تشبیه است.

۱: تیره شب از زلف و قمر از صورت و خط از موی صورت و شکر از لب (جامع شیرینی) یا از صوت جامع (سفیدی).

۳: لعل از لب و در اول از دندان و در دوم از سخن و سمن از صورت و سنبل از زلف.

۴: کهربا از صورت و گوهر از اشک و در از اشک و یاقوت از صورت.

دست طلب «یعنی دستی که به نشانه طلب گشوده و اضافه اقترانی است. (نه استعاری)

تشریح سایر ابیات :

۱ «لعل «استعاره از لب سرخ معشوق

۲ «حور» استعاره از معشوق سیه چشم

۴ «لعل» استعاره از لب

۲۷۲ - گزینه ۴

قلم را قدم «قدم قلم و پا داشتن قلم تشخیص می باشد.

۱: جوشش طوفان گرچه اضافه استعاری است ولی تشخیص نیست.

۲: شاخ عشق و بیخ عشق اضافه استعاری که تشخیص نیست.

۳: پر و بال امید تنها اضافه استعاری است.

* زمانی اضافه استعاری تشخیص است که ویژگی از انسان به غیر انسان نسبت داده شود.

۲۷۳ - گزینه ۳

ج «زر و در و مرجان» استعاره از الفاظ و شعر

تشریح سایر ابیات :

۱ «آمدن عشق تشخیص + استعاره

۲ «اینکه ابر گریه کنه و خام بخنده تشخیص + استعاره

۴ «اینکه خرد خواب آلود باشه تشخیص + استعاره

۲۷۴ - گزینه ۳: عشق مجنون و عقل عاقل اضافه استعاری در قالب ترکیب وصفی اند ولی سایر عبارات ترکیب اضافی اند:

نور دل، جوشش خون، پنجه عشق.

۲۷۵ - گزینه ۲

زنداد فراق «اضافه تشبیهی

گریبان وصال» اضافه استعاری

تشریح سایر ابیات :

الف «شاه حسن = استعاره از معشوق فردا = استعاره از روزرستاخیز

ج «گل خندان = استعاره از معشوق

اب روان = استعاره از اشک

د «قاتل = استعاره از معشوق

۲۷۶- گزینه ۴

خون حسرت و تپیدن نفس و خندیدن مینا تشخیص و استعاره مکنیه.

*سایر گزینه چون تشخیص در قالب تشبیه آمده است استعاره نمی باشند.

۲۷۷- گزینه ۲

برق غم این که غم برق داشته باشد استعاره مکنیه یا پنهان است.

۱: باران تیر و ابر کف تشبیه و برق مغفر اضافه تخصیصی زیرا که مغفر یا کلاه خود دارای تابش و براقی بوده است مانند شیهه اسب که اختصاص به اسب دارد.

۳: اشک خون اضافه تشبیهی است؛ مفهوم بیت: از اشک خونینم ارتشی پیاده می سازم (تشبیه) و از سخنم ارتش سوارکار پدید می آورم (تشبیه) و غوغا و خروشی به هفت آسمان می اندازم.

۴: آتش تب: اضافه تشبیهی است که تب را در سوزندگی به آتش تشبیه کرده است.

۲۷۸- گزینه ۳: چشم سخنگو اضافه استعاری یا بالکنایه فشرده است و البته حس آمیزی زیبایی هم دارد

۲۷۹- گزینه ۲

خطاب قراردادادن درخت»» تشخیص + استعاره مکنیه

تشریح سایر ابیات :

۱،۴ «منادا {یار است} و باید گفت (ای کسی که سرو بلند...)»

۳ «بهشت ، بهار، گل رعنا = استعاره مصرحه از یار است و) فاقد تشخیص و استعاره مکنیه».

۲۸۰- پاسخ صحیح : گزینه ۳

اتش دل «» استعاره از غم و اندوه دل

تشریح سایر ابیات :

۱ «نقل شعر «» اضافه تشبیهی

۲ «بهار عمر ، نهال قامت «» اضافه تشبیهی

۴ «شراب جهان «» اضافه تشبیهی

تنها استعاره کنایی دارد که فلک را سرکش دانسته است.

- ۱: چرخ استعاره صریح از آسمان و برقع زرین از پرتوهای نور خورشید و عروس سپهر از خورشید و کنار زدن برقع توسط چرخ و نثار کردن چرخ نیز استعاره کنایی است و زر کواکب تشبیه است.
- ۲: تخم شرر اضافه استعاری و استعاره مکنیه و مزرعه استعاره صریح از دنیا.
- ۳: خو داشتن عشق تشخیص و استعاره کنایی، شیر استعاره از عشق و آتش از مشکلات عشق و نیستان ها استعاره از دل عاشقان می تواند باشد.

آب مجاز از شراب است و آب آتش خیال کنایه از شراب یعنی شراب داغی که خیال را به آتش می کشد و عقل را از میان می برد.

۱: استعاره از عشق.

۲: استعاره از هوس.

۴: استعاره از تیزی شمشیر و ضربه سریع یا ویرانگر شمشیر.

بوته خاک در این بیت تشبیه اضافی است که خاک را چون ظرفی گدازنده پنداشته: چشمه نوش استعاره از لبان شیرین. ۲: برگریز وفا اضافه استعاری، وفا را به درختی تشبیه کرده که برگش می ریزد، آب حیات استعاره از چشمه عشق. *چشمه حیات در اشعار عرفانی استعاره است نه همه بی‌تی.

تنها گزینه ۲ اضافه استعاری دارد: دست رسد باد صبا را» «دست باد صبا رسد(را فک اضافی).

۱: سرانگشت را به نشانه تحیر بگیزد(اضافه اقترانی).

۳: با چشم به نشانه ادب نگر پدر را(اضافه اقترانی).

۴: دست را به نشانه تضرع برآر و به نشانه ندامت اشک ببار(اضافه اقترانی).

این بیت پنج استعاره دارد: شب از زلف و مه از چهره و غالیه از زلف و خط از موی صورت و یاقوت از لب.

۱: نیش خار استعاره از سختی های عشق و نخل از مشلات عشق یا وصال معشوق و خرما از آسایش.

۲: بادام از چشم و عناب از اشک و به از صورت و ناردانه از اشک.

۴: نافه از زلف و گل از چهره و بدر از چهره و شب از زلف، مشک از زلف و ماه از صورت و سنبل از زلف و لاله از صورت.

۲۸۶- گزینه ۴ : در این گزینه معنای معشوق را می دهد در سایر گزینه ها استعاره از قد و قامت است.

۲۸۷- گزینه ۴

پلنگ مشک تشبیه است و دارویی خوشبو بوده که شبیه پوست پلنگ می باشد و نیز آهوی مشک.

۱: پیر ازرق و طا استعاره از آسمان.

۲: پیر هفلک استعاره از زحل یا مشتری.

۳: پیل هوایی استعاره از ابر و آتش از رعد و برق.

۲۸۸- گزینه ۳

در این دو تشبیه (باغ مشعل تشبیه مشعل آتش به باغ و دهان انگشت که زغال را به دهقان تشبیه کرده) و دو استعاره (بنفشه از شعله آبی رنگ آتش و لاله از شعله قرمز رنگ آتش) است.

۱: مه استعاره از صورت و کمند از زلف و چراغ از صورت و دود از زلف.

۲: لعبت استعاره از معشوق و طاووس پیکر تشبیه درون واژه است و درج از دهان لولو از دندان و تنگ شکر از سخنان نغزو

۴: شکر از صورت و بادام از چشم و آب مجاز از اشک است و عناب از صورت و فندق از سرانگشتان.

۲۸۹- گزینه ۲

چو سبو دست به سر خویش گذاشتن = تشخیص + استعاره

چو سبو = تشبیه

۱» فاقد تشبیه و تشخیص

۳» فاقد تشبیه

۴» فاقد تشخیص و استعاره

۲۹۰- گزینه ۴

۲۹۱- گزینه ۲

گندم از گندم بروید جو ز جو و به تیرم بدوزی و رخ نامور سوی توران کردن کنایه است و در گزینه دو کنایه وجود ندارد

۲۹۲- گزینه ۳

گزینه یک دامن کشان : با ناز راه رفتن

گزینه دو سرکشی

گزینه چهار بازار زلیخا شکستن کنایه می‌باشد

۲۹۳- گزینه ۴

مصراع دوم بیت اول و زندگانی به سر بردن و رو سر به بالین نهادن کنایه هستند

گزینه چهار اغراق دارد

۲۹۴- گزینه ۴ : سکوت کردن و حرف نزدن

۲۹۵- گزینه ۲ : فرمانروایی کردن و حکومت کردن

۲۹۶- گزینه ۴ : کارش را ساختن در گزینه چهار کنایه از مریض و بیمار کردن است

۲۹۷- گزینه ۴ : بُر خوردن کنایه از اتفاقی و تصادفی راه پیدا کردن است

۲۹۸- گزینه ۲ : بنای زندگی بر آب دیدن کنایه از ناپایداری و سستی زندگی است

۲۹۹- گزینه ۳ : کمان زه کردن کنایه از آماده نبرد شدن است

۳۰۰- گزینه ۳

گزینه یک آب میمای به غربال کنایه از بیهود کاری

گزینه دو باد از سر برون کردن کنایه از مغرور نبودن

گزینه چهار دل به دنیا نبستن کنایه هستند

۳۰۱- گزینه ۱ : گزینه یک، ۳ کنایه دارد

یک زبان بودن ، کمان را زه کردن. بر باره بر سنگ

گزینه دو، ۲ کنایه دارد: هوای وصال داشتن، خاک درگاه اهل هنر شدن

گزینه سه، ۱ کنایه دارد : دل پیش دلبری داشتن و ریش در دست دیگری داشتن

گزینه چهار، مصراع دوم کنایه است

۳۰۲- گزینه ۱

۳۰۳- گزینه ۴ : در گزینه چهار روی بر خلق بودن کنایه از: ریاکاری و دورویی است

۳۰۴- گزینه ۴

گزینه یک کام دل نگشودن کنایه از کامیات و خوش نبودن

گزینه دو دهقانش برای دیگران کشت کنایه از وابستگی است

گزینه سه مصراع اول کنایه از تنهایی است

۳۰۵- پاسخ: گزینه ۱: پشت راست کردن کنایه از دوباره قدرت یافتن

۳۰۶- گزینه ۲.

بیت «۱»: دست کسی را گرفتن کنایه از کمک کردن و خود را افکندن کنایه از اظهار ضعف و ناتوانی

بیت «۲»: دست بر سر زدن کنایه از اظهار عجز و ناتوانی

بیت «۳»: تنگ چشم، گوشه چشم داشتن، روشن شدن چشم

بیت «۴»: سپیددست، سیه کاسه

۳۰۷- پاسخ: گزینه ۴

«گل از خار برآوردن»، «خار از پا برآوردن» و «پا از گل برآوردن» هر سه کنایه از «از بین بردن مشکلات و سختی‌ها».

۳۰۸- گزینه ۲ پشت گیرد کنایه حمایت و پشتیبانی

۳۰۹- گزینه ۳ دو گنایه دارد پا بر زمین فشردن کنایه از مقاومت و دندان به دندان خاییدن کنایه از عصبانیت و سایر

گزینه ها یک مفهوم کنایی دارند

۳۱۰- گزینه ۴ گوش بر در و چشم در راه بودن کنایه از منتظر بودن است

۳۱۱- گزینه ۳ زبان دراز کردن کنایه از سرزنش کردن و اعتراض می باشد

۳۱۲- گزینه ۲

۱) خبر به بازار افتادن کنایه مشهور شدن است

۳) برباد دادن کنایه از نابود کردن

۴) لب دوختن کنایه از ساکت کردن

۳۱۳- گزینه ۳

۳۱۴-گزینه ۳

۱) روان بودن کنایه از دوست داشتنی و راحت بودن

۲) کنایه از تک تک بودن و کم بودن خانه ها

۴) تن را سپر کردن کنایه از محافظت کردن

۳۱۵- گزینه ۴ ریش بر میکند کنایه از ناراحتی بسیار و افتاب نعمتم شد زیر میغ کنایه است از دست رفتن نعمت

۳۱۶- گزینه ۴ کنایه ندارد

۱) گلیم خویش از پا کشیدن کنایه از از حد خود فراتر رفتن است

۲) دیده سفید شدن کنایه از نابینا شدن

۳) گرد از راه انگیختن کنایه از با سرعت رفتن

۳۱۷- گزینه ۴ پیرهن دریدن کنایه از بی تابی و ناشکیبای

۳۱۸- گزینه ۲ خوشه چین بودن کنایه از فقیر و نیازمند بودن

۳۱۹- گزینه ۳ کنایه از نشان دادن جهل و نادانی به کسی

۳۲۰- گزینه ۱ : مفهوم کنایی «سپر انداختن» تسلیم است که در بیت «۱» مشاهده می شود.

۳۲۱- گزینه ۱ : گرفته شدن دامن توسط چیزی کنایه از گرفتاری به آن چیز است.

۳۲۲- گزینه ۲

بیت «۱»: سبک سر، به باد دادن سر

بیت «۲»: سجاده بر سر آب انداختن

بیت «۳»: سپیددست، سیه کاسه

بیت «۴»: تنگ چشم، گوشه چشم داشتن، روشن شدن چشم

۳۲۳- گزینه ۳. : گزینه «۱» کنایه از «گرفتاری»، گزینه «۲» کنایه از «نارضایتی» و گزینه «۴» کنایه از «وحشی گری» است.

۳۲۴- گزینه ۳. : «گل از خار برآوردن»، «خار از پا برآوردن» و «پا از گل برآوردن» هر سه کنایه از «از بین بردن مشکلات و سختی ها».

۳۲۵- گزینه ۳) لب لعل تشبیه اضافی و چشم و گوش با لب تناسب دارند.

۱: در این بیت تشبیه نداریم که تناسب داشته باشد.

۲: تشبیه «من» به پرنده باز که دارای لغات مراعات نظیر دار نیستند.

۴: تشبیه ندارد.

۳۲۶- گزینه ۳) اشاره به پیرزن کوفه دارد که طوفان نوح از تنور خانه او برخاسته بود. در این بیت طوفان استعاره از غم و تنور از قلب است.

۱: اشاره به خورشید دارد که در سنن ادبی شاه آسمان است.

۲: حورالعین داستانی نیست بلکه واژه ای قرآنی است.

۴: قائم اللیل یعنی شب زنده دار و صائم الدهر یعنی کسی که همیشه در روزه است.

۳۲۷- گزینه ۲) در این بیت تناسب بین امور ذهنی است: ورع و صوفی و زهد و حتی با قلندری هم میتوان تناسب یافت.

در سایر گزینه بین امور حسی است: ۱) سیل و بحر و دانه و مزرع ۲) چمن و صبا و صنوبر و روی و قامت ۴) خدنگ و سپر و عقل و غمزه و ناوک

۳۲۸- گزینه ۱) تناسب منفی همان تضاد است که بین شب و فروغ یا آفتاب تضاد داریم.

۳۲۹- گزینه ۱) سنن ادبی یعنی مفاهیمی و موتیف های شکل در اشعار شاعران چنانکه نرگسی که استعاره از چشم است با لب در تناسب است.

۳۳۰- گزینه ۳ : کلمات مراعات نظیر «جوشن ، برگستوان ، معرکه ، زره (۴)

تشریح سایر ابیات:

۱) «کوه ، دریا ، درخت (۳)

۲) «قند ، شکر ، حلوا (۳)

۴) «سحر ، خفته ، خواب (۳)

۳۳۱- گزینه ۴

تشریح سایر ابیات:

۱) «ساقی ، مطرب ، می

۲) «گل ، چمن

۳» در ، دیوار

۳۳۲- گزینه ۴ : « سرخ ، زرد ، بنفش »

در ابیات ب (برنا ، پیر) / ج (دوست ، دشمن) = تضاد را میسازند.

۳۳۳- گزینه ۲

اصطلاح شطرنج» (رخ ، بیدق ، شطرنج ، شاه)

اما در سایر ابیات از اصلاحات میگزاری استفاده شده است:

۱» قدح ، باده

۳» می ، رطل

۴» صراحی ، ساغر

۳۳۴- پاسخ صحیح : گزینه (۴)

الف» جوشن ، درع ، خود (کلاه جنگی)

ب» تیغ ، تیر ، ناوک ، بیلک

ج» می ، خمار ، شراب

د» بخت ، طالع

۳۳۵- گزینه ۴ (مصرع دوم: وقتی که خورشید آید ماه شکافته می شود که کنایه از رفتن ماه است و آمدن خورشید و روز.

۱: زمین دوم مراد قالب بشری است و گنج از جان آدمی و تلمیح به دمیدن روح در وجود آدمی توسط خداوند دارد.

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ

۲: اشاره به این دارد که خداوند آدمی را بر صورت خود آفریده است.

۳: اشاره به خارج شدن آدم از بهشت و نیز اینکه گفته شده آدمی ابتدا شبیه فرشتگان بوده است.

قال اهبطوا بعضكم لبعض عدو و لكم فى الارض مستقر و متاع الى حين

۳۳۶- گزینه ۳ (این بیت بیان خود داستان است و اشاره ای به داستان ندارد.

۱: اشاره به پدید آوردن عرش بر روی آب توسط خداوند دارد: وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ.

۲: اشاره به آفرینش آسمان بدون پایه دارد: خَلَقَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ.

۴: اشاره به کشته شدن نمرود توسط پشه به اذن الهی دارد.

۳۳۷- گزینه ۳)روح در اینجا به معنای جبرئیل است و صورت پاک به معنای نازل شدن جبرئیل به مریم دارد بصورت انسانی به اندام و ظاهر:

فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا.

سایر گزینه اشاره به این دارند که قالب بشری آدمی از خاک سرشته شده است.

۳۳۸- گزینه ۳

۱:اشاره به باور قدما دارد که نور ماه پیراهن الیاف مصنوعی را پاره می سازد.

۳:اشاره به داستان راز گفتن حضرت علی در چاه دارد:یخطاب البئر و البئر تخاطبه.

۴:اشاره به افسونگرانی دارد که برای آزار شخص خاصی وردی بر روی کاغذ نوشته و بر آن می دمیدند تا در خوابیدن مشکل یابد.

۳۳۹- گزینه ۲:در این بیت اشاره به هبوط آدم دارد که در قرآن برای آیه داریم: قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ.

۱:اشاره به ساخته شدن آدمی از وجودی چون ملائکه دارد که در قرآن بدان اشاره نشده است.

۳:در برخی روایات آمده که آدم دوباره به حکم حضرت محمد به بهشت باز می گردد.

۴:اشاره به انگشتر گذاشتن اهل سنت به دست چپ و شیعیان به دست راست دارد.

*سه بیت دیگر از قرآن منبعی ندارد بلکه از کتبی چون بحارالانوار،قصص الانبیا یا احادیث معنوی نشئت گرفته اند.

۳۴۰- گزینه ۴

۱:اشاره به این دارد که جهان چهار مادر که یکی از آنها زمین است(امهات اربعه)و سه فرزند دارد که حیوانات و جمادات و نباتات اند(موالید ثلاثه).

۲:اشاره به پنج رکنی دارد که اسلام برپایه آن است.

۳:اشاره به آیه: ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ،مرسله یعنی گردنبد و مراد حرف نون است که بصورت گردنبد در کنار لغت قلم است.

۳۴۱- گزینه ۴

۱:اشاره به این دارد که خداوند به انبیا و اولیای خود معرفت درونی و عرفان را آموخته:

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ.

۲:اشاره به جانشینی آدمی در زمین به عنوان خلیفه خدا دارد:

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً

۳: اشاره به برتری تقدیر الهی بر تدبیر آدمی دارد:

يُدَبِّرُ الْأُمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ

۳۴۲- گزینه ۳

۱: آب زندگانی اشاره به آب حیات دارد که خضر از آن نوشید.

۲: آتشی که در کوه طور بر حضرت موسی عمران تجلی کرد.

۳: اشاره به پدید آمدن آدمی از گل دارد.

۳۴۳- گزینه ۲ (در این گزینه اشاره به خمیدگی فلک از عقیده قدما دارد ولی سایر گزینه ها به احادیث و آیات اشاره دارد.

۱: عَاجِبُوا لِهَذَا الْإِنْسَانِ يَنْظُرُ بِشَحْمٍ وَ يَتَكَلَّمُ بِلَحْمٍ وَ يَسْمَعُ بِعَظْمٍ وَ يَتَنَفَّسُ مِنْ حَرَمٍ از حضرت علی علیه السلام.

۳: إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا این آیه اشاره به پناه دادن پیامبر در غار و بستن غار بوسیله تار عنکبوت دارد.

۴: اشاره به آیه هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ دارد.

۳۴۴- گزینه ۳ (در این بیت اجزای سازنده آرایه تلمیح دو جزء اند: مار ضحاک و گنج افریدون. دقت کنید آهنگر اشاره به کاوه آهنگر ندارد بلکه منظور آهنگری است که زنجیر چون مار را ساخته و بر پای خاقانی بسته.

۱: اشاره به داستان بریده شدن دست زنان مصری از زیبای حضرت یوسف علیه السلام دارد و سه جزء دارد: دست و ترنج و زلیخا.

۲: اشاره به داستان فریب دادن قوم موسی توسط سامری و نیز دست نورانی موسی دارد و چهار جزء است: موسی و سامری و سم گوساله و ید بیضا

۴: اشاره به رفتن حضرت موسی به میقات برای چهل روز دارد و چهار جزء دارد: میقات و ارنی و موسی و کوه سینا.

* هر بیتی که دارای تلمیح است باید حداقل دو جزء از داستان را داشته باشد.

۳۴۵- گزینه ۴ (شاعر خود اشاره به تضمین مصرع دوم از فیض فغانی کرده است.

۳۴۶- گزینه ۴ (در سه گزینه اول مصرع های دوم توسط اوحدی مراغه ای از سعدی تضمین شده است.

۳۴۷- گزینه ۲ (شاعر مصرع دوم را از سنایی غزنوی شاعر قرن پنجم تضمین کرده است. بقیه اشعاره ملمع هستند یه به زبان عربی و فارسی آمیخته شده نوشته شده اند.

۳۴۸- گزینه ۳) در گزینه یک حافظ مصرع دوم را از انوری تضمین کرده و در بیت دوم مصرع دوم را از فند زمانی و در بیت چهار مصرع دوم از خوجوا را تضمین کرده است.

۳۴۹- گزینه ۱) حافظ این بیت را کامل از ظهیرالدین فاریابی تضمین کرده است.

۳۵۰- پاسخ صحیح : گزینه (۱)

الف) «خاقانی مصرع دوم را از «رودکی» تضمین کرده است

۳۵۱- در تمامی ابیات به جز بیت گزینه (۴) از آرایه تضمین بهره برده شده است.

۳۵۲- گزینه ۳ : ۱، ۲، ۴» صائب تبریزی در تمامی این ابیات مصرع دوم را در شعرش از دیگری تضمین نموده است.

۳۵۳- گزینه ۴ : در باقی گزینه ها شاعر مصرع دوم را از شعرای دیگر تضمین کرده است.

۳۵۴- گزینه ۳ : سیف فراغانی در سایر ابیات مصرع دوم را از سعدی تضمین کرده است.

۳۵۵- پاسخ: گزینه ۲. : «شیرین» در این بیت به معنی «لذت بخش» است و دلالت بر شیرین ارمنی، معشوق خسرو و فرهاد، ندارد.

۳۵۶- پاسخ: گزینه ۴.

گزینه « ۱ » : اشاره به «لاف از سخن چو در توان زد/آن خشت بود که پر توان زد»

گزینه « ۲ » : اشاره به «ان هذا شیء عجاب»

گزینه « ۳ » : اشاره به «احسن الخالقین»

گزینه « ۴ » تنها تضمین دارد و نه تلمیح.

۳۵۷- پاسخ: گزینه ۴.

بیت « ۱ » : اشاره به شق القمر.

بیت « ۲ » : اشاره به علی ابن ابی طالب که در سجده انگشترش را به مستمند بخشید.

بیت « ۳ » : اشاره به فریدون، پادشاه افسانه‌ای، که پس از قیام کاوه جانشین ضحاک ماردوش شد.

در بیت « ۴ » ترجمه‌ای از حدیث «اطلب العلم من المهد الی اللحد» آمده است و اشاره به ماجرای ندارد.

۳۵۸- : گزینه ۲

برید و درید و شکست و بیست (لف)

سر و سینه و پا و دست (نشر)

۳۵۹- گزینه ۳

جیب و جام لف یک و دو

مال و می نشر یک و دو

۳۶۰- گزینه ۴

خال و خط لف یک و دو

دام و دانه نشر یک و دو

۳۶۱- گزینه ۳

گزینه یک ، قد و رخ و چشم لف یک و دو و سه و سر و گل و بادام نشر یک و دو و سه

گزینه دو ، روی و چشم لف یک و دو و گهر و زر نشر های آنها

گزینه چهار ، کین و مهر لف یک و دو و نیش و نوش نشر های یک و دو

۳۶۲- گزینه ۳

در گزینه یک و دو و چهار لف و نشر مرتب وجود دارد

در گزینه سه ، ملامت و ندامت لف یک و دو

کشیدیم نشر دو ، شنیدم نشر یک

۳۶۳- گزینه ۴

در گزینه یک و دو و سه لف و نشر مرتب

تیغ و خامه لف یک و دو و وعده نشر دو ، وعید نشر یک

۳۶۴- گزینه ۳

گزینه سه لف و نشر مشوش دارد

زلف و بناگوش لف یک و دو

روز نشر دو ، شب نشر یک

۳۶۵- گزینه ۲

بقیه گزینه ها تضاد دارند

ج) موجود دانستن فانی ؛ پارادوکس

(د) شاد و غمیگن ؛ تضاد

پاک و پلید ، هستی و مرگ ، تلخ و شکر : تضاد هستند

۳۶۶- گزینه ۴ : گزینه چهار تناقض ندارد

با خون طهارت کردن ، درد عین درمان است ، غلتیدن در خاک از شرم سرافرازی تناقض هستند

۳۶۷- گزینه ۳

خاموشی فغان جرس ماست ، هم درد و هم درمان بودن ، ایمان به کفر تناقض هستند

۳۶۸- : گزینه ۳

طلوع خورشید از غرب ، فریاد بی صدا ، آتش سرد پارادوکس هستند

۳۶۹- گزینه ۲ : الف) سلطنت فقر ،؛ پارادوکس / ب) همه کس و هیچ کس ؛ تضاد

۳۷۰- گزینه ۳

آرام و درد ، هستی و مرگ

طاق و جفت ، تضاد هستند

۳۷۱- گزینه ۴

خندیدن و گریستن ، لطف و قهر ، همراه و رهبر

تضاد هستند.

۳۷۲- گزینه ۳

۳۷۳- سوال ۱۶ گزینه (۴) بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) از خامی سوختن

۲) این که دعوی هستی دلیل نیستی باشد. / توأم بودن فانی بودن و موجود بودن

۳) آتش سرد پارادوکی می باشد

۳۷۴- گزینه ۴.

در این بیت تنها تضاد دیده می‌شود و نه تناقض.

بیت «۱»: جمعیت را از پریشان کسب کردن.

. بیت «۲»: موجود دانستنِ فانی‌ها.

بیت «۳»: همراهی واژه های فریاد با بی صدا

۳۷۵- گزینه ۲: «بی هنری هنر» پارادوکس است.

۳۷۶- گزینه ۴.

نادان و اهل دانش متضاد هستند اما متناقض، خیر.

بیت «۱»: خوش بیمار / بیت «۲»: رندان پارس / بیت «۳»: آرامشی طوفانی.

۳۷۷- گزینه ۲.

توجه کنید که «داد» در مصراع اول در معنای «فریاد» است.

بیت «۱»: در گدایی گنج داشتن .

بیت «۳»: آسان بودن سختی

بیت «۴»: گل و ریحان بودن خار.

۳۷۸- گزینه ۱.

«آتش سرد» متناقض‌نماست.

۳۷۹- گزینه ۲.

بیت «۱»: گویای خاموش.

بیت «۳»: گویایی سکوت، بی تابی درنگ، تمکین بی‌قراری.

بیت «۴»: از مجموعه زلف پریشان شدن.

۳۸۰- گزینه ۲ : با من بودن و از من گریزان بودن

۳۸۱- گزینه ۳. پریشان بودن مجمع.

۳۸۲- گزینه ۴. : آتش سرد

۳۸۳- گزینه ۲.

بیت «۱»: سایه خورشید

بیت «۲»: دولت فقر.

بیت «۳»: چشمه از سراب جوش زدن .

بیت «۴»: در خاک غلتیدن فلک، معراج از پا افتادن، شرم سرافرازی

۳۸۴- گزینه ۴.

بیت «۱»: خاص و عام

بیت «۲»: درد و درمان، زخم و مرهم

بیت «۳»: دربستم و بشکستم

بیت «۴»: شور و شیرین، شیرین و تلخ، زیر و بالا، پرسش و پاسخ

۳۸۵- گزینه ۲.

بیت «۱»: خالی و پر.

بیت «۳»: ادبار و اقبال

بیت «۴»: فروشدن و برآمدن.

۳۸۶- ۲واژه‌های متضاد: پرسش ≠ جواب / سر به زیر افکنده بودن ≠ سربالا بودن (زیر ≠ بالا) / شیرین ≠ تلخ

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) نیستی ≠ هستی / پستی ≠ بلندی / ۳) درد ≠ درمان / زخم ≠ مرهم / ۴) جنگ ≠ آشتی

۳۸۷- گزینه ۳

گزینه ۱: دولت و غم : گل و خار

گزینه ۲: نیمه سرخ سیب مانند گل (گل سرخ) بود و نیمه زرد سیب مانند زعفران بود: مشبّه‌ها لفّ را تشکیل داده‌اند و مشبّه‌ها نشر را ۱لفّ و نشر بر پایه تشبیه است

گزینه ۳: لفّ و نشر برقرار نیست.

گزینه ۴: ابرو و چشم : بلا و فتنه.

۳۸۸- گزینه ۴(تشبیه: طوفان بلا (اضافه تشبیهی) / سیل غم (اضافه تشبیهی)

استعاره: خانه: استعاره‌ها وجودشاعر / مخاطبقراردادن «سیل غم» شیخ و استعاره است.

۳۸۹- پاسخ: گزینه ۲.

در این بیت تنها تضاد دیده می‌شود و نه تناقض.

بیت «۱»: آزادی‌ای که نتیجه بندگی باشد، سلطنت گدا.

بیت «۳»: زبان شدن بی‌زبانی.

بیت «۴»: موجود دانستنِ فانی‌ها.

۳۹۰- گزینهٔ ۴.

«بی‌هنری هنر» پارادوکس است.

۳۹۱- گزینهٔ ۲.

نادان و اهل دانش متضاد هستند اما متناقض، خیر.

بیت «۱»: خوش بیمار.

بیت «۳»: آغاز پایان.

بیت «۴»: سخت سست. (البته گمانم طراح اشتباه خوانده. من عهد تو سخت سست می‌دانستم، تناقضی ندارد).

۳۹۲- گزینهٔ ۴.

توجه کنید که «داد» در مصراع اول در معنای «فریاد» است.

بیت «۱»: شاد بودن از غم، آزاد بودن بنده.

بیت «۲»: گل و ریحان بودنِ خار.

بیت «۳»: آسان بودنِ سختی.

۳۹۳- گزینهٔ ۳.

«آتش سرد» متناقض‌نماست.

۳۹۴- گزینهٔ ۲.

بیت «۱»: از مجموعهٔ زلف پریشان شدن.

بیت «۳»: گویایی سکوت، بی‌تابی درنگ، تمکین بی‌قراری.

بیت «۴»: گویای خاموش.

۳۹۵- گزینهٔ ۱.

بهتر بودنِ کشته از زندهٔ همیشگی، مایهٔ درمان بودنِ درد.

به نحوهٔ خواندنِ بیت «۲» توجه کنید: زندهٔ بی‌جان نتوان بود

۳۹۶- گزینهٔ ۲.

پریشان بودنِ مجمع.

۳۹۷- گزینه ۴.

همزمان جمع و پریشان بودن.

۳۹۸- گزینه ۲.

بیت «۱»: روشن کردن چراغ با باد.

بیت «۲»: در خاک غلتیدن فلک، معراج از پا افتادن، شرم سرافرازی.

بیت «۳»: فقیر منعم، گدای شاه.

بیت «۴»: دولت فقر.

۳۹۹- گزینه (۳) گزینه ۱: مربوط به کتاب درسی است و لفّ و نشر دارد.

گزینه ۲: رنگ معشوقان مانند سیم سپید است و رنگ عاشقان مانند زره زرد.

گزینه ۴: نیمه سرخ سیب مانند گل (گل سرخ) بود و نیمه زرد سیب مانند زعفران بود: مشبّه‌ها لفّ را تشکیل داده‌اند و مشبّه‌ها نشر را [لفّ] و نشر بر پایه تشبیه است.

گزینه ۳: لفّ و نشر برقرار نیست.

۴۰۰- گزینه ۱.

بیت «۱»: شور و شیرین، شیرین و تلخ، زیر و بالا، پرسش و پاسخ

بیت «۲»: درد و درمان، زخم و مرهم

بیت «۳»: زهر و شکر

بیت «۴»: هستی و مرگ

۴۰۱- گزینه ۴.

بیت «۱»: آمدن و رفتن.

بیت «۲»: فروشیدن و برآمدن.

بیت «۳»: یافتن و گم شدن.

۴۰۲- گزینه ۳ (در این بیت واژه سودا تنها معنی خیال می دهد و بو نیز معنای رایحه و ایهام نداریم).

۱: خراب: مست - ویران

۴۰۳-گزینه ۴) در این بیت عهد تنها معنای روزگار و خراب نیز معنی ویرانی میدهد چه می گوید بنیاد را خراب می کند.

۱:روزی:یک روز - بهره و قسمت

۲:زار:ضعیف - ناتوان

۳:بخود:به خودی و خود - با اختیار خود

۴۰۴-گزینه ۳) ماه معنی ایام ۳۰ روزه است و با هلال ایهام تناسب دارد.

۱:بو:رایحه - امید، ۲:طومار در مصرع دوم:نامه طولانی - استعاره از زلف، ۴:زبانم موی شد:زبانم چون موی شد - زبانم موی در آورد

۴۰۵-گزینه ۲) در این بیت روزی تنها معنای یک روز می دهد و با خوان ایهام تناسب دارد.

۱:در تاب شدی:در رابطه با زلف یعنی پریشانی زلف - در رابطه با معشوق یعنی خشمگین شدن.

۳:تاب دادن:پیچ و تاب دادن چرا که در ادبیات گل بنفشه را به زلف معشوق می کنند زیرا حالت آشفته است - کنایه آزرده ساختن.

۴:از دل و جان:از صمیم دل - هدف از فدا کردن دل و جان با توجه به مصرع دوم.

۴۰۶-گزینه ۴) لب در این بیت معنای لبه می دهد و با مژگان ایهام تناسب دارد.

۱:پریشانی:پیچیدگی و خمیدگی زلف - آشفته حالی

۲:دور از تو:در دوری از تو - از تو دور باشد

۳:دور اندیش:کسی که به دوری می اندیشد - آینده نگر

۴۰۷-گزینه ۳) تنها بیت چهار ایهام ندارد و خشک لب کنایه از گرسنه است.

۱:شاعر می گوید به نقلی که استعاره از سخن شیرین است کام دل من را برآورده کن و در مصرع دوم می گوید زیرا در بازار پسته کم یاب است و من دنبال آن هستم از این رو پسته در مصرع دوم هم معنای حقیقی خود را می دهد و هم استعاره از دهان معشوق است.

۲:صبر:حوصله - نوعی دارو

۳:مشک ناب در مصرع دوم باتوجه به فضای بیت هم معنای حقیقی خود را می دهد و هم استعاره از زلف است.چین با زلف ایهام تناسب است.

۴۰۸-گزینه ۳(الف:عزیز:ارجمند و گرامی - لقب فراعنه مصر:ج:شاهد:بیننده - زیبارو.

ایهام بیت ه:سودایی:تجار - عاشق و شیفته.

۴۰۹-گزینه ۲

بیت دوم واژه عنبی ایهام دارد:منسوب به عنب و انگور - یکی از هفت طبقه چشم(عنبيه)و خد ترکیب پرده عنبی نیز ایهام است.

بیت چهار نیز ایهام دارد:دم زدن:کنایه از لاف زدن و سخن گفتن - نفس کشیدن.

۴۱۰-گزینه ۲(مصرع اول گوشه گیری در رابطه با چشم مراد سکونت چشم در کاسه خود است و در رابطه با شاعر مراد انزوا است؛

مستان:افراد مست - استعاره از چشمان،مایل:کج و خمیده - مشتاق.بیت ۳ ایهام دارد و سایر ابیات دوتا.

۴۱۱-گزینه ۳(شیرین:مزه شیرین - معشوقه خسرو

۱:اسب و رخ و شاه همگی یک معنی می دهند و ایهام تناسب سازند.

۴۱۲-گزینه ۳(این بیت ایهام تناسب دارد.

۱:شب در مصرع دوم ایهام دارد:شب در معنای حقیقی خود - استعاره از زلف و تار با زلف ایهام تناسب ساخته است.

۲:غنچه:معنای حقیقی خود - استعاره از دهان معشوق و چمن آرا استعاره از خداوند که در معنای حقیقی خود با باغ ایهام تناسب دارد.

۴:آغوش در رابطه با چنگ معنی گرفتن برای ساز زدن است و در رابطه با معشوق در آغوش گرفتن است و مژه مجاز از چشم که در معنای حقیقی خود با زلف ایهام تناسب دارد و خود چنگ نیز با زلف و مژه ایهام تناسب ساخته است.

۴۱۳-گزینه ۳

د:مهر افزار:محبت افزا - تشبیه تفضیل در اینکه روشنایی چهره معشوق بر روشنایی خورشید می افزاید.طالع معنای بخت می دهد و در معنای طلوع کننده با مهر ایهام تناسب دارد.

ه:میان در مصرع دوم:کمر معشوق - با توجه به میان گشادن در مصرع اول که کنایه از صحبت کردن است معنای گفت و گو نیز می دهد.کنار معنای فاصله می دهد و در معنای آغوش و پهلوی با میان ایهام تناسب دارد.

الف:بو ایهام و گل استعاره از معشوق که با آب و گل ایهام تناسب دارد.

ب:زدن ایهام دارد در رابطه با نی یعنی نغمه زدن و در رابطه با شاعر یعنی جفا کردن.بی نوا ایهام دارد:در رابطه با شاعر یعنی مسکین و در رابطه با نی یعنی بدون آواز.

ج: تاب ایهام تناسب دارد.

۴۱۴-گزینه ۲

۱: ایهام تناسب دارد: راست یکی از مقام های موسیقی است که با پرده و عشاق ایهام تناسب دارد.

۲: مجنون با لیلی ایهام تناسب است.

۳: گوشمال خوردن در رابطه با سعدی یعنی تنبیه شدن و در رابطه با رباب ساز زدن است و نیز گوشمال خود یعنی کوک کردن ساز و با رباب ایهام تناسب دارد و چنگ نیز با بر ایهام تناسب ساخته است.

۴: ساز: آلت موسیقی - طریق و روش. قانون در معنای اصول است و دف و نی و ساز ایهام تناسب دارد.

۴۱۵-گزینه ۳ (لب اینجا معنای عضو و بدن و تشخیص است.

۱: روان در مصرع دوم: جاری با توجه به شراب - جان با توجه به قوت. یاقوت در مصرع اول استعاره از شراب و با ارزیدن ایهام تناسب دارد.

۲: سوختن در رابطه با شاعر رنج دیدن و در رابطه با عود آتش گرفتن. چنگ با عود ایهام تناسب.

۴: خراب: ویران - مست. دور معنای روزگار می دهد و در معنی گردش جام با باده ایهام تناسب است و مدام نیز ایهام تناسب دارد.

۴۱۶-گزینه ۴

امیر ایهام تخلصی دارد: امیر فیروز کوهی - شاه

مرکب با قلم ایهام تناسب دارد.

۴۱۷-گزینه ۲ (جهان معنای جهانندن می دهد و در معنای عالم با فلک ایهام تناسب است.

*تناسب اعمال رابطه هنری و ادبی میان کلمات است گرچه در گزینه ۴ بو معنای رایحه می دهد ولی با آرزو ایهام تناسب نیست چراکه اولاً رابطه بو و آرزو مترادف است و ثانیاً هنری نیست.

۳: ایهام استخدام دارد.

۴۱۸-گزینه ۱ (این بیت دو ایهام تناسب دارد: چنگ در معنای پنجه با گوش و دل و عاشق در معنای مقام موسیقی با چنگ و نی ایهام تناسب دارد.

۲: اسب و پیاده و رخ و پیل هریکی در معنای مهره های شطرنج یک ایهام تناسب ساخته اند و شهمات در اینجا کنایه از به هلاکت رسیده است و در معنای اصطلاح شطرنج ایهام تناسب ساز است.

۳: شبه استعاره از زلف است که با قمر ایهام تناسب نه چندان قوی دارد. شب استعاره از زلف که با ماه ایهام تناسب است. عنبر استعاره از زلف که با غالیه ایهام تناسب دارد. قمر استعاره از صورت که با شب ایهام تناسب ساخته و نیز غالیه در مصرع دوم استعاره از زلف که با عنبر ایهام تناسب دارد.

۴: روی معنای چهره می دهد و با وجه ایهام تناسب است و باب معنای موضوع می دهد و با درگاه ایهام تناسب است.

۴۱۹- گزینه ۴ (شیرین لقا: کنایه از خوش چهره - آنکه چهره ای چون شیرین دارد پس ایهام است نه ایهام تناسب).

۱: دست نخست به عنوان مرحله اول شطرنج با نمط ایهام تناسب است.

۲: نیل عدم استعاره از دنیا که با مصر ایهام تناسب است.

۳: قلب معنای دگرگون می دهد و با زلف ایهام تناسب است.

۴۲۰- گزینه ۴ (ایهام تناسب ندارد. ۱: حوصله معنای صبر میدهد و در معنای چینه دان مرغ با کلاغ ایهام تناسب است و جالب است بدانید کلاغ چینه دان ندارد پس ایهام نیست ۲: شاهدیعی زیبارو میدهد و با طلاق ایهام تناسب است ۳: عین معنی مانند میدهد و با آب ایهام تناسبه)

۴۲۱- گزینه ۱ (هوا معنی طرفداری می دهد و با در معنای جو با آب ایهام تناسب است).

۴۲۲- گزینه ۳ (این بیت ایهام تناسب دارد خاتم معنای انگشتر میدهد و در معنای ختم کننده با سلیمان تناسبی دارد).

۱: سهراب گرد آفرید را به سرعت باد برداشت - سهراب گرد آفرید را به سبکی باد برداشت

۲: دهقان: استعاره از خداوند - باغبان

۴: پاکبازی: عمل کسی که هر چه در قمار دارد می بازد - عشق بدون هوس و عشق حقیقی

۴۲۳- گزینه ۳)

۱: تیغ: شمشیر - قله کوه

۲: یاقوت وار: مانند یاقوت - با توه به رسم بندگی ایهامی به این نام غلامان دارد که چرا که در گذشته نام غلامان را جوهر و لعل و لولو و... میذاشتند. - آزاد دل: آزاده و بدون اسارت در رابطه با شاعر - اشاره به این دارد که سنگ شبه به عنوان نگین انگشتر کاربرد ندارد پس آزاد از اسارت خاتم است.

۳: ساز: طریق - نغمه، بی نوایی: مسکین بودن - خموش بودن

۴: از آن ایهام دارد: از یار نمی شکبید - از لاف زدن نمی شکبید

۴۲۴- گزینه ۴ (این بیت شیرین ایهام یا ایهام تناسبی ندارد).

۱: آب در معنای آبرو آمده و با گل و گلاب ایهام تناسب است.

۲:عبر کن معنای پند گرفتن می دهد و در معنای اشک با دیده ایهام تناسب دارد.

۳:سرخاب معنی یکی از هفت دستگاه آرایش است که در معنای سهراب با زال ایهام تناسب است.

۴۲۵-گزینه ۲(این بیت نه ایهام و نه ایهام تناسب دارد.

۱(جام:جام جم - جام شراب

۳(یوسف استعاره از دل که با زندان ایهام تناسب دارد.

۴(هفت بیابان استعاره از هفت خانه شطرنج که با بیدق و فرزین ایهام تناسب دارد.

۴۲۶- گزینه ۴(بیت ایهام تناسب دارد.

۱:ساز معنای آلت موسیقی می دهد و در معنای مدارا یا آرامی با آرمیدن ایهام تناسب دارد.

۲:شیرین کنایه از خوش نقش و نگار است و با فرهاد ایهام تناسب دارد.

۳:شام در اینجا مراد تاریکی است که زلف به آن تشبیه شده است و در معنای شام غریبان تناسبی با غریبان دارد.

۴۲۷- گزینه ۴(این بیت چنین ایهامی ندارد در این تلفظی یک کلمه یا ترکیب را می توان به دو صورت خواند:

۱(وقت طرب آن دلبر را در حالی که خوش و شاد بود یافتم - وقت طرب آن دلبر را به خوبی(آسان) یافتم

۲(رطل زنان:در حال رطل زدن که در این صورت قید حالت است - افراد رطل زن که در این صورت نهاد است.

*رطل زن کنایه از شراب خوار

۳(ز دو دیده خون فشان هستم که در این صورت خون فشان مسند است - ز دو دیده خون،فشانم یعنی خون می فشانم که در این صورت خون مفعول و فشان فعل است.

۴۲۸-۴(گزینه چهار این بیت ایهام تناسب است کرمان معنای شهر کرمان می دهد و با ایوب ایهام تناسب است.

*ایهام استخدام یعنی وجه شبه بیت دو معنی بدهد یکی در رابطه با مشبه یکی در رابطه با مشبه به.

۱(اشک باریدن در رابطه با شاعر یعنی گریه کردن در رابطه با ابر یکی باریدن باران

۲(افتادن در رابطه با اشک یعنی چکیدن در رابطه با آخرت یعنی کم ارزش شدن

۳(گرفته در رابطه با ماه یعنی کسوف و ماه گرفتگی در رابطه با چهره کنایه از غم و پریشانی است

۴۲۹-گزینه ۴(نسیم معنی باد صبحگاهی می دهد ولی با عیار ایهام تناسب داستانی دارد چرا که نسیم یکی از شخصیت های داستان سمک عیار بوده است.

*عیار در این بیت یعنی معشوق چالاک.

۱) قربان معنی قربانی می دهد و در معنای تیر دان با کیش و تیر و نیز ریش ایهام تناسب است.

۲) عشاق یعنی عاشقان و در معنای مقام موسیقی با ناله ایهام تناسب است.

۳) رشته در این بیت معنای تار و پود می دهد و در معنای مرضی خاص با بیماری ایهام تناسب است.

۴۳۰- گزینه ۱) ایهام توریه همان ایهام معمولی است که یک واژه دو معنی می دهد و در این بیت نای بی نوا سوم ایهام دارد یکی یعنی زندان نای و یکی یعنی نایی که صدا ندارد.

*مصرع اول ایهام استخدام است.

۳ بیت بعدی همگی ایهام تلفظی دارند.

۴۳۱- گزینه ۳) هندوان استعاره از زلفان معشوق و دل سیاه ایهام کنایی است: اشاره به سیاهی زلف دارد - کنایه از بدسگال

۴۳۲- گزینه ۱

الف) «ایهام = کلمه « فریاد »

ج) «ایهام = کلمه « دارا » با دو معنای متفاوت خود (۱) ثروتمندی ۲= داریوش هخامنش (در بیت قابل جایگذاری است .

د) «ایهام = کامه « صبر » با هر دو معنای خود (۱= صبر و تحمل کردن ۲= گیاه صبر (در بیت معنا میدهد.

۴۳۳- گزینه (۳)

الف) «ایهام = { روشن گشتن } در دو معنای (۱= نورانی شدن ۲= آشکارشدن) در بیت قابل جایگذاری است.

ج) «ایهام = { زخم } در هر دو معنای (۱= ضربه ۲= جراحت (در بیت معنا میدهد.

۴۳۴- گزینه (۴)

ب) « { شاهدان } هم در معنای (۱= زیبا رخان ۲= کسانی که گواهی میدن (در بیت قابل جایگذاری است.

ج) « { شکسته } هم در معنای (۱= ساز شکسته «نوعی سبک موسیقی» ۲= خورد شده) در بیت قابل جایگذاری است

۴۳۵- گزینه (۲)

الف) «ایهام = { برآمد } در هر دو معنای « ۱= پدید آمد ۲= بالا آمد» در بیت قابل جایگذاری می باشد.

ب) «ایهام = { نخراشی } در هر دو معنای « ۱= خط انداختن با توجه به کلمه ناخن ۲= آزار نرساندن (کنایی) « در بیت قابل جایگذاری است

د) «ایهام = { سرگرمیم } در هر دو معنای خود « ۱= سرمستیم ۲= مشغولیم « در بیت قابل جایگذاری می باشد.

۴۳۶- گزینه ۳

الف» در این بیت کلمه مستعد این آرایه « شیرین » است اما چون فقط در معنای « اسم شیرین خانم » بکار رفته و با معنای دیگر آن که « طعم شیرین » است با هیچ کلمه ای تناسب ندارد ، دیگرایهام تناسب نمیسازد. ❌

ب» کلمه (تاب= آرامش) در معنای پیچش زلف با دل و قلب ایهام تناسب می سازد. ✓

ج» ایهام تناسب = قلب به معنای « قلبی » است اما در معنای رایج خود با « دل » تناسب دارد. ✓

۴۳۷- گزینه ۲

ب» ایهام تناسب= کلمه « آشنا » دو معنا دارد. {۱= آشنایان و خویشاوندان ۲= شناوری و سباحی} که در این بیت معنای قابل قبول آن « خویشان و نزدیکان » می باشد و معنای {شناوری آن با = دریا } تناسب دارد.

ج» کلمه (سرو) با غنچه و کلمه (دوش) با چشم میتواند تناسب داشته باشد. {ایهام تناسب مجازی}

۴۳۸- گزینه ۱

کلمه (جانب) به معنای طرف در این بیت قابل جایگذاری است اما معنای دیگر آن که پهلو است با چشم تناسب دارد.

۴۳۹- گزینه ۱

الف» کلمه (دوش) با دیدگان و اشک تناسب دارد.

ب» در این بیت کلمه « کرمان » به معنی (شهر کرمان) مدنظر شاعر است اما در معنای دیگر خود (گروهی از بی مهرگان) با کلمه (ایوب ، صبر) ایهام تناسب تلمیحی می سازد.

۴۴۰- گزینه ۲

ب» ایهام = کلمه (گرفته) میتواند به دو صورت (۱= آتش در رگ جانم گرفته باشد. ۲= برق در رگ جانم گرفته باشد). ایهام می سازد نه ایهام تناسب.

د» ایهام تناسب = کلمه (لب) با معنای (لب و کناره ساحل) قابل جایگذاری است اما معنای دیگر آنکه جز اعضای بدن است با کلمه (دهان) تناسب دارد.

۴۴۱- گزینه (۴) تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «خسرو» ایهام دارد: ۱- پادشاه (خوشبخت) ۲- خسرو پرویز، پادشاه ایرانی

گزینه «۲»: «شیرین» ایهام تناسب دارد: ۱- دلنشین، ۲- نام معشوقه خسرو که در این معنا با «خسرو» و «شکر» تناسب دارد.

گزینه «۳»: «شکر» ایهام تناسب دارد: ۱- نوعیماده خوراکی ۲- معشوقه خسرو که در این معنا با «خسرو» و «شیرین» تناسب دارد.

۴۴۲- گزینه (۴) پروانه: ۱- اجازه، مجوز ۲- حشره‌ای زیبا

۴۴۳- گزینه (۲) به نظر می‌رسد طراح محترم در این گزینه کلمات «تاب» و «روی» را دارای ایهام نمی‌داند.
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «هزار» ایهام دارد: ۱- عدد هزار، ۲- بلبل (هزار دستان)

۴۴۴- گزینه ۳.

دستان ۱) دست‌ها ۲) حيله

۴۴۵- گزینه ۲.

بیت «۱»: بازی ۱) لعب ۲) باز (نوعی پرنده) بودن

بیت «۳»: مخفی ۱) پنهان ۲) تخلص شاعر

بیت «۴»: خواندن ۱) قرائت ۲) فراخواندن/دعوت

۴۴۶- پاسخ: گزینه ۱.

بیت «۲»: در نمی‌گیرد: ۱) آتش نمی‌گیرد ۲) اثر نمی‌کند

بیت «۳»: بوی: ۱) رایحه ۲) آرزو

بیت «۴»: زدی بر سر من: ۱) تابیدی ۲) معنای عینی عبارت: کوبیدی

۴۴۷- گزینه ۳.

بوی: ۱) رایحه ۲) آرزو

۴۴۸- گزینه ۴.

رود: ۱) رودخانه ۲) نوعی ساز

۴۴۹- گزینه ۳.

مهر: ۱) محبت ۲) خورشید

۴۵۰- گزینه ۴.

تیغ: ۱) قله ۲) شمشیر

کمر: ۱) میانه کوه ۲) کمر بند

گزینه ۳: «بو» ایهام دارد: ۱ امید و آرزو، ۲-رایحه / اما ظاهراً معنای امید آرزو از این کلمه در بیت قابل دریافت است.

۴۵۱-گزینه ۴) گزینه ۱: «باد» در معنی «بادا» (فعل دعایی) آمده است، اما به دلیل حضور «جو» و «دریا» معنی «حرکت هوا» نیز به ذهن خطور می کند.

گزینه ۲: «بحر» در معنی «بحر عروضی» آمده است، اما به دلیل وجود واژه «طوفان» معنی «دریا» نیز در ذهن تداعی می شود.

گزینه ۳: «بینی» فعل است اما به دلیل حضور واژه های «چشم» و «دهان» معنی عضوی در چهره از آن، در ذهن تداعی می شود.

گزینه ۴: «شام» فقط در معنی «شب» آمده است و معنای «سرزمین شام» با هیچ واژه ای در بیت تناسب ندارد و تداعینی شود.

۴۵۲-گزینه ۳) پروانه در کنار شمع ایهام تناسب دارد نه ایهام و فقط در معنای اجازه قابل قبول است.

گزینه ۱: «۱» مدام: ۱- شراب ۲- همیشه

گزینه ۲: «۲» مردم دار: ۱- دارنده مردمک ۲- مردم نواز

گزینه ۴: «۴» از نو: ۱- دوباره ۲- از شعر نو (به سوی شعر کهن).

۴۵۳-گزینه ۲) (گزینه ۱: «سودا» در دو معنایش پذیرفتنی است: ۱- عشق و شیدایی ۲- تجارت، دادوستد («سر» نیز ایهام تناسب ظریفی دارد).

گزینه ۲: «شیرین» در مصراع نخست و دوم تنها در معنی «عزیز» پذیرفته است.

گزینه ۳: «قلب» در مصراع دوم در دو معنایش پذیرفتنی است: ۱- «پول قلبی» (استعاره از دل ناقابل) ۲- «دل»

«وجه» در مصراع دوم در دو معنایش پذیرفتنی است: ۱- روی و چهره ۲- وجه نقد

گزینه ۴: ایهام «نگران» آشکار است: ۱- دلواپس و مضطرب ۲- تماشاگر

۴۵۴-گزینه ۳) «سهل» در دو معنایش قابل قبول است: ۱- راه نرم و هموار ۲- اسان

گزینه ۴: در این بیت کلمات «پرده»، «راه»، «بنواز»، «نوبت»، «میزنی» «عشاق» ایهام دارند.

۴۵۵-گزینه ۲

پاسخ تشریحی :

در بیت این گزینه «عود» به معنای نوعی ساز است که فعل «بسوخت» برای آن معنایی دیگر را نیز تداعی می‌کند: نوعی چوب معطر که آن را می‌سوزانند.

۴۵۶-گزینه ۴

پاسخ تشریحی :

واژه «گوشمال» در معنای «تنبیه / مجازات» به کار رفته، اما در معنای غایب «کوک کردن ساز موسیقی» با «ناله» و «زیر و زار» تناسب معنایی دارد. < ایهام تناسب

نکته: سفت و شل کردن گوشی سیم گیر سازهای موسیقی برای کوک کردن آن‌ها را در قدیم گوشمال می‌گفته‌اند.

۴۵۷-گزینه ۱۱ (گزینه ۱: «قلب» در هر دو معنایش پذیرفتنی است: ۱۱ دل ۲ مرکز لشکر(ایهام)

«چین» به معنای چین و شکن آمده اما به دلیل حضور «هندو» و «قلب دلاوران» کشور چین هم به ذهن می‌آید. (ایهام تناسب)

پر دل» یعنی «پرتاب و پرپیچ» اما به دلیل حضور «قلب دلاوران» معنای شجاع نیز از آن به ذهن خطور می‌کند. (ایهام تناسب)

گزینه ۲: «بی‌مغر» به معنی «بیهوده» آمده اما به دلیل حضور «پسته» معنی «بوک» هم از آن به ذهن خطور می‌کند. (ایهام تناسب)

گزینه ۴: «باز» به معنی «دوباره» آمده است اما به دلیل حضور «صید» و «قید» و... معنی «پرنده شکاری» نیز به ذهن خطور می‌کند.

۴۵۸-گزینه ۱۱ (نوا: ۱- نغمه، سرود ۲- یکی از مقام‌های موسیقی که در این معنا با عشاق، اصفهان و عراق تناسب دارد.

عشاق: ۱- عاشقان، شیفتگان ۲- از مقام‌های موسیقی

اصفهان: ۱- شهر اصفهان ۲- از مقام‌های موسیقی

عراق: ۱- ساحل، کناره آب ۲- کشور عراقی ۳- از مقام‌های موسیقی البته نغمه و عراقی هم ایهام دارند.

۴۵۹-گزینه ۱۱ (واژه‌های ایهام‌دار در گزینه‌ها به ترتیب عبارتند از:

دوران (عهد و دوره - دوره گردانی ساغر) / قدر (مقدار و اندازه - سرنوشت و تقدیر) / نگران (نگرنده و ناظر - مضطرب و پریشان) می‌باشد. ولی در گزینه پاسخ واژه (صبر) ایهام ندارد و فقط به معنی (شکیبایی و بردباری) می‌باشد.

توجه: در بعضی عبارات واژه صبر (به معنای گیاهی زرد و تلخ شکیبایی و بردباری) می‌آید که در این صورت ایهام و یا ایهام تناسب دارد.

۴۶۰- گزینه (۳) گزینه ۱: «مهر» به معنی عشق آمده است اما «مهر ماه» به دلیل حضور «سال» به ذهن خطور می‌کند.

گزینه ۲: «تیر» در معنی سلاح جنگ آمده است اما «سیاره تیر» به دلیل حضور «ماه» به ذهن خطور می‌کند.

گزینه ۳: از «عهد» و «هوا» فقط یک معنا بر می‌آید.

گزینه ۴: «ضحاک» به معنی «خندان» آمده است، اما «آژیدهاک ماردوش» به دلیل حضور جم (جمشید) به ذهن خطور می‌کند.

۴۶۱- گزینه (۳) گزینه ۱: در زیباییار و ارزشمندی او اغراق شده است.

گزینه ۲: در جاذبه و دلبریار اغراق شده است.

گزینه ۴: در سوزاندگی سخن شاعر اغراق شده است. (باور بر این بود که سمندر در آتش نمی‌سوزد یا از میان آتش به وجود می‌آید).

۴۶۲- پاسخ: گزینه ۲.

اغراق در لطافت بدن؛ طوری که حتی برگ گل آن را آزار می‌دهد.

۴۶۳- پاسخ: گزینه ۲.

اغراق در اشک ریختن؛ در حدی که خرابه‌ها را به رودی چون جیحون تبدیل کند.

۴۶۴- پاسخ: گزینه ۲.

اغراق در شدت درگیری، به طوری که گرد حاصل از آن تا ابر می‌رسد.

۴۶۵- گزینه ۲

در گزینه دو علت سیاهی شب ظلم کردن به عاشقان بیان شده است که علتی ادبی و غیر واقعی است

۴۶۶- گزینه ۳

علت ادبی و غیر واقعی بیان شده است

۴۶۷- گزینه ۴

در گزینه یک علت باریدن باران غیر واقعی گفته شده

در گزینه دو هم علت بارش ابر را بد عهدی روزگار بیان کرده و در گزینه سه علت روشن بودن ستاره‌ها را ادبی و غیر واقعی بیان کرده است

۴۶۸- گزینه ۳

۴۶۹- گزینه ۴

در گزینه یک دلیل خوشبویی باد صبا گذر از درگاه یار بیان شده

در گزینه دو هم علتی غیر واقعی بیان شده

در گزینه سه علت پرده نشینی خورشید بیورن آمدن سیمای همچون ماه معشوق از پرده بیان شده است

۴۷۰- گزینه ۳

در گزینه یک علت داشتن خال را غیر واقعی و ادبی بیان کرده

در گزینه دو علت قرار گرفتن پنبه بر شیشه شراب پوشیده نگه داشتن اسرار باده فروشان بیان شده

در گزینه چهار هم علت پیری را ادبی و غیر واقعی بیان کرده است

۴۷۱- گزینه ۳ : بوی از دهن چمن شنیدن حس آمیزی است

۴۷۲- گزینه ۴ : شنیدن حرف تلخ حس آمیزی است

۴۷۳- گزینه ۴ : سخن تلخ ، شنیدن بوی خوش ، رنگ گفتار حس آمیزی هستند

۴۷۴- گزینه ۳ : تلخ نشستن ، بوی محبت شنیدن ، گفتار رنگین حس آمیزی هستند

۴۷۵- گزینه ۳ : مصراع دوم مثال و مصداقی برای مصراع اول می باشد

۴۷۶- گزینه ۲ : تیرگی از پا شکستگان چراغ است همانطور که کدورت از دل عاقل نمیرو

۴۷۷- گزینه ۴ : در گزینه های یک و دو و سه مصراع دومی مثال و مصداقی برای مصراع اول می باشد

۴۷۸- گزینه ۳ : در گزینه سوم مصراع دوم تکمیل کننده مصراع اول است و مثال و مصداقی برای آن نمیباشد .

۴۷۹- گزینه ۴

۴۸۰- گزینه ۳ حسن تعلیل ندارد

۱- دلیل اینکه از خاک گل میروید این است که تعدادی انسان خوب در خواب خفته اند

۲- دلیل رفتن خورشید پیدا شدن چهره معشوق بیان کرده است

۴- دلیل باریدن ابر را بد عهدی ایام دانسته است

۴۸۱- گزینه ۴ فاقد اسلوب معادله است

نکته : حروف ربط اسلوب معادله را به هم میزنند

۴۸۲- گزینه ۳ سخن تلخ حس آمیزی است و اسلوب معادله هم دارد

۱- تلخ بودن مرگ حس آمیزی است و اسلوب ندارد

۲- اسلوب معادله دارد حسن آمیزی ندارد

۴- خنده شیرین حس آمیزی است ولی اسلوب معادله ندارد

۴۸۳- گزینه ۳

استعاره: تشخیص دارد

ایهام: راستی (۱). صاف بودن (۲). درستی)

حسن تعلیل: شاعر دلیل غیر منطقی برای همیشه سبز بودن سرو بیان کرده است که راستی داشته است

کنایه: برزد علم را

۴۸۴- گزینه ۳

کنایه: مهمان چیزی بودن کنایه از در انتظار چیزی بودن.

استعاره: سرپا ایستادن شعله‌ها تشخیص و استعاره‌ی مکنیه.

حسن تعلیل: شعله‌های آتش به این دلیل روشن می‌شوند که در انتظار سوزاندن کسی هستند و با این هدف روشن می‌شوند.

ایهام تناسب: سر؛ در سر پا اصطلاح است اما سر با واژه‌ی پا ایهام تناسب دارد.

۴۸۵- گزینه ۲

تشبیه: تیغ غم

تناقض: بعد مقتول شدن زندگی یافتن

کنایه: شکسته کنایه از غمگین

واج آرایی مصوت اِ

۴۸۶- گزینه ۳.

بیت «۱»: مردن تلخ

بیت «۲»: ترانه‌های شیرین.

بیت «۴»: رنگین بودن سخن.

۴۸۷- گزینه ۴.

بیت «۱»: خشک بودن سلام.

بیت «۲»: رنگینی گفتار .

بیت «۳»: شیرینی خنده.

۴۸۸- گزینه ۴

مرتّب شده بیت: وقتی از رسیدن من فیضی به کسی نمی‌رسد، بگذار تا مثل آبله پایمال شوم. حسن تعلیلی در این بیت مشاهده نمی‌شود.

۴۸۹- گزینه ۴.

در گزینه «۱» علت سرخی اشک، خجالت او (اشک) از آشکار کردن راز عاشقان است

در بیت «۲» علت باریدن باران ، بد عهدی روزگار دانسته شده است.

در گزینه «۳». علت شکفتن گل‌ها از خاک، دفن گل‌اندام‌ها در آن دانسته شده است.

در بیت «۴» اما تعلیلی نمی‌بینیم.

۴۹۰- گزینه ۴.

پسته چون شیرین‌زبان نیست، دهانش را می‌بندد

۴۹۱- گزینه (۴) این گزینه علت سیاهی شب را ظلم کردن شب به عاشقان می‌داند و لذا دلیلی ادبی و غیرواقعی برای سیاهی شب بیان می‌کند. مصراع اول نیز تشخیص دارد.

۴۹۲- گزینه ۴.

دو مصراع این گزینه از لحاظ نحوی مستقل نیستند و ضمناً تشبیه تمثیلی نیز در بیت دیده نمی‌شود.

در گزینه «۱»: حرف=مرغ، غافلان=تیغ اجل.

در گزینه «۲»: موی سفید=شوره‌زار، سراب=امل

در گزینه «۳»: تیرگی=سبه‌کاری، ریزش سحاب (باران)=اشک ندامت.

۴۹۳- گزینه ۱.

دو مصراع بر خلاف سایر گزینه‌ها در این گزینه تشبیه تمثیلی دیده نمی‌شود.

در گزینه «۲»: خانه تاریک=دل، روشنی=شمع، عکس=صورت. .

در گزینه «۴»: فانوس=دل، شمع=عشق

۴۹۴- گزینه ۲.

تشبیه تمثیلی در این بیت نمی‌بینیم.

در گزینه «۱»: دیده بستن از جهان=کوری، فیض و گشایش=برگ و نوا

در گزینه «۳»: خزان=برگشتنِ ورق

تغییر وضعیت، عندلیب=یار.

در گزینه «۴»: دل=دانه سوخته، شراب=سحاب.

۴۹۵- گزینه ۲.

دو مصراع این گزینه از لحاظ نحوی مستقل نیستند و ضمناً تشبیه تمثیلی نیز در بیت دیده نمی‌شود. در گزینه «۱»: سراب=مهتاب، پروانه=تشنه. در گزینه «۳»: تیرگی=سیه‌کاری، ریزش سحاب (باران)=اشک ندامت. در گزینه «۴»: موی سفید=شوره‌زار، سراب=امل

۴۹۶- گزینه ۱.

دو مصراع با وجود اینکه از لحاظ نحوی مستقل‌اند اما بر خلاف باقی گزینه‌ها در این گزینه تشبیه تمثیلی دیده نمی‌شود. در گزینه «۲»: فانوس=دل، شمع=عشق. در گزینه «۳»: دخل بی‌جا=تیر کج. در گزینه «۴»: خانه تاریک=دل، روشنی=شمع، عکس=صورت

۴۹۷- گزینه ۲.

تشبیه تمثیلی در این بیت نمی‌بینیم. در گزینه «۱»: دل=دانه سوخته، شراب=سحاب. در گزینه «۳»: خزان=برگشتنِ ورق (تغییر وضعیت)، عندلیب=یار. در گزینه «۴»: دیده بستن از جهان=کوری، فیض و گشایش=برگ و نوا.

۴۹۸- گزینه ۴.

در بیت تشبیه تمثیل نمی‌بینیم. در گزینه «۱»: سخت‌گیری دوران=قحط سال، عارف=هما (توجه کنید که هما پرنده‌ای است استخوان‌خوار و به قناعت شهره است). در گزینه «۲»: دل=زر، خراش=سکه. در بیت «۳»: همراهی با پس‌مانده=دیوار کوتاهی.

۴۹۹- گزینه ۳.

در بیت تشبیه تمثیلی نمی‌بینیم. «آتش» و «آب» و «کافر» استعاره مصرحه‌اند. در گزینه «۱»: جمعه=عشرت امروز، فکر شنبه=اندیشه فردا. در گزینه «۲»: هرزه‌گو=مرغ ناهنگام. در گزینه «۴»: غوره=ماه روزه، شیرین=عید.

۵۰۰-گزینۀ ۱.

ابیات از لحاظ نحوی از یکدیگر مستقل نیستند و تشبیه تمثیلی نیز در بیت نمی‌بینیم. در گزینۀ «۲»: حریص=آتش سوزنده. در گزینۀ «۳»: آنکه جوهر دارد=چنار. در گزینۀ «۴»: اقبال=بلندی، خصم=فواره.

۵۰۱-گزینۀ ۴.

دو مصراع از لحاظ نحوی مستقل نیستند و تشبیه تمثیلی هم در این بیت نمی‌بینیم. در گزینۀ «۱»: رنگین سخن=گل [رنگین سخنی=نکته]. در گزینۀ «۲»: عارف=آینه‌خانه. در گزینۀ «۳»: سرکش=شعله، از پا افتادن=به خاکستر نشستن. ۵۰۲-گزینۀ ۳: بیت «۱»: خشکی سلام. بیت «۲»: سخن تلخ. بیت «۴»: گرمی صغیر. بیت «۳»: حس‌آمیزی ندارد چون گل حقیقتاً بو دارد.

۵۰۳-گزینۀ ۴: بیت «۱»: شیرینی و تری شعر. بیت «۲»: شیرینی ترانه. بیت «۳»: شنیدن رنگ.

۵۰۴-گزینۀ ۱: بیت «۲»: رنگینی گفتار. بیت «۳»: شیرینی سخن. بیت «۴»: دیدن بو.

۵۰۵-گزینۀ ۲: رنگ گفتار.

۵۰۶-گزینۀ ۳: بیت «۱»: پرحرفی چشم. بیت «۲»: گرمی صغیر. بیت «۴»: خشکی سلام.

۵۰۷-گزینۀ ۳: بیت «۱»: سوزندگی ناله. بیت «۲»: تلخی دشنام. بیت «۴»: رنگین بودن سخن.

۵۰۸-گزینۀ ۲: گزینۀ «۱»: تلخ نشستن. گزینۀ «۳»: نرم بودن سخن. گزینۀ «۴»: سخن تلخ.

۵۰۹-گزینۀ ۴: بیت «۱»: خشک بودن سلام. بیت «۲»: تلخی سخن. بیت «۳»: شیرینی خنده.

۵۱۰-گزینۀ ۳: بیت «۱»: شنیدن رنگ. بیت «۲»: شیرینی ترانه. بیت «۴»: شیرین بودن خندۀ مخاطب.

۵۱۱-گزینۀ ۲: «شعر تر شیرین»: شنوایی (شعر)، لامسه (تر)، چشایی (شیرین).

۵۱۲-گزینۀ ۱: شاعر علت سیاهی شب را آزار او به عاشقان می‌داند

۵۱۳-گزینۀ ۴.

مرتّب‌شدۀ بیت: وقتی از رسیدن من فیضی به کسی نمی‌رسد، بگذار تا مثل آبله پایمال شوم. حسن تعلیلی در این بیت مشاهده نمی‌شود.

۵۱۴-گزینۀ ۴.

در گزینۀ «۱»: علت شکفتن گل‌ها از خاک، دفن گل‌اندام‌ها در آن دانسته شده است. در بیت «۲»: علت پنهان شدن خورشید، آشکار شدن روی یار دانسته شده است. در گزینۀ «۳»: علت سرخی اشک، خجالت او (اشک) از آشکار کردن راز عاشقان است. در بیت «۴»: اما تعلیلی نمی‌بینیم.

۵۱۵- گزینه ۱: پسته چون شیرین زبان نیست، دهانش را می‌بندد.

۵۱۶- گزینه (۱) این گزینه علت سیاهی شب را ظلم کردن شب به عاشقان می‌داند و لذا دلیلی ادبی و غیرواقعی برای سیاهی شب بیان می‌کند. مصراع اول نیز تشخیص دارد.

۵۱۷- گزینه ۲ (آرایه، ترکیبی)

بیت الف: اشاره به «آب حیات و باغ ارم می‌کند»: تلمیح

بیت ب: «سبو» مجاز از «شراب»

بیت د: «ماه رخ دوست تمام است» ایهام دارد: ۱- شمع میارید چون نور ماه صورت دوست کافی است. ۲- ماه صورت دوست کامل (بدر) است.

بیت ج: «سر» در مصراع اول به معنای «حقیقی» و «سر» در مصراع دوم به معنای «مجاز از وجود» «جناس تام» دارد.

۵۱۸- گزینه (آرایه، ترکیبی)

بیت د: تشبیه (دل پر شکن ما، زلف شب قدر است). / بیت ج: چشم جهان: استعاره / بیت ه: اغراق: بردباری و مقاومت ما را کوه هم بیش تر است. / بیت الف: تلمیح: اشاره به آتش طور که راهنمای حضرت موسی (ع) بود. / بیت ب: پارادوکس، کلاه گوشه ی ماست.

۵۱۹- گزینه ۲ (آرایه، ترکیبی)

تشبیه: بیت "د" به سان و مانند دیگ بودن، آتش عشق

استعاره و تشخیص: بیت "ب": به سرو لب جویبار بخشیدن

حسن تعلیل: "ج": آوردن دلیل ادبی و شاعرانه: موزن هنگام اذان گفتن به این دلیل گوش خود را می‌گیرد که در دنیا کسی سخن حق را نمی‌شنود.

ایهام: بیت "الف": دور از یار ۱- در فراق یار ۲- از یارم دور باد

اغراق: بیت "ه" از آب دیده صد ره طوفان نوح دیدن

۵۲۰- گزینه ۳ (علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

بیت "ج": اسلوب معادله: بین دو مصراع این بیت می‌توان علامت تساوی (=) گذاشت.

بیت "ب": تلمیح به داستان جاودانگی خضر

بیت "الف" مجاز: "ساغر" مجاز از باده با علاقه ی محلیه است.

بیت "ه": پارادوکس: درد مایه‌ی درمان باشد، تناقض دارد.

بیت "د": حسن تعلیل: علت دور گردون را، موج عشق دانسته و برای پدیده‌ی طبیعی علتی ادبی ذکر شده است.

۵۲۱- گزینه ۱ (آرایه، ترکیبی)

اغراق: بیت ج: محو و ناپدید شدن روز و شب در مقابل سیمای روحانی معشوق

تضاد: بیت د: باقی و فانی

تشبیه: بیت ب: جام لاله (اضافه‌ی تشبیهی)، شبنم مانند راح ریحانی، ابر نیسانی مانند ساقی

ایهام: بیت الف: قانون: ۱- نام کتاب ابن سینا ۲- مقررات / شفا: ۱- نام کتاب ابن سینا ۲- درمان

۵۲۲- گزینه ۱ (بیان و بدیع، ترکیبی)

بیت ج: تشبیه: دهان سازمت (دلم را همچون دهانی می سازم)

بیت الف: جناس: جام و جان

بیت ب: ایهام: سودا: ۱- تجارت و معامله ۲- عشق

بیت د: نامیدن و خواندن فلک: استعاره و تشخیص

بیت ه: اسلوب معادله دارد، زیرا مصراع دوم در حکم مصداقی برای مصراع اول است.

۵۲۳- گزینه ۳ (بیان و بدیع، ترکیبی)

بیت "ج": "بار سر" تشبیه است.

بیت "ه": کل بیت اغراق دارد.

بیت "ب": تلمیح به داستان حضرت یوسف دارد.

بیت "د": "شور" و "شیرین" ایهام تناسب دارند: اولی در دو معنای "شوق" و "نوعی مزه" و دومی در دو معنای "نوعی

مزه" و "معشوق خسروپرویز".

بیت "الف": "آب از سر گذشتن" کنایه است.

۵۲۴- گزینه ۳ (آرایه، ترکیبی)

واج آرایه‌ی: بیت «ج»: تکرار صامت «م» و «س» و مصوّت «ی»

ایهام تناسب: بیت «الف»: نگاه ندارد. ۱- حفظ نکند ۲- «نگاه» با چشم تناسب دارد.

استعاره: بیت «د»: زلف سنبل / پارادوکس: بیت «ب»: گشته شدن با نفس زنده کننده حضرت عیسی

توجه: «نگاه داشتن» فعل مرکب است و «نگاه» به تنهایی در این بیت مفهومی ندارد. همان گونه که «چشم دربرده» به معنای «شوخ و بی شرم» و یک واژه مشتق – مرکب است و «چشم» به تنهایی مفهوم مستقلی ندارد و ایهام تناسب این بیت ابهام آمیز است اما در بیت «ج»، «از جا ببرد» می تواند ایهام تناسب داشته باشد:

۱- از میان بردن، ۲- «حرکت دادن» که در این معنی با سیل تناسب دارد و گزینه «۱» می تواند پاسخ درست باشد.

۵۲۵- گزینه ۳ (آرایه ترکیبی)

بیت «د» مجاز: «خاک» مجاز از «جسم» / بیت «الف»: تشبیه: «سر خویش را نعل بهایی کنم» / بین «ج» تناقض: «عدل بودن بیداد» و «کرامت بودن جفا» و «خوش تر بودن دشنام از دعا» / بیت «ب»: جناس: «ارزم و ورزم»

۵۲۶- گزینه ۲ (بیان و بدیع، ترکیبی)

بیت «ج»: تضاد: لیل و نهار

آرایه های دیگر بیت: «دفتر ایام»: تشبیه، «ورق» با «دفتر»: مراعات نظیر، «نسیم»: مجاز از هر «اتفاق»

بیت «ب»: تشبیه: خوب تر بودن روی معشوق از خورشید

آرایه های دیگر بیت: «خورشید» نظر کند: استعاره و تشخیص

بیت «الف»: اسلوب معادله دارد.

آرایه های دیگر بیت: «حصار عافیت»: استعاره و تشخیص، «جوان» و «پیر»: تضاد، «تیر» و «کمان»: مراعات نظیر، «به خاک و خون نشستن»: کنایه

بیت «د»: تناقض: از دل ویران به جمعیت رسیدن و طلبیدن گنج از خراب.

آرایه های دیگر بیت: «ویران» و «خراب»: مراعات نظیر، «من»: تکرار

۵۲۷- گزینه ۳ (بیان و بدیع، ترکیبی)

بیت (د) دور از روی یار: ۱- دور بودن از یار ۲- فعل دعایی به معنای دور باد

بیت (ج) تلخ و قند به ترتیب استعاره از سخنان تلخ و سخنان نغز هستند.

بیت (ه) شاعر به شکلی ادبی علت برپا نشدن قیامت را انتظار کشیدن برای دیدن قامت یار دانسته.

بیت (الف) تشبیه: بار فراق

بیت ب) سیر مجاز از بیزار بودن است.

۵۲۸- گزینه ۳

(بیان و بدیع، ترکیبی)

«ج»: «صد هزار زخم زیان»: اغراق

«ب»: «بو» و «جو»: جناس ناقص اختلافی

«د»: «ما چشمیم» و «تو نوری»: تشبیه

«الف»: «آتشم بنشانی» کنایه از این که آتش عشق را در من خاموش کنی و «بر سر آتش نشانیم» کنایه از این که آتش عشق مرا تند تر کنی.

۵۲۹- گزینه ۴

(بیان و بدیع، ترکیبی)

بیت ه) بی تاب: ۱- بدون تابش (تابیدن نور) ۲- آشفته

بیت ج) تضاد: شب و روز- روشن و سیاه

بیت د) جام مجاز از محتویات درون جام است.

بیت ب) پارادوکس: سود دیدن زیان (سود دانستن زیان ها)

بیت الف) ناخن تدبیر: استعاره و تشخیص

۵۳۰- گزینه ۴

(آرایه، ترکیبی)

استعاره: بیت «ه»: چشم بد ایام (تشخیص و استعاره)

مجاز: بیت «الف»: سر مجاز از چشم

حسن آمیزی: بیت «د»: شیرین سخن

اسلوب معادله: بیت «ج»: در مصرع دوم، مثال و معادلی برای مفهوم مصراع اول ذکر شده است. / ایهام: بیت «ب»: دور از

تو ۱- از دوری و فراق تو ۲- دور از تو باد

۵۳۱- گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

بیت (ب): مجاز: «مصراع» مجاز از شعر است.

بیت (د): ایهام: «دور از آن» ایهام دارد: ۱- دوری فراغ، ۲- فعل دعایی به معنای دور از او باشد.

بیت (الف): حسن تعلیل: شاعر علت آن که در ناف آهوی ختن مُشک به وجود آمده، خون دل خوردن مُشک می داند.

بیت (ج): استعاره: مخاطب قرار دادن نسیم عافیت استعاره و تشخیص است.

۵۳۲- گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

بیت «د»: جناس: رحمت و زحمت

بیت «ب»: تشبیه: کشتی عقل

بیت «الف»: حسن تعلیل: شاعر دلیل ناله سرو را غبطه به قامت معشوق و دلیل هاله نورانی در اطراف ماه را شرم ماه از رخسار معشوق می داند.

بیت «ج»: پارادوکس: اینکع شادی دل از غم ناشی از روی معشوق کسب شده پارادوکس (تناقض) دارد.

۵۳۳- گزینه ۴

(علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

بیت «د»: ایهام تناسب: خراب: ۱- ویران ۲- مست، که در این معنا با کلمات «می» و «مست» تناسب دارد.

بیت «ب»: حسن تعلیل: شاعر دلیل خالی نبودن چشم خود را اشک را با دلیلی غیر واقعی (مصراع دوم) بیان می کند.

بیت «الف»: استعاره: کعبه مقصود استعاره است. همچنین «بال و پرداختن عشق» نیز استعاره و تشخیص است.

بیت «ج»: حس آمیزی: شیرین کلام

۵۳۴- گزینه ۳

(آرایه، فارسی ۱، درس های ۱، ۶، ۷، ۸، ترکیبی)

بیت «ج»: تشبیه: پیک ناظر / بیت «د»: مجاز: عالم مجاز از مردم عالم /

بیت «ب»: حسن تعلیل: دلدادگی و شاعرانه برای برخاستن شر و آشوب در جهان به واسطه زیبایی معشوق / بیت «الف»:

ایهام: راست ۱- درست ۲- اندازه

۵۳۵- گزینه (۱)

الف) استعاره: سرو: استعاره‌از یار / جناس: جان، آن (جناس ناقص) / روان (رونده) و روان (روح) (جناس تام)

ب) استعاره: خط: استعاره‌از موی روییده بر صورت یار (معشوق مذکر) / برگ گل: استعاره از رخسار / جیب نسرین (اضافه

استعاره) جناس: بر، برگ (جناس ناقص)

ه) استعاره: سرو: استعاره‌از یار / جناس: سرو، سر (جناس ناقص)

۵۳۶- گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی (۲ و ۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

بیت «د»: اغراق: بزرگ نمایی در انس با معشوق (یکی از هزار بودن الفت با معشوق)

بیت «ج»: تشبیه: تشبیه خط معشوق به ریحان (تشبیه تفضیل)

بیت «ب»: حس آمیزی: شکر خند

بیت «ه»: حسن تعلیل: شاعر دلیل شکل گیری داغ خوش بوی گل لاله (قسمت سیاه در مرکز گل لاله) را با علتی ادبی و غیر واقعی (گذر معشوق از دشت) بیان کرده است.

بیت «الف»: کنایه: «سنگین رکاب بودن» و «سامان کشتی کردن»

۵۳۷- پاسخ: گزینه ۴.

بیت «د»: حسن تعلیل (علت بازکردن پسته، لافِ تنگی زدنِ او (پسته) پیش دهن یار دانسته شده است)، بیت «ب»: ایهام تناسب («خراب» به معنی «ویران» است اما با «مست» ایهام تناسب دارد)، بیت «الف»: لف و نشر (روز □ روی، شب □ موی)، بیت «ج»: تضمین «بسم الله الرحمن الرحیم» از قرآن.

۵۳۸- گزینه ۴

پاسخ تشریحی:

استعاره در «ه»: مشک سیه استعاره از گیسو / تشبیه در «د»: تو به درخت / واج آرایی در «ج»: تکرار صامت «ر» / کنایه در «الف»: پای به سنگ برآمدن کنایه از به مشکل بر خوردن / ایهام در «ب»: شیرین (۱) معشوق فرهاد (۲) طعم شیرین ۵۳۹- پاسخ: گزینه ۱.

بیت «ب»: اسلوب معادله (عشق=چرخ برین، عشاق=خاک، بی‌تابی=زلزله)، بیت «ه»: تضاد (کریم و لئیم)، بیت «د»: جناس («هوا»ی نخست: هوس. «هوا»ی دوم: جو)، بیت «الف»: ایهام (مدام: ۱) شراب (۲) دائم، بیت «ج»: لف و نشر مرتّب (چپ □ کفر، راست □ دین).

۵۴۰- گزینه ۱

پاسخ تشریحی :

اسلوب معادله در «ج»: مصراع دوم تمثیل برای مصراع نخست و میان دو مصراع (همانطور که) قرار می‌گیرد.

کنایه در «الف»: سیاه دل بودن

ایهام تناسب در «د»: هوا: (۱) آرزو، خواهش (۲) جو و فضا که با باد تناسب دارد.

حسن آمیزی در «ه»: شکر خنده

حسن تعلیل در «ب»: علت ریختن دندان در پیری از نظر شاعر جلوگیری از گزیدن لب است.

۵۴۱- گزینه ۲

پاسخ تشریحی :

تشبیه در «د»: (۱) عشق به آتش (۲) عاشق به دیگ

استعاره در «ب»: جان‌بخشی به سرو

حسن تعلیل در «ج»: دلیل ادبی برای اینکه مؤذن گوش خود را هنگام اذان می‌گیرد.

ایهام در «الف» دور از یار ۱ در فراق یار ۲ به صورت دعایی، از یار دور باشد، این مسئله از یار دور باشد.

اغراق در «ه»: گریستن به حدی که طوفان نوح پدید آید.

۵۴۲- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

با تلمیح آغاز می‌کنیم. بیت «ه» تلمیح ندارد و گزینه (۴) حذف می‌شود.

تلمیح در «د»: اشاره به روایت چشمه آب حیات

مجاز در «ج»: «سر» مجاز از وجود انسان، قصد، «زبان» مجاز از سخن

ایهام در «الف»: مدام (۱) شراب (۲) پی در پی

کنایه در «ه»: پا در گل ماندن کنایه از درمانده شدن

تشبیه در «ب»: نقد خرد، خرد به وجه نقد (۲) ملک عشق، عشق به ملک

۵۴۳- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

با «حسن تعلیل» آغاز می‌کنیم. بیت‌های «د» و «ه» حسن تعلیل ندارند؛ پس (۱) و (۴) حذف می‌شوند.

حسن تعلیل در «ب»: شاعر علت نرفتن به کوی دوست را پر شدن رهگذار از اشک می‌داند و البته مصراع دوم «اغراق»

نیز دارد. تشخیص در «ج»: نسبت دادن حیا به درخت سرو، تشخیص است. - تضاد در «د»: دوری، وصال - ایهام در

«الف»: بو (۱) رایحه (۲) امید و آرزو

۵۴۴- گزینه ۱

پاسخ تشریحی :

بیت ج) تشبیه: دهان سازمت (دلم را همچون دهانی می‌سازم)

بیت الف) جناس: جام و جان

بیت ب) ایهام: سودا: ۱- تجارت و معامله ۲- عشق

بیت د) نامیدن و خواندن فلک استعاره و تشخیص

بیت ه) اسلوب معادله دارد.

۵۴۵- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

الف) اسلوب معادله: مصراع دوم، مثال مصراع نخست است، مصراع‌ها تعادل معنایی دارند، هر دو مصراع استقلال دستوری دارند.

ب) جناس همسان: بر (=ثمره و میوه)، بر (بدن)

ج) تضاد: جمعیت و تفرقه

د) استعاره: دامن شب

ه) متناقض‌نما: از چراغان تاریک‌تر می‌شود.

۵۴۶- گزینه ۴

پاسخ تشریحی :

واج آرایی در «ج»: تکرار صامت «م»

ایهام تناسب در «الف»: نگاه ۱) نگاه داشتن، حفظ کردن ۲) نگریستن که در این معنا با چشم تناسب دارد.

استعاره «د» قبای غنچه، جان‌بخشی به غنچه استعارهٔ مکنیه است.

پارادوکس در «ب»: ما را بکشت به انفاس عیسوی، نفس عیسوی زنده کننده است نه کشنده

۵۴۷- گزینه ۳

تشبیه : داغ عشق

مجاز : نظرها

حس آمیزی : دم گرم

اسلوب معادله: مصراع دوم در حکم تمثیل برای مصراع نخست

۵۴۸- گزینه ۲

پاسخ تشریحی :

حس آمیزی (بیت ه): حرف سرد

حسن تعلیل (بیت «الف»): علّت به سمت بالا بودن مژگان معشوق آن است که برای شفای چشم بیمارش دعا می‌کند.

اضافه‌ی استعاری (بیت «ب»): چهره‌ی عمر

اسلوب معادله (بیت «د»): گرد غم / دل پرر خنه‌ی ما / الفت داشتن = غبار / چشم پرویزن / آشنا بودن

تلمیح (بیت «ج»): اشاره به داستان حضرت یوسف (ع)

۵۴۹- گزینه ۴

پاسخ تشریحی :

استعاره : چشم بد ایام

مجاز : سر

حسن آمیزی : شیرین‌سخنی

اسلوب معادله: مصراع دوم در حکم تمثیل برای مصراع نخست

ایهام : دور از تو

(۱) در هجر تو

(۲) از تو دور باد

۵۵۰- گزینه ۴

پاسخ تشریحی :

با حسن آمیزی شروع می‌کنیم.

حسن آمیزی در (ب): تلخی شنیدن

حسن تعلیل در (د): دلیل ادبی وجود سیل در هامون (دشت) و دلیل ادبی صدا در کوه.

جناس در (ج): رفتم، رفتم

مجاز در (ه): «دست» در مصراع نخست مجاز از قدرت

کنایه در (الف): «چیزی را پایمال ساختن» کنایه از بی‌ارزش کردن

۵۵۱- گزینه ۴

پاسخ تشریحی :

بیت «الف»، کنایه: «طی شدن (در نور دیده شدن) نامه هجر» کنایه از «به پایان رسیدن فراق و دوری»/ بیت «ب»، تلمیح: اشاره به آیه ۱ (اذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ): به نزد فرعون بروید! به راستی که او سرکشی و نافرمانی کرده و با او به نرمی سخن بگویند. / بیت «پ»، تضمین: تضمین بخشی از آیه ۱ قرآن در مصراع دوم/ بیت «ت»، جناس ناقص: «تو، چو»، «در، سر»/ بیت «ث»، مجاز: «نگین» مجاز از «انگشتی»/ بیت «ج»، استعاره: «سست پی بودن آسمان» استعاره با ذکر مشبه است.

۵۵۲- گزینه ۴

پاسخ تشریحی :

بیت ب) تضمین «انی جاعل» بخشی از یکی از آیات سوره بقره است.

بیت ث) مراعات نظیر: شهد - قند - نبات

بیت ت) تلمیح: داستان هدهد و بلقیس

بیت الف) تشبیه: لب تو (مانند) خضر و دهان تو (مانند) آب حیوان است.

بیت پ) مجاز: «آهن» مجاز از شمشیر است.

۵۵۳- گزینه ۲

پاسخ تشریحی :

بیت «الف» مراعات نظیر: «سودا، معامله، زیان، سود»/ بیت «ب» اشتقاق: آزادگی، آزاده/ بیت «پ» استعاره: «خمستان»

استعاره از «عالم عشق، عالم معنا»/ بیت «ت» جناس ناقص: ما، پا/ بیت «ث» تلمیح: اشاره به حدیث قدسی

۵۵۴- گزینه ۲

پاسخ تشریحی:

تشبیه : مرغان دل

تلمیح: به ماجرا آدم

کنایه : از پای درآمدن

مراعات النظیر: ساربان، شتر، بار

تشخیص: بیت د

۵۵۵- گزینه ۱

پاسخ تشریحی:

ایهام در «ج»: از دیده بیفتاد (۱) بی اعتبار شد (۲) از چشمم سرازیر شد و پایین آمد

پارادوکس در «د»: اگر نیک نامی می خواهی، نام و ننگ را در باز.

مجاز در «الف»: «دل» مجاز از جان - «پیکان» مجاز از تیر

تلمیح در «ب»: آب زندگانی، اشاره به داستان خضر و چشمه آب حیات

۵۵۶- گزینه ۱

پاسخ تشریحی :

الف) بی خبری عجیب شاعر و روی برتابیدن از تیغ تیز معشوق (اغراق)

ب) چهره برافروختن: کنایه از دلبری کردن

ج) انقاس مجاز از دعاهاى خير عارفان سحرخیز

د) مصراع دوم از حافظ است که شهریار آن را تضمین کرده است.

هـ) خزند (می خزند) و فروشند (می فروشند) --- < تضاد

۵۵۷- گزینه ۲

پاسخ تشریحی :

ابتدا با تناقض آغاز می کنیم.

تناقض در (الف): اساس هستی از خراب آباد

تلمیح در (ج): اشاره به آیات قرآن در مورد بازگشت به اصل (انا لله و انا اليه راجعون)

تشبیه در (ه): دل به خاک راه تشبیه شده است.

استعاره در (د): «تبسم گل» استعاره مکنیه.

ایهام در (ب): «کام» (۱) آرزو (۲) مجاز از لب

پاسخ تشریحی :

بیت «ب»: لف و نشر دارد. زیب فلک: لف ۱ / زینت دهر: لف ۲ / مه روی تو: نشر ۱ / اشک چو پروین: نشر ۲
زیور و زینت آسمان از صورت زیبای همچون ماه نو است و زینت روزگار از اشک هم چون پروین (ستاره‌های پروین، خوشه انگور) تو است.

بیت «ت»: تناقض دارد. خشت زیر سر بودن یعنی بی چیز بودن ولی پای بر تاک (سر) هفت اختر گذاشتن کنایه از به اوج کمال رسیدن است. اجتماع این دو، در آن واحد محال است.

بیت «ث»: اغراق دارد. اغراق در کشته‌ها. به قدری در جنگ کشته شدند که از چین تا ایران دریایی از خون کشته شده‌ها گشت.

بیت «پ»: ایهام دارد. واژه «دور» ایهام دارد. معنی اول: بعید (دور از ذهن) / معنی دوم: دور مکانی و جغرافیایی (چون به کشور چین اشاره شده که در فاصله بسیار دوری است)

بیت «الف»: «کام» ایهام تناسب دارد. معنی قابل قبول: آرزو / معنی غیر قابل قبول: دهان که با واژه لب تناسب دارد.

۵۵۹- گزینه ۲.

بیت «ج»: تشبیه (خوان زمین)، بیت «ب»: ایهام تناسب (قامت در بیت در معنای قامت نماز به کار رفته است اما در معنای «قد» ایهام تناسب می‌سازد)، بیت «د»: اسلوب معادله، بیت «الف»: مجاز (فردا، مجاز از آینده)

۵۶۰- گزینه ۳.

بیت «د»: حس آمیزی (صورت شیرین)، بیت «ج»: تلمیح (به داستان هبوط آدم)، بیت «الف»: کنایه (به باد دادن خاک کسی کنایه از نابود کردن او)، بیت «ب»: تاب اول در معنای پیچ و تاب و تاب دوم در معنای طاقت.

۵۶۱- گزینه ۱.

بیت «ب»: حسن تعلیل (شاعر علت جابه‌جا شدن ابر را خبردار شدن ابر از چشم تر شاعر می‌داند)، بیت «الف»: ایهام تناسب («صفا» در معنای خوشی به کار رفته است اما به‌عنوان نام یک کوه با «مروه» ایهام تناسب دارد)، بیت «ه»: استعاره (سیلاب استعاره از عمر گذران)، بیت «ج»: تشبیه (ناوک قضا)، بیت «د»: اسلوب معادله.

۵۶۲- گزینه ۳.

بیت «د»: استعارهٔ مکنیه (محبّت به گلی تشبیه شده که بو دارد)، بیت «ه»: کنایه (سر بر خط بودن کنایه از فرمان‌برداری)، بیت «ج»: حس‌آمیزی (شنیدن بو)، بیت «الف»: جناس (کوی و بوی)، بیت «ب»: تناقض (در شهر خود غریب بودن).

۵۶۳- گزینه ۱.

بیت «ج»: تشبیه (شاعر به دیوانه‌ای که از روبروی دبستان می‌گذرد)، بیت «ب»: اسلوب معادله، بیت «ه»: ایهام (درنگیرد: ۱) اثر نمی‌کند ۲) شعله‌ور نمی‌شود)، بیت «الف»: استعاره (ماه (مصراع دوم) استعاره از معشوق)، بیت «د»: اغراق

۵۶۴- گزینه ۳.

بیت «ج»: اغراق (صد هزار)، بیت «ب»: جناس [ناقص اختلافی] (جو و بو)، بیت «د»: تشبیه (تشبیه معشوق (صنم) به نور و ما به چشم)، بیت «الف»: کنایه (بر سر آتش نشانیدن کنایه از آزار کسی و آتش کسی را نشانیدن کنایه از آرام کردن او)

۵۶۵- گزینه ۱.

بیت «ج»: اسلوب معادله، بیت «الف»: کنایه (سیه‌دل کنایه از بدطینت و بداندیش)، بیت «د»: ایهام تناسب (هوا در معنای هوس به کار رفته است اما معنای دومش با «باد» ایهام تناسب دارد)، بیت «ه»: حس‌آمیزی (شکرین بودن خنده)، بیت «ب»: حسن تعلیل (شاعر دلیلی هنری برای ریختن دندان‌ها در پیری می‌آورد).

۵۶۶- گزینه ۳.

بیت «د»: مجاز (خاک، مجاز از قبر)، بیت «الف»: تشبیه (سر به نعل)، بیت «ج»: تناقض (عدل بودن بیداد و کرامت بودن جفا)، بیت «ب»: جناس [ناقص اختلافی] (ارزم و ورزم)

۵۶۷- گزینه ۲.

بیت «ج»: لف و نشر [مرتّب] (رخ و زلف-صبح و شام)، بیت «ب»: پارادوکس (شیرین بودن زهر)، بیت «ه»: استعاره (گلاب، استعارهٔ مصرّحه از اشک)، بیت «د»: تشبیه (خال و خط و طره به روز تاریک و شب تیره و اقبال سیاه)، بیت «الف»: ایهام (بو: ۱) رایحه ۲) آرزو)

۵۶۸- گزینه ۲.

بیت «ج»: ایهام تناسب («دریده شدن پرده» در مصراع دوم کنایه از «رسوایی» است اما معنای دوم پرده با دیگر اصطلاحات موسیقایی بیت تناسب دارد، بیت «الف»: استعاره [مکنیه] (وفا به گلی تشبیه شده است که بو دارد)، بیت «ب»: کنایه (دامن گل بردن، کنایه از خوشی و آسانی)، بیت «د»: حس آمیزی (تلخ گفتن)

۵۶۹- گزینه ۲.

بیت «ه»: حسن تعلیل، بیت «د»: کنایه (نشستن دل به خون کنایه از رنج و غم)، بیت «ب»: تناقض (رمیدن شیر از پیش آهو)، بیت «ج»: جناس تام (پروانه اول: حشره معروف و پروانه دوم: اجازه)، بیت «الف»: ایهام (ماهی: ۱ ماهی ۲ ماهی هستی).
۵۷۰- گزینه ۲.

بیت «ب»: اسلوب معادله (آه=باد، اشک=باران)، بیت «ه»: جناس [ناقص اختلافی]: بار و باز، بیت «ج»: حس آمیزی (صدای رنگین عندلیب)، بیت «د»: مجاز (جهان، مجاز از مردم جهان)
۵۷۱- گزینه ۴.

بیت «ب»: اسلوب معادله (شبنم=گریه، داغ دل لاله=خط سرنوشت)، بیت «ج»: ایهام تناسب (هزار در معنی عدد هزار به کار رفته است اما معنای دوم آن «بلبل» است که در بیت آمده و با آن تناسب دارد)، بیت «د»: جناس [ناقص اختلافی] (در و سر)، بیت «الف»: استعاره (شاخ استعاره از جهان)

۵۷۲- گزینه ۲.

بیت «د»: ایهام تناسب (شیرین در معنای «خوش و نیکو» به کار رفته است اما در معنای مزه شیرین با «عسل» تناسب دارد)، بیت «ب»: تشبیه (لاله زار به دل صدپاره)، بیت «ه»: تضاد (نیک و بد)، بیت «ب»: حس آمیزی (به تلخی جدا شدن ساغر از لب می گون)، بیت «الف»: جناس (ما و جا).

۵۷۳- گزینه ۱.

بیت «د»: تناقض (دیدن و پیدا کردن سود در زیان)، بیت «ب»: تشبیه (تنزل به کوی)، بیت «ه»: کنایه (شکسته دل کنایه از غمگین)، بیت «الف»: تضاد (کج و راست)، بیت «ج»: حس آمیزی (خشک بودن زهد).

۵۷۴- گزینه ۱.

بیت «ج»: اغراق (در میزان گریستن)، بیت «ب»: ایهام (باز: ۱) متضاد بسته (۲) دوباره، بیت «الف»: اسلوب معادله، بیت «د»: استعاره (لعل، استعاره مصرّحه از لب)

۵۷۵- گزینه ۲.

بیت «ج»: ایهام (بو: ۱) رایحه (۲) آرزو، بیت «ب»: جناس [ناقص اختلافی] (بار و بال)، بیت «د»: حسن تعلیل (شاعر علّت گردش ماه به دور زمین (پدیده‌ای طبیعی) را وجود یاری که به خورشید شبیه است می‌داند (علّتی هنری))، بیت «الف»: پارادوکس (بی‌زر و گنج صد برابرِ حشمت قارون را داشتن).

۵۷۶- گزینه ۱.

بیت «ج»: مجاز (سر، مجاز از مو)، بیت «ه»: ایهام تناسب («ماه» در این بیت مترادف «قمر» است و استعاره از معشوق، اما با «هفته» و «سال» ایهام تناسب می‌سازد)، بیت «د»: حس آمیزی (پند تلخ)، بیت «الف»: تشبیه (شاعر به چنگ)، بیت «ب»: تضاد (سرد و گرم).

۵۷۷- گزینه ۲.

بیت «ج»: تشبیه (شادی به گل)، بیت «الف»: ایهام (دور: ۱) زمانه و روزگار (۲) دور گرداندن شراب)، بیت «ب»: حسن تعلیل (شاعر دلیل چرخیدن فلک را این می‌داند که فلک بار امانت را به دوش انسان افکنده (اشاره به آیه «أَنَا عَرْضَا الْأَمَانَتِ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا») و چیزی بر دوش ندارد که مانع چرخیدنش شود)، بیت «د»: اسلوب معادله (آب=دل بی‌تاب، دام=علاق).

۵۷۸- گزینه ۱.

بیت «د»: ایهام تناسب (شیرین در معنای عزیز به کار رفته است اما نام معشوق خسرو نیز هست و با این کلمه (خسرو) ایهام تناسب می‌سازد)، بیت «ج»: تشبیه (غم عشق به پیری)، بیت «الف»: تلمیح (به داستان رستم و سهراب)، بیت «ب»: اغراق

گزینه ۱.

بیت «الف»: استعاره [مکنیه از نوع تشخیص] (کلک بریده‌زبان* بیهوده‌گو)، بیت «ب»: تشبیه (لب به می)، بیت «ج»: ایهام (نقد قلب: ۱) تشبیه دل به سگه (۲) سگه تقلبی، بیت «د»: جناس («کنار» اول در معنای «ساحل» و «کنار» دوم در معنای «نزد»).

۵۸۰- گزینه ۱.

بیت «ب»: استعاره («خانه»، استعاره مصرّحه از دل)، بیت «الف»: کنایه («خاک بر سر کسی شدن» کنایه از بدبخت شدن او)، بیت «ج»: تناسب (آب و دانه، عود و ساج)، بیت «د»: جناس (اگر و اثر)

۵۸۱- گزینه ۳.

بیت «ج»: واج آرایی (/س/، بیت «الف»: ایهام تناسب («نگاه داشتن» در معنای «حفظ و رعایت کردن» به کار رفته است اما «نگاه» با «چشم» ایهام تناسب می‌سازد)، بیت «د»: استعاره [مکنیه از نوع تشخیص] (نقاب داشتن گل، زلف داشتن سنبل و قبا داشتن غنچه)، بیت «ب»: پارادوکس (نفس عیسی حیات‌بخش است اما نفس عیسوی یار شاعر را کشته است).

۵۸۲- گزینه ۴.

بیت «ه»: استعاره («مشک» استعاره از «مو»)، بیت «د»: تشبیه (مخاطب به درخت)، بیت «ج»: واج آرایی (/ر/، بیت «الف»: کنایه («پا به سنگ برآمدن» کنایه از گرفتاری)، بیت «ب»: ایهام (شیرین: ۱) مزه شیرین (۲) معشوق فرهاد).

۵۸۳- گزینه ۱.

بیت «ج»: ایهام (از دیده بیفتاد: ۱) از چشمم چکید (۲) از چشمم افتاد (=نزد من بی‌اعتبار شد)، بیت «د»: پارادوکس (باختن نام و ننگ برای به دست آوردن نیک‌نامی)، بیت «الف»: مجاز («خدنگ» مجاز از تیری که از خدنگ ساخته شده است)، بیت «ب»: تلمیح (به داستان خضر و آب حیات).

۵۸۴- گزینه ۴.

بیت «د»: ایهام (دست آخر: ۱) در نهایت (۲) دور آخر بازی)، بیت «ج»: اسلوب معادله، بیت «ب»: حس آمیزی (رنگ عشق)، بیت «الف»: تشبیه [مضمّر تفضیلی] (روی یار به گل).

۵۸۵- گزینه ۴.

بیت «ه»: ایهام (،) بیت «ج»: تضاد (شب و روز)، بیت «د»: مجاز («جام» مجاز از می)، بیت «ب»: پارادوکس (سود دانستن زیان)، بیت «الف»: استعاره مکنیه (ناخن تدبیر)

۵۸۶- گزینه ۳.

بیت «د»: ایهام (دور از روی یار ۱) از یار دور باد ۲) در هجر روی یار)، بیت «ج»: استعاره («قند» استعاره مصرّحه از سخنان معشوق)، بیت «ه»: حسن تعلیل (شاعر علت برنخاستن قیامت را انتظار او برای قامت معشوق می‌داند) (گویی قامت معشوق قیامتی عظیم‌تر است)، بیت «الف»: تشبیه (فراق به بار)، بیت «ب»: مجاز («دیده» مجاز از انسان).

۵۸۷- گزینه ۲. به نظر می‌رسد گزینه ۱ «صحیح باشد».

بیت «ج»: تشبیه («دل» به «نقطه» [از جهت تنگی])، بیت «الف»: جناس (جامه و جام، جام و جان)، بیت «ب»: ایهام (سودا ۱) عشق ۲) معامله)، بیت «د»: استعاره (اینکه فلک کسی را چیزی بخواند، استعاره مکنیه از نوع تشخیص دارد)، بیت «ه»: اسلوب معادله (شنا=مصلحت، عشق=دریای بی‌ساحل).

۵۸۸- گزینه ۳.

بیت «ج»: تشبیه (ابرو به تیغ)، بیت «د»: اغراق، بیت «الف»: ایهام (،) بیت «ب»: لفّ و نشر (بناگوش-صبح، طرّه مشکین-شام)

۵۸۹- گزینه ۲

الف) سلطنت فقر؛ پارادکس / ب) همه کس و هیچ کس؛ تضاد

۵۹۰- گزینه ۴)، تشبیه: شیرین‌روش (تشبیه روش، یعنی راه رفتن معشوق به روش شیرین) / من به مجنون / شیرین‌منش

(تشبیه منش معشوق به منش شیرین) / من به فرهاد (۴ تشبیه)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تشبیه: رخ به بهشت / قد به طوبی (نام درختی در بهشت) / لقا (در این جا به معنی چهره) به خورشید (۳ تشبیه)

۲) تشبیه: ابرو به طاق / ابرو به کمان / ابرو به کمند (۳ تشبیه)

۳) تشبیه: معشوق به مهر / من به ذره (۲ تشبیه)

۵۹۱- گزینه ۳.

بیت «۱»: دل به سایه، رخ به خورشید، زلف به رسنِ مشکین

بیت «۲»: شاعر به مخزن گنج، خانه به صدف، اشک به باران (مضمر)

بیت «۳»: زلف به شام، معشوق به حور، چشم به چشمه، چشم به دریا

بیت «۴»: قناعت به شکرزار، شاعر به مور، سیرچشمی به خاتم (=انگشتر)

۵۹۲- گزینه ۴

بیت «۱»: جهان به دوزخ، دنیا به بهشت

بیت «۲»: تبخال به جرس

بیت «۳»: نخوت به باد، مخاطب به حباب

بیت «۴»: اشک به دجله، شوق به بهار، راز به خاشاک

۵۹۳- گزینه (۲)، تشبیه: «بر» به سمن / رخ به گل (۲ تشبیه)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تشبیه: رفتار (رفتن) معشوق به رفتار (رفتن) سرو / قامت به صنوبر / رخسار به ماه / منظر معشوق به منظر ملایک (۴ تشبیه)

(۳) تشبیه: فرّ معشوق به فرّهما / حسن معشوق به حسن طاووس / نطق معشوق به نطق طوطی / رفتار (رفتن) معشوق به

رفتار (رفتن) تذرو (۴ تشبیه)

(۴) تشبیه: زلف به بنفشه / «بر» به نسرين / بوی معشوق به بوی سمن / معشوق به ماه (۴ تشبیه)

۵۹۴- گزینه (۴)، تشبیه: شیرین‌روش (تشبیهِ روش، یعنی راه رفتن معشوق به روش شیرین) / من به مجنون / شیرین‌منش

(تشبیهِ منش معشوق به منش شیرین) / من به فرهاد (۴ تشبیه)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تشبیه: رخ به بهشت / قد به طوبی (نام درختی در بهشت) / لقا (در این‌جا به معنی چهره) به خورشید (۳ تشبیه)

(۲) تشبیه: ابرو به طاق / ابرو به کمان / ابرو به کمند (۳ تشبیه)

(۳) تشبیه: معشوق به مهر / من به ذره (۲ تشبیه)

۵۹۵- گزینه (۱)، تشبیه‌ها: تو به خورشید/ حُسن به ایوان / من به ذره / عشق به میدان (۴ مورد)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) فراق به شب [به تعبیری]/ عشق به زندان (دست بالا ۲ مورد) / ۳) فکرت به سوزن / طاقت به رشته (۲ مورد) / ۴)

سخن به زلف / سخن به کار جهان (۲ مورد)

۵۹۶- گزینه (۴)، [تو] به موج / عقد گوهر به خوشه / دریا به خرمن [۳ مورد]

آرایه تشبیه در سایر گزینه‌ها:

(۱) طبع به بلبل / طبع به طوطی [۲ مورد]

(۲) قناعت به خاک / تمنا به آب شور [۲ مورد]

(۳) خاک [پای کسی] (چشمی) که معشوق را دیده/ به سنگ سرمه [۱ مورد]

۵۹۷- گزینه (۱)، خال به دانه / زلف به دام / مرغ دل [۳ مورد]

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) بستان خرد (اضافه تشبیهی) / لفظ به گل / باغ سخن (اضافه تشبیهی) / منطق به بلبل [۴ مورد]

(۳) تیر بلا (اضافه تشبیهی) / دل به هدف / تیغ جفا (اضافه تشبیهی) / جان به سپر [۴ مورد]

(۴) بناگوش به ماه و چراغ و شمع / شب زلف (اضافه تشبیهی) [۴ مورد]

۵۹۸- گزینه (۳)، میوه عیش (اضافه تشبیهی) / نخل مراد (اضافه تشبیهی) / باغ محبت (اضافه تشبیهی) / این (عیش) به

ثمر (میوه) [۴ مورد]

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) باغ رخ (اضافه تشبیهی) / بهار خط (اضافه تشبیهی) [۲ مورد]

(۲) آیین جان (اضافه تشبیهی) / تخت تن (اضافه تشبیهی) [۲ مورد]

(۴) خم طره به حلقه دام / دام نجات (اضافه تشبیهی) [۲ مورد]

دقت کنیم! اضافه تشبیهی دانستن ترکیب «دام نجات» موضوعی مورد اختلاف است هرچند که در انتخاب گزینه پاسخ

تأثیری ندارد.

۵۹۹- گزینه (۴)، در گزینه‌یک، ماه خورشید نمایش به آفتابی، زلف به پرده، ماه به خورشید

در گزینه دو، اشک به کمیت (اسب)، اشک به گل، راز پنهان به شمع

در گزینه سه، صبر به کوه، کوه صبر به موم، عشق به آب، عشق به آتش، شاعر به شمع

در گزینه چهار، من به شمع خون به خال و معشوق به یک انسان کافر کیش

۶۰۰- گزینه ۳.

لفظ به فریاد، شعر به دریا، خون به شراب، اشک به شهد، اشک به کاسه خون

۶۰۱- گزینه ۳ (علوم و فنون ادبی(۲)، بیان، صفحه های ۲۶ تا ۳۰)

در بیت گزینه ی "۳" چهار تشبیه به کار رفته است: شام زلفین / تو ای حورا صفت / چشمه ی چشم / چشمه ی چشم
مانند دریا پر از گوهر شود.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه "۱": تشبیه دل به سایه / خورشید رخ / تشبیه زلف به مشکین رسن(طناب)

گزینه "۲": از اشک ندامت همانند مخزن گنج گهر شدم. / تشبیه خانه به صدف / تشبیه اشک ندامت به باران گوهر ساز

گزینه "۴" شکرزار قناعت / چون مور / تشبیه سیر چشمی به خاتم دست سلیمان.

۶۰۲- پاسخ: گزینه ۴.

بیت «۱»: بلا به خار، چهره ساقی به گل

بیت «۲»: اشک به سل، وجود به خاک

بیت «۳»: قامت معشوق به سرو، عارض معشوق به ماه

بیت «۴»: دل به مرغ، زلف به دام، خال به دانه، اندیشه به طایر (=پرنده)، هوس به دام

۶۰۳- گزینه ۴.

بیت «۱»: جهان به دوزخ، دنیا به بهشت

بیت «۲»: تبخال به جرس

بیت «۳»: نخوت به باد، مخاطب به حباب

بیت «۴»: اشک به دجله، شوق به بهار، راز به خاشاک

گزینه ۱: زلف به کمند تشبیه شده. مجموعه رخسار و جبین سپیدار که زلف سیاه بر کنارش قرار گرفته، به دزدی در شب مهتاب مانند شده است. (بهتر است کل مصراع نخست را مشبّه و کل مصراع دوم را مشبّه‌به بدانیم؛ در غیر این صورت نیز با چهار تشبیه روبه‌رو خواهیم بود و در هر دو حالت این گزینه صحیح نیست.)

گزینه ۲: جام‌های سرخ مل (شراب) «استعاره» از غنچه‌های شکفته است. پنجه‌های دست مردم (انسان) «استعاره» از برگ‌های چنار است؛ بنابراین آرایه تشبیه در این بیت وجود ندارد.

گزینه ۳: ۱- «لب» به لعل مانند شده است. ۲- لب یار به آب زندگانی مانند شده است و از آب زندگانی نیز روح‌فزا تر.

گزینه ۴: ۱- «سایه عنایت» اضافه تشبیهی است. («آفتاب خوبان» اضافه استعاره و همچنین استعاره از محبوب زیاروست.)

۶۰۵- گزینه ۲ (آرایه، فارسی ۱، درس ۳، صفحه ۳۴)

در گزینه ی "۲"، سه تشبیه وجود دارد: ۱- سمن بر، ۲- مانند صنم، ۳- گلرخ

در هر کدام از گزینه های دیگر، چهار تشبیه به کار رفته است:

گزینه ی "۱": ۱- سرو رفتار، ۲- صنوبر قامت، ۳- ماه رخسار، ۴- ملایک منظر

گزینه ی "۳": ۱- همای فر، ۲- طاووس حسن، ۳- طوطی نطق، ۴- تذرو رفتار

گزینه ی "۴": ۱- بنفشه زلف، ۲- نسرین بر، ۳- سمن بو، ۴- همچون ماه و زیبا تر از ماه (تشبیه تفصیل)

۶۰۶- گزینه (۳)، تشبیه: لفظ به فریاد / شعر به دریا / شراب خون (اضافه تشبیهی) / دانه لفظ (اضافه تشبیهی) / تشبیه

(این) (لفظ) به کاسه خون (۵ مورد)

دقت کنیم! مناسب‌تر این بود که طراح سؤال به گونه‌های خاص تشبیه، مانند تشبیه «اشک به شهد» هم توجه کند یا دست کم

عبارت «کجا شهد است این اشکی...» را حذف کند. در تشبیه، صرف «ادعای همانندی» کافی‌ست، اگرچه گوینده، این

همانندی را نفی کند. «همانندی» می‌تواند به شکل‌های مختلف بیان شود که یکی از آن‌ها «تشبیه منفی» است؛ مثل این که

بگوییم، «اشک مثل شهد نیست!» یا «اشک، کجا مثل شهد است؟»

۶۰۷- گزینه (۳)، واژه‌های متضاد: پرسش ≠ جواب / سر به زیر افکنده بودن ≠ سربالا بودن (زیر ≠ بالا) / شیرین ≠ تلخ

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) شکر ≠ زهر / وصل ≠ جدایی (۲) درد ≠ درمان / زخم ≠ مرهم (۴) هستی ≠ مرگ

۶۰۸- گزینه ۲.

بیت «۱»: روشن کردن چراغ با باد.

بیت «۲»: در خاک غلتیدن فلک، معراج از پا افتادن، شرم سرافرازی.

بیت «۳»: فقیر منعم، گدای شاه.

بیت «۴»: دولت فقر.

۶۰۹- گزینه (۴)، جناس‌های موجود در بیت: غم و دم / در و دم / ساخته و سوخته / تب و تاب

جناس‌های موجود در سایر ابیات:

گزینه «۱»: چشمه و چشم / تاب و آب

گزینه «۲»: میر و پیر / نهد و دهد / بند و پند

گزینه «۳»: دل و گل / یار و خار

۶۱۰- گزینه (۲)، است و دست // دست و دشت // سرآب - سراب // در - سر

گزینه یک: «چشمه و چشم»

گزینه سه: «یاد و باد» و «باد و بود» و «با و باد»

گزینه چهار: «جویش و بویش» و «روان و روان»

۶۱۱- گزینه (۱)، در بیت گزینه «۱»، «زهره» مجاز از جرئت است و «خط» مجاز از فرمان است. // در بیت گزینه «۳»،

«زبان گشادن» کنایه است و «گوش دادن» فعل مرکب. جهان، مجاز از ایران است. // در بیت‌های گزینه‌های ۲ و ۴ واژه‌ای

در معنای مجازی به کار نرفته است.

۶۱۲- گزینه ۳.

مجاز به علاقه شباهت همان استعاره مصرحه است.

بیت «۱»: «برف» استعاره از موی سفید، «پر زاغ» استعاره از موی سیاه

بیت «۲»: «نرگش» استعاره از چشم، «گل» استعاره از گونه

بیت «۳»: «مرغ» استعاره از فرد موصوف (خود شاعر)، «گلشن» استعاره از دنیا، «قفس» استعاره از سختی، «هزاران» استعاره

از دوستان

بیت «۴»: «ماه» استعاره از معشوق، «نرگس» استعاره از چشم، «لؤلؤ» استعاره از اشک

۶۱۳- گزینه ۲.

قدم خواهش، پای خون، قلب شب آدینه، کفش ایمان، پلک عشق

توجه: «شیهه حقیقت» استعاره مکنیه هست اما تشخیص خیر.

۶۱۴- گزینه ۲.

بیت «۱»: سبک سر، به باد دادن سر

بیت «۲»: سجاده بر سر آب انداختن

بیت «۳»: سپیددست، سیه کاسه

بیت «۴»: تنگ چشم، گوشه چشم داشتن، روشن شدن چشم

۶۱۵- گزینه ۲.

«شعر تر شیرین»: شنوایی (شعر)، لامسه (تر)، چشایی (شیرین).

۶۱۶- گزینه ۴ (علوم و فنون ادبی (۱)، صفحه های ۱۱۳ تا ۱۱۵)

جناس های موجود در بیت: غم و دم / در و دم / ساخته و سوخته / تب و تاب

۶۱۷- گزینه ۴ (آرایه، فارسی ۱، درس های ۶ و ۱۴، صفحه های ۵۳، ۱۱۷ و ۱۱۸)

جناس: ۱- «می ساختم» و «می سوختم» ۲- «عود» و «بود» ۳- «سوز» و «ساز»

ایهام تناسب: عود: ۱- چوب خوش بو ۲- نوعی ساز، بربط، که در این معنی با بربط تناسب دارد. / ساز: ۱- سازش ۲- آلت

موسیقی که در این معنی با بربط تناسب دارد.

۶۱۸- گزینه (۴)، ایهام تناسب: عود: ۱- نام درختی با چوبی خوش عطر (معنی درست) ۲- نوعی ساز (معنی نادرست،

متناسب با بربط)

ساز: ۱- سازگاری کردن (معنی درست) ۲- ابزار موسیقی (معنی نادرست، متناسب با بربط)

جناس: می ساختم، می سوختم / سوز، ساز / بود، عود

توجه: به احتمال زیاد واژه «ساختن» و معانی آن از نگاه طراح دور مانده:

ساختن: ۱- سازگاری (معنی درست) ۲- نواختن ساز (معنی نادرست، متناسب با بربط)

۶۱۹- گزینه (۳)، بررسی گزینه (۳): سر: مجاز از وجود / خاک: مجاز از جهان یا کره زمین

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مه و خور: مجاز از پدیده‌ها (۲) سر: مجاز از قصد و نیت (۴) رنگ و بوی: مجاز از زیبایی

۶۲۰- گزینه ۴.

حس آمیزی‌ها: سبز بودن خواب، آبی بودن عشق، شفاف بودن ترس

تشبیه‌ها: کوجه باغ به خواب خدا، عشق به صداقت

۶۲۱- گزینه ۱.

تشبیه‌ها: فراش باد صبا، دایه ابر بهاری، بنات نبات، مهد زمین، قبای سبز ورق، اطفال شاخ، کلاه شکوفه

استعاره‌ها: خلعت پوشیدن درخت، آمدن بهار، سر داشتن شاخ‌ها

۶۲۲- گزینه ۲.

در هر یک از ابیات «۱»، «۳» و «۴»، چهار تشبیه دیده می‌شود اما در بیت «۲» تنها دو تشبیه داریم: «سمن بر» و «گلرخ».

*«صنم» در بیت «۲» استعاره است.

۶۲۳- گزینه ۴

(الف) جوشن، درع، خود (کلاه جنگی)

(ب) تیغ، تیر، ناوک، بیلک

(ج) می، خمار، شراب

(د) بخت، طالع

۶۲۴- گزینه ۳

(۱) اشاره به باور قدما دارد که نور ماه پیراهن الیاف مصنوعی را پاره می‌سازد.

(۳) اشاره به داستان راز گفتن حضرت علی در چاه دارد: یخطاب البئر و البئر تخاطبه.

(۴) اشاره به افسونگرانی دارد که برای آزار شخص خاصی وردی بر روی کاغذ نوشته و بر آن می‌دمیدند تا در خوابیدن

مشکل یابد.

۶۲۵- گزینه ۳

(۱) آب زندگانی اشاره به آب حیات دارد که خضر از آن نوشید.

(۲) آتشی که در کوه طور بر حضرت موسی عمران تجلی کرد.

(۳) اشاره به پدید آمدن آدمی از گل دارد.

۶۲۶- گزینه ۴

بیت «۱»: خاص و عام

بیت «۲»: درد و درمان، زخم و مرهم

بیت «۳»: دربستم و بشکستم

بیت «۴»: شور و شیرین، شیرین و تلخ، زیر و بالا، پرسش و پاسخ

۶۲۷- ۲ واژه‌های متضاد: پرسش ≠ جواب / سر به زیر افکنده بودن ≠ سربالا بودن (زیر ≠ بالا (شیرین ≠ تلخ)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ (نیستی ≠ هستی / پستی ≠ بلندی / ۳ (درد ≠ درمان / زخم ≠ مرهم / ۴ (جنگ ≠ آشتی)

۶۲۸- گزینه ۲

بیت «۱»: روشن کردن چراغ با باد.

بیت «۲»: در خاک غلتیدن فلک، معراج از پا افتادن، شرم سرافرازی.

بیت «۳»: فقیر منعم، گدای شاه.

بیت «۴»: دولت فقر.

۶۲۹- گزینه ۱

بیت «۱»: شور و شیرین، شیرین و تلخ، زیر و بالا، پرسش و پاسخ

بیت «۲»: درد و درمان، زخم و مرهم

بیت «۳»: زهر و شکر

بیت «۴»: هستی و مرگ

۶۳۰- گزینه ۳ (تنها بیت چهار ایهام ندارد و خشک لب کنایه از گرسنه است).

(۱) شاعر می‌گوید به نقلی که استعاره از سخن شیرین است کام دل من را برآورده کن و در مصرع دوم می‌گوید زیرا در بازار پسته کمیاب است و من دنبال آن هستم از این رو پسته در مصرع دوم هم معنای حقیقی خود را می‌دهد و هم استعاره از دهان معشوق است.

(۲) صبر: حوصله - نوعی دارو

(۳) مشک ناب در مصرع دوم باتوجه به فضای بیت هم معنای حقیقی خود را می‌دهد و هم استعاره از زلف ایهام تناسب است.

۶۳۱- گزینه ۲

بیت دوم واژه عنبی ایهام دارد: منسوب به عنب و انگور - یکی از هفت طبقه چشم (عنبيه) و خد ترکیب پرده عنبی نیز ایهام است.

بیت چهار نیز ایهام دارد؛ دم زدن: کنایه از الف زدن و سخن گفتن - نفس کشیدن.

۶۳۲- گزینه ۲ (مصرع اول گوشه‌گیری در رابطه با چشم مراد سکونت چشم در کاسه خود است و در رابطه با شاعر مراد انزوا است).

مستان: افراد مست - استعاره از چشمان، مایل: کج و خمیده - مشتاق. بیت ۳ ایهام دارد و سایر ابیات دوتا.

۶۳۳- گزینه ۲

(۱) ایهام تناسب دارد: راست یکی از مقام‌های موسیقی است که با پرده و عشاق ایهام تناسب دارد.

(۲) مجنون با لیلی ایهام تناسب است.

(۳) گوشمال خوردن در رابطه با سعدی یعنی تنبیه شدن و در رابطه با رباب ساز زدن است و نیز گوشمال خود یعنی کوک کردن ساز و با رباب ایهام تناسب دارد و چنگ نیز با بر ایهام تناسب ساخته است.

(۴) ساز: آلت موسیقی - طریق و روش. قانون در معنای اصول است و دف و نی و ساز ایهام تناسب دارد.

۶۳۴- گزینه ۱ (این بیت دو ایهام تناسب دارد: چنگ در معنای پنجه با گوش و دل و عاشق در معنای مقام موسیقی با چنگ و نی ایهام تناسب دارد).

(۲) اسب و پیاده و رخ و پیل هریکی در معنای مهره‌های شطرنج یک ایهام تناسب ساخته‌اند و شهمات در اینجا کنایه از به هلاکت رسیده است و در معنای اصطلاح شطرنج ایهام تناسب ساز است.

۳) شبه استعاره از زلف است که با قمر ایهام تناسب نه چندان قوی دارد. شب استعاره از زلف که با ماه ایهام تناسب است. عنبر استعاره از زلف که با غالیه ایهام تناسب دارد. قمر استعاره از صورت که با شب ایهام تناسب ساخته و نیز غالیه در مصرع دوم استعاره از زلف که با عنبر ایهام تناسب دارد.

۴) روی معنای چهره می‌دهد و با وجه ایهام تناسب است و باب معنای موضوع می‌دهد و با درگاه ایهام تناسب است.

۶۳۵- گزینه ۳

۱) تیغ: شمشیر - قله کوه

۲) یاقوت وار: مانند یاقوت - با توه به رسم بندگی ایهامی به این نام غالمان دارد که چرا که در گذشته نام غالمان را جوهر و لعل و لولو و... می‌داشتند. آزاد دل: آزاده و بدون اسارت در رابطه با شاعر - اشاره به این دارد که سنگ شبه به عنوان نگین انگشتر کاربرد ندارد پس آزاد از اسارت خاتم است.

۳) ساز: طریق - نغمه، بی نوایی: مسکین بودن - خموش بودن

۴) از آن ایهام دارد: از یار نمی‌شکبید - از لاف زدن نمی‌شکبید

۶۳۶- گزینه ۲

الف) ایهام = {برآمد} در هر دو معنای «۱ = پدید آمد ۲ = بالا آمد» در بیت قابل جایگذاری می‌باشد.

ب) ایهام = {نخراشی} در هر دو معنای «۱ = خط انداختن با توجه به کلمه ناخن ۲ = آزار نرساندن (کنایی)» در بیت قابل جایگذاری است.

د) ایهام = {سرگرمیم} در هر دو معنای خود «۱ = سرمستیم ۲ = مشغولیم» در بیت قابل جایگذاری می‌باشد.

۶۳۷- گزینه ۲

ب) ایهام = کلمه (گرفته) می‌تواند به دو صورت «۱ = آتش در رگ جانم گرفته باشد. ۲ = برق در رگ جانم گرفته باشد» ایهام می‌سازد نه ایهام تناسب.

د) ایهام تناسب = کلمه (لب) با معنای (لب و کناره ساحل) قابل جایگذاری است اما معنای دیگر آنکه جز اعضای بدن است با کلمه (دهان) تناسب دارد.

۶۳۸- گزینه ۱ گزینۀ ۱: «قلب» در هر دو معنایش پذیرفتنی است: (۱) دل (۲) مرکز لشکر (ایهام)

«چین» به معنای چین و شکن آمده اما به دلیل حضور «هندو» و «قلب دلاوران» کشور چین هم به ذهن می‌آید. (ایهام تناسب)

پردل یعنی «پرتاب و پریچ» اما به دلیل حضور «قلب دلاوران» معنای شجاع نیز از آن به ذهن خطور می‌کند. (ایهام تناسب)
گزینه ۲: «بی‌مغر» به معنی «بی‌هوده» آمده اما به دلیل حضور «پسته» معنی «پوک» هم از آن به ذهن خطور می‌کند. (ایهام تناسب)

گزینه ۴: «باز» به معنی «دوباره» آمده است اما به دلیل حضور «صید» و «قید» و ... معنی «پرنده شکاری» نیز به ذهن خطور می‌کند.

۶۳۹- گزینه ۲ (فارسی ۱ و ۲، آرایه، ترکیبی)

استعاره: «ای صبر» استعاره / «تو (صبر) پروانه‌ی کار دل هستی» تشبیه / ایهام تناسب: «پروانه» دو معنا دارد: ۱- اجازه (معنای مورد نظر بیت) ۲- نام حشره‌ای است (معنایی که با نار تناسب دارد). / «کار و نار»: جناس ناقص
۶۴۰- گزینه ۱ (آرایه، ترکیبی)

کنایه: «جان به لب رسیدن» کنایه از «آزار بسیار دیدن» است.

مجاز: «حرف» مجاز از سخن است.

حس آمیزی: کلام شیرین / تضاد: تلخ و شیرین

۶۴۱- گزینه ۲ (آرایه، ترکیبی)

پرده برداشتن کنایه از آشکار کردن / «هزار غم بر دل مورچه بودن» و «هزار غم از کمری به باریکی مو بر دل داشتن»: اعراف / سینه: مجازا دل / مور و مو: جناس / «کوه غم» و «موی کمر»: تشبیه

۶۴۲- گزینه ۴ (فارسی ۱ و ۲، آرایه، ترکیبی)

تشبیه: شاهد ما مانند آیت است. / زبان: مجازا سخن / شیرین زبان: حس آمیزی / ایهام تناسب: آیت: ۱- نشانه (مورد نظر شاعر) ۲- آیه قرآن، متناسب با تفسیر / شور: ۱- هیجان (مورد نظر شاعر) ۲- طعم شور متناسب با شیرین.

۶۴۳- گزینه ۴

(آرایه، ترکیبی)

«پرده دریدن» کنایه از «رسوا کردن» / ایهام تناسب: «چنگ» دو معنا دارد: ۱- چنگال، دست (که معنای مورد نظر بیت است). ۲- آلت موسیقی که با «مطرب و پرده عشاق» تناسب دارد. / جناس تام: «پرده» در مصراع اول به معنای «نوا و نغمه» و «پرده» در مصراع دوم به معنای «حجاب و پوشش» است.

۶۴۴- گزینه ۱

(آرایه، ترکیبی)

تشبیه: کلک حافظ، به میوه ی شیرین تشبیه شده است.
چیدن کلک حافظ: کنایه از بهره گرفتن و استفاده کردن از سخنان حافظ است. / مجاز: کلک مجاز اط شعر و سخن / استعاره: باغ

۶۴۵- گزینه ۳

(آرایه، ترکیبی)

«نقد دل» تشبیه / «قلب» دو معنا دارد: ۱- دل ۲- پول قلبی، بنابراین ایهام دارد.
«اگر دل من صرف باده شد، برای آن بود که مانند پولی بی ارزش بود. لذا در را باطل و حرام هزینه شد»: حسن تعلیل

۶۴۶- گزینه ۴

(آرایه، ترکیبی)

تشبیه: سخن گفتن تو همانند سخن گفتن شیرین و زیباتر از آن است. (تشبیه تفضیل یا ترجیح) / ایهام: شیرین (در مصراع اول)
(۱) معشوقه خسرو (۲) دلپذیر، نیکو و جذاب / استعاره: «شکر» استعاره از لب و دهان شیرین و زیبای معشوق / ایهام تناسب: شیرین (در مصراع دوم) (۱) معشوقه خسرو (معنای مورد نظر و پذیرفتنی) (۲) مزه شیرین که با شکر تناسب دارد.
۶۴۷- در این بیت حس آمیزی و مجاز وجود ندارد.

کنایه: عیش دل را عزا کردن - شکسته بودن دل / استعاره: نسبت دادن عیش به دل / ایهام تناسب: قربان به معنای فدا شدن است ولی در ارتباط با عید، به معنای عید قربان هم هست. / تضاد: عیش و عزا - عید و عزا - مراعات نظیر: عید و عیش / تشبیه: عیدم تویی

۶۴۸- گزینه ۳

(بیان و بدیع، ترکیبی)

در این بیت حس آمیزی، تناقض و مجاز وجود ندارد.

۶۴۹- گزینه ۱

(بیان و بدیع، ترکیبی)

سرسبزی سودای رخ: استعاره ی مکنیه / سر: مجاز از فکر و خیال است. / عمر به سر سواد شدن کنایه است. / واج آرایه

: تکرار صامت "س"، "ر" و "د"

۶۵۰- گزینه ۴

(آرایه، ترکیبی)

استعاره: زارتر بودن ناله و گوش مال دادن عشق: تشخیص و استعاره

کنایه: "گوش مال دادن" کنایه از تنبیه کردن

جناس: زیر و زار

واج آرای: تکرار صامت های "ز"، "ر" و مصوت "ا" در بیت ارائه شده، تشبیه وجود ندارد و گزینه های "۲" و "۳" را به سادگی می توان حذف کرد.

۶۵۱- گزینه ۳

(بیان و بدیع، ترکیبی)

استعاره و تشخیص: خطاب قراردادن خامه (قلم) و نسبت دادن زبان به آن که استعاره و تشخیص است. / تلمیح: اشاره به داستان موسی (ع) و کوه طور / مجاز: زبان مجاز از بیان / تشبیه: "آتش زبان" و "فانوس شمع طور شد گوشم" / حسن تعلیل: بیان علتی شاعرانه توسط شاعر برای درخواستی که از قلم دارد.

بیت ایهام و پارادوکس ندارد.

۶۵۲- گزینه ی ۳

(بیان و بدیع، ترکیبی)

شب خرداد به مرثیه "تشبیه" شده است. "سر ثانیه ها" و "نسیم می روید" دارای "تشخیص" می باشند. رویدن خواب "کنایه" از پریدن خواب است. "پرو پر" جناس ناقص حرکتی دارند.

"بالش و پتو": مراعات نظیر، "بوی هجرت": حس آمیزی، "بالش من پر آواز پر چلچله هاست": واج آرای

۶۵۳- گزینه ۳

(بیان و بدیع، ترکیبی)

استعاره: «تیر» استعاره از غمزه

کنایه: «کمین غمزه گشودن» و «سینه سپر کردن»

تشبیه: «کمان ابرو»

جناس: «کمان» و «کمین»

بیت، ایهام و ایهام تناسب ندارد.

۶۵۴- گزینه ۲

(آرایه، ترکیبی)

تشبیه: مژگان مانند خاراها / ایهام تناسب: سودا ۱- عشق و خیال ۲- خرید و فروش که در این معنی با بازار تناسب دارد.

/ کنایه: افتادن کمنایه از عاجز و ناتوان شدن / تشخیص: چشم گلستان

۶۵۵- گزینه ۳

(بیان و بدیع، ترکیبی)

«شیر و شکر و شیرین» ک مراعات نظیر، «بوی شیر آمدن از لب»: کنایه، «بوی شیر گرفتن دهان پس از خوردن شکر»:

تناقض، «شیرین و شکر»: تلمیح به داستان خسرو و شیرین (البته این آرایه بسیار ضعیف به نظر می رسد).

سایر آرایه های بیت: «شیر»: تکرار، «لب لعل»: تشبیه

۶۵۶- گزینه ۱

(بیان و بدیع، ترکیبی)

واج آرای صامت های «ش» و «ر» / واژه های «شیرین» و «خسرو» ایهام دارند. / تلمیح به داستان خسرو و شیرین / نسبت

دادن شیرینی به شعر: حس آمیزی

۶۵۷- گزینه ۲

(بیان و بدیع، ترکیبی)

«سر» دوم ایهام تناسب دارد: ۱- بلند مرتبه ۲- عضوی از بدن که با «سر» اول و «پا» تناسب دارد.

«سودا» ایهام دارد: ۱- معامله ۲- عشق و جنون

«در، هر و سر» جناس ناقص / «سر» و «سر»: جناس تام

تشبیه: بازار عشق

۶۵۸- گزینه ۲

(بیان و بدیع، ترکیبی)

ساز بی اهنگم: تشبیه

نوا ایهام تناسب دارد: ۱- آوا ۲- یکی از دستگاه های موسیقی که در این معنا با ساز، آهنگ، خارج و نوازش تناسب دارد.

نوازش ایهام دارد: ۱- ساز زدن ۲- ملاطفت و مهربانی.

ایام: مجاز از مردم ایام

۶۵۹- گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲) و (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

کنایه: «واگرفتن» و «تشنه چیزی بودن» کنایه هستند.

تشبیه: «روی» معشوق به «آب» تشبیه شده است.

ایهام: «بوی» اول ایهام دارد: ۱- رایحه، ۲- امید و آرزو

جناس ناهمسان: «بوی» و «روی»

۶۶۰- گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

تشبیه: کمان ابرو / جناس: کمان و کمین / کنایه: در خون نشاندن / ایهام: «تیر دل نشین» ایهام دارد: ۱- تیری که بر دل فرود می آید ۲- تیر مطبوع و خوشایند

۶۶۱- گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

آرایه های موجود در بیت:

گزینه «۱»: تشبیه: خون لعل تشبیه دارد- سنگین دل (دل از جنس سنگ) / کنایه: در خون فرو رفتن
گزینه «۳»: اغراق: بزرگنمایی در شدت علاقه فرهاد به شیرین و اندوه کوه / تشخیص: «دل داشتن کوه» استعاره و تشخیص است.

گزینه «۴»: تلمیح: اشاره به داستان شیرین و فرهاد / حسن تعلیل: شاعر علت به وجود آمدن لعل (نوعی سنگ گران بها) در دل کوه را درد و غم ناشی از هلاکت فرهاد می داند.

۶۶۲- گزینه ۲

(آرایه، فارسی ۱، ۲ و ۳، ترکیبی)

ایهام: «مهر» اول: ۱- محبت و عشق ۲- خورشید / تشبیه: مهر روی (روی مانند مهر) / ایهام تناسب: «مهر» دوم: ۱- محبت و عشق ۲- خورشید که در این معنی با مهر اول تناسب دارد. / مجاز «دم» مجاز از سخن

۶۶۳- گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

تشبیه: باغ حسن، باغ عشق / استعاره: «سرو» استعاره از قد / جناس: «خود» و «خور» / مجاز «جهان» مجاز از مردم جهان
۶۶۴- گزینه ۱

(علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

تشبیه: طاق ابرو / تضاد: «جفت» و «طاق» / ایهام: «جفت» اول ایهام دارد:
۱- همانند ۲- زوج، مخالف فرد، دو چیز از یک نوع / جناس تام: «طاق» اول: محراب، «طاق» دوم: تک، بی همتا (جفت ها هم در معنای ایهامی می توانند جناس تام داشته باشند)

نکته: طاق اول می تواند ایهام باشد، اما با توجه به معنی بیت، طاق دوم ایهام تناسب دارد.

۶۶۵- گزینه ۴

(آرایه، فارسی ۱، ۳ و ۴، ترکیبی)

تشبیه: خط و خال معشوق مانند روز فراق و شب هجران / لفّ ۱: خال، لفّ ۲: خط ← نشر ۱: شب هجران، نشر ۲: روز فراق / ایهام تناسب: ۱- معلوم، ۲- نورانی که در این معنی با «روز» تناسب دارد. پارادوکس: تار بودن روز

۶۶۶- گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

استعاره: «عشوه دنیا» استعاره و تشخیص است. / تشبیه: در بیت نوعی تشبیه مرکب وجود دارد و مصراع اول به مصراع دوم تشبیه شده است. / ایهام: «سودا»: (۱) تجارت، معامله (۲) سیاه / ایهام تناسب: «قلب»: (۱) قلبی (عضوی از اعضای بدن که در این معنا با «دل» و «دست» تناسب دارد).

۶۶۷- گزینه ۳

کنایه: «گل به سر زدن» کنایه از «ناز و فخر».

مجاز: «گل» مجاز از «بهار».

تشبیه: عشق به بستان.

اغراق: در میزان گریستن، طوری که اشک از سر بگذرد.

۶۶۸- گزینه ۲

پاسخ تشریحی :

تشبیه: او همچون ذره / استعاره: جان بخشی به ذره که گرفتار مهر خورشید است. (استعاره مکینیه) / ایهام تناسب: مهر (۱) محبت (۲) خورشید، که در این بیت با هوا و خورشید تناسب دارد.

۶۶۹- گزینه ۴

پاسخ تشریحی :

تشبیه: ساز مستی، مستی به ساز

جناس: (۱) پست، است (۲) دست، است (۳) پست، دست

ایهام تناسب: قانون (۱) قاعده (۲) ساز موسیقی، که در این معنی با چنگ و دف تناسب دارد.

کنایه: به قانون بودن کنایه از مطابق عرف و قاعده بودن

۶۷۰- گزینه ۱

پاسخ تشریحی :

گزینه‌های (۳) و (۴) با «ایهام» و گزینه (۲) با «حس آمیزی» رد می‌شوند.

بررسی آرایه‌های گزینه (۱): تشبیه: چو گل، ما به گل تشبیه شده است.

مجاز: «حرف» مجاز از سخن و کلام - کنایه (۱) «راه به جایی بردن» کنایه از سودمند بودن (۲) «گوش فکندن» کنایه از گوش دادن - استعاره: «گوش دادن گل» استعاره مکینه.

۶۷۱- گزینه ۴

پاسخ تشریحی :

تشبیه: (۱) دو زلف به افعی ضحاک (۲) چهره به جام جم

پارادوکس: هم وجود و هم عدم بودن موی میان

تلمیح: اشاره به داستان ضحاک ماردوش

جناس: جام، جم

۶۷۲- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

این بیت «متناقض نما» و «حسن تعلیل» ندارد پس گزینه های (۱) و (۲) و (۴) حذف می شوند.

بررسی آرایه های گزینه (۳):

استعاره: «سرو» استعاره از معشوق - جناس تام: بالا (قامت معشوق)، بالا (ارتفاع و بلندی) - تشبیه: سایه قد و قامت یار به

رحمتی از عالم بالا - کنایه: «کم نشدن سایه کسی» کنایه از قطع نشدن حمایت او

۶۷۳- گزینه ۲

پاسخ تشریحی :

تلمیح: «آب بقا» / استعاره: «لعل» / تناسب: «جرعه، سبکس»

۶۷۴- گزینه ۲

پاسخ تشریحی :

در این بیت (ایهام و حسن تعلیل) دیده نمی شود، پس پاسخ گزینه (۲) است.

بررسی آرایه های گزینه (۲): استعاره: انگشت خاییدن نیشکر و نی - حس آمیزی: نطق شکرین - نغمه حروف: تکرار صامت

«ش» و «ن» - کنایه: انگشت خاییدن

۶۷۵- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

با آرایه «جناس تام» آغاز می‌کنیم.

جناس تام در (ب): دیوان (کتاب شعر)، دیوان (دیوها)، بیت‌های (الف) و (ج) جناس تام ندارند و گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) حذف می‌شوند.

اسلوب معادله در (ه): مصراع دوم برای مصراع نخست در حکم تمثیل است.

استعاره در (ج): (۱) «صدف» استعاره از دهان (۲) «گوهر» استعاره از سخن

پارادوکس در (د): آب عمر بی‌صداست ولی از رفتنش صدا می‌آید.

تشبیه در (الف): دانه خال، خال روی معشوق به دانه

۶۷۶- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

بیت (د) کنایه: «زمین‌بوسی» کنایه از «تعظیم کردن، احترام گذاشتن»

بیت (ج) تضاد: «عزیز و خوار» و «بزرگ و حقیر»

بیت (الف) حسن تعلیل: شاعر دلیل ثابت ماندن سرو در یک‌جا را آزادی و بی‌تعلقی او دانسته است.

بیت (ب) تشخیص: «سنگ بر سینه کوبیدن و نالان بودن رود فرات» و «غمگین بودن رود فرات»

۶۷۷- گزینه ۲

پاسخ تشریحی :

حسن آمیزی: جان شیرین (شیرین به معنای گوارا و خوب) جناس: فرهاد - فریاد ایهام تناسب: شیرین (۱) گوارا و خوب که در این بیت به همین معناست.

(۲) خانم شیرین که با فرهاد تناسب دارد. مراعات نظیر: افسون، نیرنگ، ملول

۶۷۸- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

این بیت «متناقض نما» و «حسن تعلیل» ندارد پس گزینه‌های (۱) و (۲) و (۴) حذف می‌شوند.

بررسی آرایه‌های گزینۀ (۳):

استعاره: «سرو» استعاره از معشوق - جناس تام: بالا (قامت معشوق)، بالا (ارتفاع و بلندی) - تشبیه: سایۀ قد و قامت یار به رحمتی از عالم بالا - کنایه: «کم نشدن سایۀ کسی» کنایه از قطع نشدن حمایت او

۶۷۹- گزینۀ ۴

پاسخ تشریحی :

در این بیت (ایهام تناسب) دیده نمی‌شود. پس سه گزینۀ (۱)، (۲) و (۳) حذف می‌شوند.

بررسی دیگر آرایه‌های گزینۀ (۴): مجاز: «عالمی» مجاز از عاشقان یا مردم - تشبیه: عالم چو زلف، مردم به زلف تشبیه شده‌اند.

اغراق: مردم عالم همه بی‌قرار هستند - جناس: دیده، دید - چو تو.

تضاد: بی‌قرار، قرار

۶۸۰- گزینۀ ۲

پاسخ تشریحی :

تشبیه: (۱) روی چون مه (۲) کمند زلف / ایهام: به هیچ روی (۱) به هیچ جهت (۲) به هیچ چهره‌ای / جناس تام: روی، روی

/ کنایه: روی از کسی تافتن

۶۸۱- گزینۀ ۲

ایهام: بو (۱) عطر

(۲) آرزو

تشبیه : چو غنچه

جناس

کنایه: پرده دریدن

۶۸۲- گزینۀ ۱

پاسخ تشریحی :

تشبیه: مصر دل / تو [مثل] یوسف مصر شدی / دیده‌ٔ من یعقوب‌وار است / دیده‌ٔ یعقوب‌وار من [مانند] دجلهٔ بغداد

شده است.

استعاره: جان استعاره از معشوق

اغراق: شاعر در اشک ریختن خود اغراق کرده و آن را همانند دجله دانسته است.

ایهام تناسب: «عزیز» در این بیت به معنی محبوب است، اما در معنی مقامی در دربار مصر باستان، با «یوسف» ایهام تناسب می‌سازد.

۶۸۳- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

در این بیت «مجاز» و «ایهام» دیده نمی‌شود و گزینه‌های (۱) و (۲) و (۴) حذف می‌شوند.

بررسی آرایه‌های گزینه (۳): استعاره: «گهر» استعاره از باران تشخیص: دست ابر - تشبیه: دانه امید، امید به دانه - جناس: دست، است

۶۸۴- گزینه ۲

پاسخ تشریحی :

کنایه: - / مجاز: -

(۱) تشبیه

(۳) استعاره

(۴) جناس ناقص اختلافی

۶۸۵- گزینه ۱

پاسخ تشریحی:

استعاره: جگر خم

تناقض: گویا شدن از مهر خاموشی

تشبیه: مهر خاموشی

مراعات النظیر: جوش، می، خم، سربسته

مجاز: دل

اسلوب معادله: مصراع دوم در حکم تمثیل برای مصراع اول

۶۸۶- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

«کوه فضل» تشبیه / «گریان و خندان» تضاد / «ابر گریان و برق خندان» استعاره و تشخیص / «کوه و شکوه» جناس / «ابر،

برق» مراعات نظیر

۶۸۷- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

بی‌وفایی دهر (استعاره و تشخیص)

تضاد: بزاد (متولد شد) و بشد (از دنیا رفت: مرد)

مجاز: کف مجاز از دست

حسن تعلیل: دلیل جام شراب از کف ننهادن (می‌گساری) لاله، بی‌وفایی دهر دانسته شده است. (شاعر گل لاله را فردی

پیاله به دست تصور کرده است.)

۶۸۸- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

استعاره: غبار استعاره از غم و اندوه و نگرانی

اغراق: اشک بسیار مانند سیل (کثرت اشک)

تشبیه: اشک مثل سیل

ایهام تناسب: آب: ۱- آبرو و اعتبار ۲- آب به عنوان مهمترین مایعات که در این جا مورد نظر نیست اما با بحر و سیل و

سرشک تناسب دارد.

۶۸۹- گزینه ۲

۶۹۰- گزینه ۲

۶۹۱- گزینه ۱

پاسخ تشریحی :

در بیت حسن تحلیل و تشبیه دیده نمی‌شود. بنابراین به گزینه (۱) می‌رسیم.

بررسی آرایه‌های گزینه (۱): استعاره: جان بخشی به هفت اختر زیرا «تارک» که فرق سر است به هفت اختر نسبت داده

شده است - جناس: سر، پر - کنایه: (۱) خشت زیر سر (۲) بر تارک هفت اختر پای داشتن - پارادوکس: خشت زیر سر

داشتن و به بلندی و منزلت رسیدن (درویشی و والامقامی همزمان)

۶۹۲- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

در این نوشته تشخیص وجود دارد چون عشق را مخاطب قرار داده بنابراین استعاره هم دارد. (باد و با) جناس دارند (البته این جناس ضعیف است). «حقیقی‌ترین مجاز» پارادوکس دارد.
دقت کنید که متناقض نما و بیان نقیضی همان پارادوکس‌اند.

۶۹۳- گزینه ۲

پاسخ تشریحی :

جناس ناهمسان: (۱) در، سر (۲) سستی، مستی - تشخیص و استعارهٔ مکنیه: دلا، خطاب قرار دادن دل استعاره مکنیه و تشخیص است. واج آرای: تکرار صامت «س»

۶۹۴- گزینه ۲

پاسخ تشریحی :

با «تلمیح» گزینهٔ یک و با «اسلوب معادله و تناقض» گزینه‌های (۳ و ۴) رد می‌شوند و به گزینهٔ (۲) می‌رسیم.
کنایه: پرده برداشتن از چیزی - اغراق: هزاران کوه غم در سینه داشتن - مجاز: «سینه» مجاز از دل یا وجود - جناس: مور، موی - تشبیه: (۱) کوه غم (۲) موی کمر

۶۹۵- گزینه ۴

پاسخ تشریحی :

کنایه: (۱) ترش نشستن (۲) تیزی کردن (۳) تلخ نمودن (۴) شور در کسی افکندن

حس آمیزی: (۱) ترش نشستن (۲) تلخ نمودن نشستن کسی (۳) شیرین گفتن

ایهام تناسب: شور (۱) هیجان و غوغا (۲) طعم شوری که با شیرین و تلخ و ترش تناسب دارد.

۶۹۶- گزینه ۲.

استعاره (سرو)، مراعات نظیر (کف و پا و قد و قامت)، تشبیه (شاعر به آب)، تشخیص (جان بر کف دواندنِ آب)، کنایه (جان بر کف دواندن کنایه از آماده بودن برای بخشیدنِ جان، جان در پای کسی ریختن کنایه از فدا کردن جان برای او)، جناس (دوان و روان)

بیت ایهام تناسب هم دارد (روان در معنای رونده به کار رفته است اما در معنای روح با جان ایهام تناسب دارد)، اما مجازی در آن دیده نمی‌شود.

۶۹۷- گزینه ۱.

مجاز (ماه و پروین مجاز از تمام)، «رخ فروپوشیدن» کنایه از، تشبیه (روی به آفتاب)، استعاره (رخ ماه و پروین: استعارهٔ مکنیه از نوع تشخیص)

۶۹۸- گزینه ۲.

استعاره (گل، استعارهٔ مصرحه از معشوق)، حس‌آمیزی (رنگ سخن)، کنایه (لب بستن کنایه از سکوت)

۶۹۹- گزینه ۲.

حسن تعلیل: شاعر علت دیوانگی بید را غصهٔ بی‌ثمر بودن می‌داند.

ایهام تناسب: مجنون اینجا در معنای «دیوانه» به کار رفته است اما با بید ایهام تناسب دارد.

اسلوب معادله: توجه کنید که می‌توان بین دو مصراع «همان طور که» گذاشت.

۷۰۰- گزینه ۳.

استعاره (تیر)، کنایه (سینه سپر کردن کنایه از)، تشبیه (کمان ابرو)، جناس [ناقص اختلافی] (کمان و کمین)

۷۰۱- گزینه ۴.

استعاره [مکنیه از نوع تشخیص] (عشق)، کنایه (گوشمال دادن کسی کنایه از تنبیه و آزار او)، جناس (زیر و زار)، واج‌آرایی (/ز/ و /آ/)

۷۰۲- گزینه ۴.

کنایه: ترش نشستن کنایه از بداخلاقی، حس‌آمیزی (شیرین گفتن)، ایهام تناسب (شور در معنای هیجان به کار رفته است اما در معنای دوش با «شیرین» ایهام تناسب دارد).

۷۰۳- گزینه ۲.

تشبیه: تشبیه [مضمّر] رخ به گل.

ایهام تناسب: سودا در معنای «فکر و خیال» به کار رفته است اما در معنای دوش (خرید و فروش) با بازار ایهام تناسب دارد.

۷۰۴- گزینه ۴.

تشبیه نهفته (ابرو به کمان و مژه به تیر)، لف و نشر مشوش (ابرو و مژگان-تیر و کمان)، مراعات نظیر (تیر و کمان و کشتن،

ابرو و مژگان)

۷۰۵- گزینه ۲.

استعاره [مکنیه]: انگشت جویدنِ نی شکر.

حس آمیزی: نطق شکرین

نغمه حروف: /ش/

کنایه: لب گشودن کنایه از حرف زدن، انگشت خاییدن کنایه از حسرت

۷۰۶- گزینه ۱.

تشبیه (مخاطب به رستم)، جناس تام (دستان اول در معنی فریب و دستان دوم لقب زال)، ایهام تناسب (پیران اینجا جمع واژه

«پیر» است اما از آنجایی که نام یکی از شخصیت‌های شاهنامه نیز هست، با «دستان» و «رویین‌تن» ایهام تناسب دارد).

۷۰۷- گزینه ۴

کنایه (گل کردن کنایه از به وجود آمدن و رونق گرفتن)، حس آمیزی (رنگین بودن سخن)، استعاره [مکنیه از نوع تشخیص]

(«روی نما دادنِ باغ»)، تشبیه (غنچه به گره).

۷۰۸- گزینه ۲.

کنایه («سیر چشم» کنایه از «قانع»، «تنگ دستی» کنایه از «فقر»، «دربه‌در» کنایه از «آواره»، «تهی چشمی» کنایه از «حرص»)،

استعاره [مکنیه از نوع تشخیص] (تهی چشم بودن حلقه)

۷۰۹- گزینه ۴.

استعاره مکنیه از نوع تشخیص (اینکه قضا کسی را بنوازد) / «زیر و بم» استعاره مصرّحه از مقدّرات / استعاره مکنیه (در «من

نواختم»، زندگی به سازی تشبیه شده است که شاعر آن را آنطور که قضا بخواهد، می‌نوازد، تناسب (نواختن، زیر و بم)،

تشخیص (چیزی گفتنِ قضا)، تضاد (زیر و بم)

۷۱۰- گزینه ۴.

استعاره [مکنیه] (شاعر خودش را به گیاهی تشبیه می‌کند که آن را می‌کارند)، تشبیه (تو به لاله)، تناسب (لاله و درودن و کشتن).

۷۱۱- گزینه ۲.

تشبیه («آنکه بر خورشید عشق آرد» به «ذرّه»)، استعاره («خورشید» استعاره از معشوق [بلندمرتبه])، ایهام تناسب («مهر» در معنای «محبت» به کار رفته است اما در معنای «خورشید» با این کلمه ایهام تناسب می‌سازد).

۷۱۲- گزینه ۲.

تشبیه (روی یار به ماه)، ایهام (به هیچ روی: ۱) به هیچ وجه ۲) به هیچ چهره دیگری، جناس تام (روی)، کنایه («روی برتافتن» کنایه از بی‌توجهی).

۷۱۳- گزینه ۳.

استعاره (جام می، استعاره از گل لاله)، تضاد (به دنیا آمدن و از دنیا رفتن (بشد))، مجاز («کف» مجاز از دست)، حسن تعلیل (شاعر برای شکل جام‌گونه لاله دلیلی هنری می‌آورد: لاله بی‌وفایی روزگار را فهمیده است و می‌خواهد دایم می بنوشد).

۷۱۴- گزینه ۴.

تشبیه (مستی به ساز)، جناس [ناقص اختلافی] (پست و دست)، ایهام تناسب (قانون در معنای «قاعده و سامان» به کار رفته است اما نام‌سازی نیز هست و با «دف» ایهام تناسب دارد)، کنایه («پست بودن ساز چیزی» کنایه از بی‌رونق بودن آن)

۷۱۵- گزینه ۲. به نظر می‌رسد گزینه ۴ صحیح است.

استعاره («آن مهر» استعاره مصرّحه از معشوق)، تشبیه (معشوق به «خورشید فروزنده»)، اسلوب معادله، مجاز (می‌توان خورشید را مجاز از آفتاب دانست)

گزینه ۴. جناس تام («مهر» اول در معنی محبت و «مهر» دوم در معنی خورشید)، ایهام تناسب («فروغی» تخلص شاعر است اما با «مهر» و «خورشید» و «نور» و «فروزنده» ایهام تناسب دارد)، اسلوب معادله، استعاره («آن مهر»، استعاره مصرّحه از معشوق).

۷۱۶- گزینه (۱) گزینه ۱: «قلب» در هر دو معنایش پذیرفتنی است: (۱) دل ۲) مرکز لشکر (ایهام)

«چین» به معنای چین و شکن آمده اما به دلیل حضور «هندو» و «قلب دلاوران» کشور چین هم به ذهن می‌آید. (ایهام تناسب)

پر دل» یعنی «پرتاب و پریچ» اما به دلیل حضور «قلب دلاوران» معنای شجاع نیز از آن به ذهن خطور می‌کند. (ایهام تناسب)

گزینه ۲: «بی مغز» به معنی «بی‌هوده» آمده اما به دلیل حضور «پسته» معنی «پوک» هم از آن به ذهن خطور می‌کند. (ایهام تناسب)

گزینه ۴: «باز» به معنی «دوباره» آمده است اما به دلیل حضور «صید» و «قید» و... معنی «پرنده شکاری» نیز به ذهن خطور می‌کند.

۷۱۷- گزینه (۱) خون رزان (درختان انگور) اضافه استعاره است. کل ترکیب اضافی «خون رزان» نیز، خود استعاره مصرحه از «می و شراب» است. در گزینه ۲، «دست جود» و «پای قدرت» اضافه اقترانی است، در گزینه ۳، «دست فلک» اضافه استعاره است.

گزینه ۴: «حیا» به «پیراهن» و در مصراع دوم «نگاه» به «صدا» مانند شده است.

۷۱۸- گزینه ۴ (آرایه، ترکیبی)

تشخیص و استعاره: ای غنچه ی غافل، دهن پیش صبا بگشا

تشبیه: چون گل

حس آمیزی: گریه ی تلخ

۷۱۹- سرو روان: استعاره از محبوب و معشوق (مجاز به علاقه ی شباهت) - خون مجاز از کشتن- جهان مجاز از مردم جهان / نکته : خون ریختن کنایه از کشتن است نه مجاز.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ی "۲" : کشیده شدن توسط محبت استعاره و تشخیص است. / صید گه، آهوان و شیر شکار هم استعاره هستند.

گزینه ی "۴" : دامن گلچین: اضافه ی استعاره / گل و بلبل هم استعاره هستند.

۷۲۰- گزینه ۳ (آرایه، فارسی ۱، درس ۹ صفحه ی ۷۱ و فارسی ۳، درس ۱۴، صفحه ی ۱۲۷)

در گزینه ی "۳" تلمیح وجود ندارد و دارای دو استعاره است:

۱- سر شبنم را به خورشید رسانید (تشخیص و استعاره)

۲- سر شبنم (اضافه ی استعاره)

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ی "۱" تلمیح: اشاره به داستان "حضرت موسی" دارد. / استعاره: "عشق که بتواند گرم کند" و "حریم سینه"

گزینه "۲": تلمیح: اشاره به داستان "حضرت آدم" / "این نقطه" استعاره از "خال"

گزینه "۴": تلمیح و استعاره ندارد.

(آرایه، ترکیبی)

۷۲۱- گزینه ۱

"نوعروسان" استعاره از "گل های تازه شکفته شده" / "گل روی" تشبیه / "در زیبایی و لطافت معشوق" اغراق شده

است. / "چمن" مجاز از "باغ" / "بازار چیزی را شکستن" کنایه از "از رونق انداختن"

۷۲۲- گزینه ۳ (آرایه، فارسی ۱، درس ۶، صفحه های ۵۱ و ۵۲ و فارسی ۳، درس ۱۶، صفحه ۱۴۲)

گزینه ۱: ایهام: بو ۱- رایحه ۲- امید/ کنایه: هواخواه بودن و به بوی کسی بودن

گزینه «۲»: ایهام: شیرین ۱- معشوقه فرهاد ۲- خوشمزه / کنایه: لاله دمیدن از خون دیده

گزینه «۴»: قلب: ایهام ۱- دل ۲- مرکز سپاه/ کنایه: خیال پختن

در گزینه «۳»، عنان دل به کسی دادن، کنایه است اما ایهام ندارد.

(بیان و بدیع، ترکیبی)

۷۲۳- گزینه ۲

تلمیح: تلمیح به داستان خسرو و شیرین / حس آمیزی: شیرین سخن (سخن شیرین) / ایهام تناسب: شکر: ۱- شکر خروندی ۲-

معشوقه خسرو که در این معنا با خسرو و شیرین تناسب دارد. ایهام: شیرین: ۱- نوعی مزه ۲- معشوقه خسرو

(بیان و بدیع، ترکیبی)

۷۲۴- گزینه ۴

دیده فروودختن کنایه از نگاه کردن است. / مگر ایهام دارد: ۱- شاید که ۲- به امید آن که / بر و سر جناس دارند. / سر

بر زدن صبح استعاره است.

(آرایه، ترکیبی)

۷۲۵- گزینه ۱

تلمیح: به داستان افسانه ای سیمرغ و سکونت داشتن او در کوه قاف اشاره دارد.

تشبیه: من سیمرغ کوه قاف هستم / کوه قاف حقیقت

جناس کوه و کو

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۷۲۶- گزینه ۴

بین فاقد تشبیه است. بیان «ناله عاشق توسط چنگ» استعاهر و تشخیص است.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: تشبیه: برِ سیمین (همچون سیم) تو / استعاره: «قمر» استعاره از معشوق است.

گزینه «۲»: تشبیه: مشک زلف (بیت تشبیه مرجح هم دارد) / استعاره: «بو کردن مشک و عنبر» استعاره و تشخیص است.

گزینه «۳»: تشبیه «کام و دهان من تنگ شکر شود (تشبیه فشرده غیر اضافی) / استعاره: «بت شیرین دهان» استعاره از معشوق است. هم چنین «خیال کردن دل» استعاره و تشخیصی است.

۷۲۷- گزینه ۱ (علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

«پسته» استعاره (مجاز به علاقه شباهت) از دهان معشوق است. آه و فغان غنچه نیز استعاره و تشخیص است. / «چمن» مجاز

از باغ است / دهان معشوق به غنچه تشبیه شده و از آن هم برتر دانسته شده است، بنابراین بیت تشبیه مرجح دارد.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۲»: تشبیه: «تو هم چون لیلایی» و «من هم چون مجنون» / بیت فاقد استعاره و مجاز است.

گزینه «۳»: تشبیه: لب معشوق به یاقوت تشبیه شده است. / بیت فاقد استعاره و مجاز است.

گزینه «۴»: تشبیه «خاک سر راهت شدم» / استعاره: «لعبت چالاک» استعاره (مجاز به علاقه شباهت) از معشوق است. هم

چنین «خاک» در مصراع دوم نیز مجاز از زمین» است.

۷۲۸- گزینه ۲ (علوم و فنون ادبی (۲ و ۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

مجاز: «چمن» مجاز از باغ / ایهام «باز»: ۱- دوباره ۲- نوعی پرنده (باز شکاری)

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: تشبیه دارد (پرده تقوا - چون خبر)

گزینه «۳»: فاقد مجاز و ایهام (تار، ایهام تناسب دارد و نه ایهام)

گزینه «۴»: فاقد مجاز / ایهام: «درگیرد»: ۱- اثر کند ۲- شعله ور شود

۷۲۹- گزینه ۱ (علوم و فنون ادبی (۱ و ۲)، بیان و بدیع، ترکیبی)

فاقد تشبیه / استعاره: گوش دل، زمزمه نغمه چنگ، عنان دل شیدا (دل به مرکبی تشبیه شده که عنا دارد) / جناس: «چنگ»

اول: نوعی ساز، «چنگ» دوم: دست

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۲»: تشبیه: آبگون ساغر، آب به آتش تشبیه شده / «آب آتش رنگ» استعاره از شراب و می / جناس: «چنگ» اول:

دست، «چنگ» دوم: نوعی ساز، «چنگ» و «رنگ»

گزینه «۳»: تشبیه: تُرک آتش رُخ، آب به آتش تشبیه شده / «آب آتش فام» استعاره از شراب و می / جناس: «آن» و «آب»، «جام» و «جامه»

گزینه «۴»: تشبیه: رُخ تو آینه جان است، می چون زنگ، آینه خاطر / استعاره: «زنگ» دوم استعاره از کدورت و ناپاکی / جناس: «زنگ» اول: نوعی ماده سبز رنگ، «زنگ» دوم: سیاهی، زنگار (شاید بتوان به سختی میان «آینه» و «آینه» جناس ضعیفی را برقرار دانست).

۷۳۰- گزینه ۴ (علوم و فنون ادبی (۱، ۲)، بیان و بدیع، ترکیبی)

فاقد استعاره / تشبیه: خال سیاه معشوق به زاغ و عذار (چهره و سیما) معشوق به باغ تشبیه شده است / جناس: «زاغ» و «باغ» تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: استعاره دارد (ماه رخشان استعاره از معشوق است).

گزینه «۲»: فاقد استعاره / فاقد تشبیه / جناس: «حربه» و «حرب»، «مقیم» و «مقام»

گزینه «۳»: استعاره دارد (گریختن شادی استعاره و تشخیص است).

۷۳۱- گزینه (۳) جناس: علل، خلل (ناقص) / تضاد

بررسی سایر گزینه ها:

۱) جناس: نهد، دهد / نار، نور / نار، مار، خار / نیش، نوش / نور، نوش (همگی جناس ناقص) / تضاد: نیش ≠ نوش /

خیری ≠ خار («خیری» در مفهوم مجازی و عام خود (هر نوع گل) با خار تضاد دارد).

۲) جناس: باغ، داغ (ناقص) / جفا، وفا (ناقص) / تضاد: جفا ≠ وفا

۳) جناس: کس، بس (ناقص) / تضاد: نه (نیست) ≠ [است] (حذف شده) / کسی با او نیست ≠ او با همه کس است /

همه [کس] ≠ هیچ [کس] / نمآند ≠ ماند

۷۳۲- گزینه ۲ (آرایه، فارسی ۱، درس های ۳، ۹ و ۱۰، صفحه های ۳۴، ۷۰، ۷۱ و ۸۲)

در بیت گزینه «۲» خسرو استعاره از افراد درد عشق کشیده است. این بیت تشبیه ندارد.

تشبیهات استعاره ها عبارتند از:

گزینه «۱»: تشبیه دفتر گل / استعاره : رخسار شبنم خیز

گزینه «۳»: تشبیه: خاموشی مانند دریا و گفت و گو مانند خس و خاشاک / استعاره: در مصراع دوم خس و خاشاک استعاره

از گفت و گو و بحر استعاره از خامشی

گزینه «۴»: شوکت شاهی مانند سبک سنگ، میزان عدل / استعاره: عشق به خون کوهکن، پرویز را می گیرد.

۷۳۳- گزینه (۴) تشبیه: طوفان بلا (اضافه تشبیهی) / سیل غم (اضافه تشبیهی)

استعاره: خانه: استعاره از وجود شاعر / مخاطب قرار دادن «سیل غم» شیخ و استعاره است.

۷۳۴- گزینه (۲) تلمیح: اشاره به روایت سخن گفتن حضرت عیسی (ع) در گهواره

تشبیه: غنچه به حضرت عیسی (ع) / شاخ (شاخه) به مهد / گل به حضرت مریم (س) / خاموشی به مهر (۴ تشبیه)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تلمیح: اشاره به روایت زندگی حضرت خضر (ع)

تشبیه: آب به عقیق / عشق به بادیه (۲ تشبیه)

(۳) تلمیح: اشاره به روایت زندگی حضرت یوسف (ع)

تشبیه: خود به زلیخامشربان (۱ تشبیه)

[مشرّب کسان] به مشرب زلیخا (زلیخامشربان: کسانی که مشربی مانند مشرب زلیخا دارند).

(۴) تلمیح: اشاره به داستان شیرین و فرهاد

تشبیه: عاشق به فرهاد (۱ تشبیه)

۷۳۵- گزینه (۳) تشبیه: یار به آفتاب / استعاره: جان بخشی به روح و فلک

(د) تشبیه: زلف به دام / استعاره: جان بخشی به باد صبا

بررسی سایر بیت‌ها:

الف) تشبیه: شب وصال به باد / استعاره: — (ج) تشبیه: — / استعاره: جان بخشی به باد

۷۳۶- گزینه ۴ در بیت «۱» تنها استعاره مکنیه از نوع تشخیص دیده می‌شود. در بیت «۲» استعاره مکنیه از نوع تشخیص

(زبان داشتن و سخن گفتن سوسن) و استعاره مصرّحه («دیر کهن» استعاره از دنیا) دیده می‌شود اما تشبیهی وجود ندارد. در

بیت «۳»، سختی به آتش و گوینده به خلیل تشبیه شده است اما استعاره‌ای دیده نمی‌شود. اما در بیت «۴»، «ماه» استعاره

مصرّحه از معشوق است و خنده معشوق نیز به شکر تشبیه شده است.

۷۳۷- گزینه (۲) استعاره: خس استعاره از انسانی که درد عشق را تجربه نکرده / شب‌دیز استعاره از عشق

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تشبیه: دفتر گل (اضافه تشبیهی) / استعاره: جان‌بخشی به بلبل

(۳) تشبیه: خاموشی به دریا / گفت‌وگو به خس و خاشاک / استعاره: خار و خس استعاره از گفت‌وگو / بحر استعاره از خاموشی

(۴) تشبیه: میزان (ترازو) عدل (اضافه تشبیهی) / استعاره: جان‌بخشی به عشق / نسبت دادن سبک‌سنگی و سبکی به شوکت

شاهی

۷۳۸- گزینه (۲) لفّ و نشر: رخ (لفّ ۱)، زلف (لفّ ۲) / صبح (نشر ۱)، شب (نشر ۲)

ایهام: سودا: ۱- دادوستد، معامله ۲- خیال، عشق

۷۳۹- گزینه (۱) سرو روان: استعاره از محبوب و معشوق (مجاز به علاقه شباهت) - خون مجاز از کشتن - جهان مجاز از

مردم جهان / نکته: خون ریختن کنایه از کشتن است نه مجاز.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: کشیده شدن توسط محبت استعاره و تشخیص است. صیدگه، آهوان و شیر شکار هم استعاره هستند.

گزینه «۳»: چشم عشوّه فروش استعاره و تشخیص / لعل استعاره از لب و مجاز به علاقه شباهت / «باده» استعاره دارد.

گزینه «۴»: دامن گلچین: اضافه استعاری / گل و بلبل هم استعاره هستند.

۷۴۰- گزینه (۱) تضمین: با توجه به مصراع اول، مصراع دوم بیت، از شاعر دیگری تضمین شده است.

حسن تعلیل: شاعر علت این را که شعرش نیازی به تخلص ندارد، در این می‌داند که روزگار این بخت و اقبال نیکو را برای او رقم زده است. با توجه به خطای علمی که در سؤال وجود داشت اندکی آن را تغییر دادیم.

۷۴۱- گزینه (۳) تشبیه: کمان ابرو / استعاره: سپر انداختن (تسلیم شدن) عقل - کمان (در مصراع دوم) استعاره از ابرو است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیه: چون عنقا - قاف عشق - مرغ دل / فاقد استعاره

گزینه «۲»: فاقد تشبیه / استعاره: لعل استعاره از لب است.

گزینه «۴»: تشبیه: لعل لب / فاقد استعاره

۷۴۲- گزینه (۴) بیت فاقد تشبیه است. بیان «نالۀ عاشق توسط چنگ» استعاره و تشخیص است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیه: بر سیمین (همچون سیم) تور استعاره: «قمر» استعاره از معشوق است.

گزینه «۲»: تشبیه: مشک زلف (بیت تشبیه مرجح هم دارد) استعاره: «بو کردن مشک و عنبر» استعاره و تشخیص است.

گزینه «۳»: تشبیه: کام و دهان من تنگ شکر شود (تشبیه فشرده غیراضافی)

استعاره: «بت شیرین دهان» استعاره از معشوق است. هم‌چنین «خیال کردن دل» استعاره و تشخیص است.

۷۴۳- گزینه (۱) «پسته» استعاره (مجاز به علاقه شباهت) از دهان معشوق است. آه و فغان غنچه نیز استعاره و تشخیص

است. / «چمن» مجاز از باغ است / دهان معشوق به غنچه تشبیه شده و از آن هم برتر دانسته شده است، بنابراین بیت تشبیه مرجح دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: تشبیه: «تو هم چون لیلایی» و «من هم چون مجنون» / بیت فاقد استعاره و مجاز است

گزینه «۳»: تشبیه: لب معشوق به یاقوت تشبیه شده است. بیت فاقد استعاره و مجاز است.

گزینه «۴»: تشبیه: خاک سر راهت شدم / استعاره: «لعبت چالاک» استعاره (مجاز به علاقه شباهت) از معشوق است. هم‌چنین «خاک» در مصراع دوم نیز مجاز از «زمین» است

۷۴۴- گزینه (۲) مجاز: «چمن» مجاز از باغ / ایهام: «باز»: ۱- دوباره ۲- نوعی پرنده (باز شکاری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیه دارد (پرده تقوا - چون خبر)

گزینه «۳»: فاقد مجاز و ایهام (تار، ایهام تناسب دارد و نه ایهام)

گزینه «۴»: فاقد مجاز / ایهام: «درگیرد»: ۱- اثر کند ۲- شعله‌ور شود

۷۴۵- گزینه (۴) فاقد استعاره / تشبیه: خال سیاه معشوق به زاغ و عذار (چهره و سیما) معشوق به باغ تشبیه شده است /

جناس: «زاغ» و «باغ»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: استعاره دارد (ماه رخشان استعاره از معشوق است).

گزینه «۲»: فاقد استعاره / فاقد تشبیه / جناس: «حربه» و «حرب»، «مقیم» و «مقام»

گزینه «۳»: استعاره دارد (گریختن شادی استعاره و تشخیص است).

۷۴۶- گزینه ۴.

استعاره [مصرّحه]: غنچه

تشبیه: مخاطب به گل

تشخیص: گریستن گل

حس آمیزی: تلخی گریه

۷۴۷- گزینه ۱.

استعاره: کلید صبح (صبح مانند دری است که کلید دارد □ استعاره مکنیه)

مراعات النظیر: دست و لب

تضاد: صبح و شب

۷۴۸- گزینه ۲.

تشخیص: اینکه کوه آهن چیزی بشنود.

اغراق: سست شدن و فروریختن کوه آهن در اثر شنیدن نام افراسیاب.

تشبیه: کوه آهن به دریای آب

۷۴۹- گزینه ۴.

ایهام: شهریار (۱) تخلص شاعر (۲) فرمانروا

نغمه حروف: /ش/

تشبیه: شاعر به حافظ

۷۵۰- گزینه ۴.

تشبیه: هوس به صحرا.

استعاره: ای دل.

کنایه: «سر در هوا» کنایه از «گیج».

۷۵۱- گزینه ۲.

تشبیه: شاعر به غنچه.

مجاز: «پیاله» مجاز از شراب.

کنایه: «جامه پاره کردن» کنایه از «وجد».

تشخیص: خنده غنچه.

۷۵۲- گزینه ۲.

مجاز: «گل» مجاز «بهار».

اغراق: در میزان گریستن، طوری که اشک از سر بگذرد.

کنایه: «گل به سر زدن» کنایه از «ناز و فخر».

تشبیه: عشق به بستان.

۷۵۳- گزینه ۴

پاسخ تشریحی :

کنایه: بوی شیر از دهن آمدن

جناس: شیر و تیر

واج آرایی: ش د

۷۵۴- گزینه ۲

پاسخ تشریحی :

کافور استعاره از برف / تناسب: درد، ورم، ضماد / تضاد: درد، مرهم / حسن تعلیل: شاعر علت باریدن برف را تسکین درد

دماوند دانسته است.

۷۵۵- گزینه ۱

پاسخ تشریحی :

بررسی گزینه (۱): استعاره: کام صدف، (استعاره مکنیه)، مجاز: «حرف» مجاز از سخن، کنایه: «تلخ شدن کام» کنایه از سختی

دیدن و ناامیدی، تشخیص: «کام صدف» که جان بخشی به صدف استعاره و تشخیص است.

۷۵۶- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

تلمیح: مصراع اول اشاره دارد به آیه ُ (لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ): «نژاده و از کس زاده نشده است.» / تضمین: عبارت «قُلْ هُوَ اللَّهُ» بخشی است از آیه ُ (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ): «بگو که او خداوند یکتاست» که در مصراع دوم تضمین شده است. / مراعات نظیر (تناسب): «دلیل، حجت»

۷۵۷- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

در بیت گزینه ُ «۳» شاعر سیه رویی صبح نخستین را به سبب دروغ گویی آن می داند و با استناد به این سخن، مخاطب خویش را به راستی دعوت می کند. بنابراین بیت حسن تعلیل دارد. / «صدق و دروغ» تضاد دارند و این بیت آرایه ُ «تناقض» ندارد.

۷۵۸- گزینه ۴

پاسخ تشریحی:

استعاره و تشخیص: دهان گشودن غنچه

گریه تلخ : حس آمیزی

تشبیه

۷۵۹- گزینه ۲

پاسخ تشریحی :

«عشاق»: ۱. عاشقان ۲. در معنی یکی از پرده های موسیقی با آهنگ و نوا، تناسب دارد. بیت فاقد حسن تعلیل است. تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ُ «۱»: شاعر برای گذر سریع عمر، علتی ادبی آورده است.

گزینه ُ «۳»: شاعر برای سیاه بودن آسمان هنگام سحر، علتی ادبی آورده است.

گزینه ُ «۴»: شاعر برای اعتدال مزاج مردم دنیا، علتی ادبی آورده است.

۷۶۰- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

استعاره: بتان استعاره از معشوقان و زیبارویان / بیت اسلوب معادله دارد.

۷۶۱- گزینه ۱

پاسخ تشریحی :

واج آرای: تکرار واج «ک» در مصراع دوم

کنایه: گشوده‌نظر (کنایه از منتظر و نگاه کننده)

جناس تام: که (حرف ربط) که (ضمیر پرسشی به معنی چه کسی)

۷۶۲- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

بیت گزینه ۳ «۳» تلمیح ندارد و دارای دو استعاره است:

۱- گل، سر شبنم را به خوشید رسانید (تشخیص و استعاره).

۲- سر شبنم (اضافه استعاری و تشخیص).

۷۶۳- گزینه ۴

پاسخ تشریحی :

۱) کنایه وجود ندارد ولی سر مجاز از قصد و نیت دارد.

۲) کنایه و مجاز وجود ندارد.

۳) مجاز نیست اما چشم داشتن کنایه از انتظار داشتن است.

۴) قلم مجاز از دستور و فرمان است همچنین سر کشیدن کنایه از فرار کردن

۷۶۴- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

بررسی آرایه‌های «ایهام، ایهام تناسب، تشبیه و استعاره» در بیت ۳

ایهام: نگران: ۱- بیننده و تماشاگر ۲- مضطرب که در هر دو معنی در بیت قابل جای‌گذاری است.

ایهام تناسب: باز: این واژه در معنای «دوباره» در بیت به کار رفته است، ولی در معنای پرنده شکاری، باز با کبوتر و شاهین

تناسب دارد.

تشبیه: مرغ دل (اضافه تشبیهی) - در واژه کمان‌ابرو هم تشبیه وجود دارد: ابرویی که همچون کمان خمیده است.

استعاره (مصرّحه): کبوتر استعاره از دل عاشق و شاهین استعاره از معشوق است.

در ۱ ایهام، در ۲ تشبیه و ایهام و در ۴ استعاره و ایهام دیده نمی‌شود.

۷۶۵- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

جناس (روی - کوی - سوی) / ایهام (دور از روی تو): ۱- از روی تو دور باشد (دعایی) ۲- در دوری چهره تو

ایهام تناسب (سو): ۱- جهت ۲- نور که با چشم تناسب دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: (ایهام) شام: ۱- زمان شام ۲- نام مکان / فاقد ایهام تناسب و جناس

گزینه «۲»: (ایهام تناسب) مهر: ۱- محبت ۲- خورشید با ماه تناسب دارد / جناس: (باد - باده) / فاقد ایهام

گزینه «۴»: خطا (ختا) (ایهام تناسب): ۱- اشتباه ۲- نام مکان تناسب با مشک / جناس: (تر - سر) / فاقد ایهام

۷۶۶- گزینه ۴

پاسخ تشریحی :

گزینه «۱»: «در صحرا یافتن جان خویش» در معانی «خود را در صحرا یافتن و جان خود را در صحرا دیدن» و «جان خود را مفت و مجانی به دست آوردن» ایهام و کنایه دارد.

گزینه «۲»: «پا در گل بودن سرو» در معانی «ریشه در خاک داشتن» و «گرفتار و مقید بودن سرو» ایهام و کنایه دارد.

گزینه «۳»: «تنگ چشمی» در معانی «ریز و تنگ بودن چشمان ترکان» و «بخل و خست» ایهام و کنایه دارد.

گزینه «۴»: «در پوستین کسی افتادن» کنایه است از «عیب‌جویی و غیبت کردن». بیت ایهام ندارد.

۷۶۷- گزینه ۱. گزینه ۲ صحیح است!

بیت «د»: تشبیه (عاشق به دیگی که می‌جوشد). بیت «ب»: استعاره (سرو استعاره مصرّحه از یار). بیت «ج»: حسن تعلیل،

بیت «الف»: ایهام (دور از یار ۱) در فراق یار ۲ [کباب شدن دل] از یار دور باد!، بیت «ه»: اغراق (اشک‌های خودش را

به اندازه صد طوفان نوح می‌داند).

۷۶۸- گزینه ۴ به نظر می‌رسد گزینه ۳ صحیح است.

گزینه ۳.

در بیت «۱»، «هواخواه» کنایه از «دوست‌دار» است و «بو» دو معنا دارد: (۱) آرزو (۲) رایحه

در بیت «۲»، «خون دیده» کنایه از «اشک» است و «شیرین» دو معنا دارد: (۱) یکی از مزه‌ها (۲) شیرینِ ارمنی

در بیت «۳»، «عنان دل به کسی دادن» کنایه از «عاشقِ او شدن» است ولی «شیرین» تنها در معنای «شیرینِ ارمنی» به کار رفته است و ایهامی ندارد.

در بیت «۴»، «خیالِ چیزی پختن» کنایه از «آرزوی آن را در دل پروردن» است و «قلب» دو معنا دارد: (۱) دل (۲) بخش میانیِ لشکر

۷۶۹- گزینه ۲.

همهٔ ابیات تلمیح دارند. باید تشبیه‌ها را شمرد.

بیت ۱: تو به عقیق، عشق به بادیه

بیت ۲: غنچه به عیسی، شاخ به مهد، گل به مریم، خاموشی به مهر

بیت ۳: ما به زلیخامشربان

بیت ۴: [هر کس این کار را بکند] به فرهاد

۷۷۰- گزینه ۳.

حسن تعلیل: شاعر علت آواز مرغ چمن در بهار را این می‌داند که شکفتگی گل یادآورِ نزدیک شدنِ زمانِ خداحافظی مرغ با اوست.

تشخیص: خندهٔ گل و نالهٔ مرغ چمن

مراعات نظیر: مرغ چمن، گل، بهار

۷۷۱- گزینه ۱.

تشخیص: ننگ داشتنِ مرگ

تضاد: مرگ و زندگی

حسن تعلیل: علت سفید بودن کفن را ننگ مرگ از اوضاع زندگی می‌داند (به علت این ننگ است که مرده جامه سیاه نمی‌پوشد).

۷۷۲- گزینه ۳.

تضاد (آب و آتش)، تشبیه (معشوق به آتش)، استعاره (آب حیوان استعاره مصرّحه از معشوق)، تلمیح (به ماجرای خضر و آب حیات)

۷۷۳- گزینه ۳.

تشخیص (ای دل) و تشبیه (دل به شیشه).

گزینه ۱، نه تشبیه دارد و نه تشخیص. گزینه ۲، دو استعاره دارد (ابر بهار و شاخ گل تازه). گزینه ۴، نه تشبیه دارد و نه استعاره.

۷۷۴- گزینه ۳.

تشبیه (تنزل به معراج (=نردبان))، استعاره [مکنیه از نوع تشخیص] (دست و پا زدن اشک، «نظر» داشتن همت دون)، کنایه (دست و پا زدن کنایه از تلاش بسیار کردن).

۷۷۵- گزینه ۲.

تناقض (اینکه گدا گدا را ثروتمند کند)، کنایه («راه بردن به چیزی» کنایه از به دست آوردن آن)، تلمیح (قارون)، تشبیه (حسن یار به گنج).

۷۷۶- گزینه ۳.

کنایه («بر باد رفتن» کنایه از «نابودی»)، تشبیه (عشق به دام)، جناس تام («باد» اول در معنای نسیم و «باد» دوم، فعل دعایی)، جناس ناقص [اختلافی] (سر و بر)

۷۷۷- گزینه ۳.

ایهام (عزیز: ۱) منصبی در مصر ۲) آنکه عزّت دارد)، تلمیح (به داستان یوسف و یعقوب)، تشبیه (چمن به مصر، یوسف به گل)، مراعات نظیر (چمن و گل، مصر و یوسف و پیرهن).

۷۷۸- گزینه ۴.

در بیت «۱» تنها استعارهٔ مکنیه از نوع تشخیص دیده می‌شود. در بیت «۲» استعارهٔ مکنیه از نوع تشخیص (زبان داشتن و سخن گفتن سوسن) و استعارهٔ مصرّحه («دیر کهن» استعاره از دنیا) دیده می‌شود اما تشبیهی وجود ندارد. در بیت «۳»، سختی به آتش و گوینده به خلیل تشبیه شده است اما استعاره‌ای دیده نمی‌شود. اما در بیت «۴»، «ماه» استعارهٔ مصرّحه از معشوق است و خندهٔ معشوق نیز به شکر تشبیه شده است.

۷۷۹- گزینه ۱.

استعاره («نوعروس چمن» استعاره از گل)، تشبیه (روی یار به گل، لطافت به بازار)، اغراق (در زیبایی معشوق)، کنایه («شکستن بازار» کنایه از بی‌رونی و رکود).

۷۸۰- گزینه ۱.

«سرو» استعاره از معشوق است. «خون» مجاز از قتل است، «جهان» مجاز از «مردم جهان» و «خاک» مجاز از «زمین».

بیت «۲» یک اضافهٔ تشبیهی دارد (کمند محبت).

بیت «۳» یک استعاره دارد (لعل) اما مجازی ندارد.

بیت «۴» یک استعارهٔ مکنیه از نوع تشخیص دارد اما مجازی در آن دیده نمی‌شود.

۷۸۱- گزینه ۳.

تلمیح (به داستان خسرو و شیرین و شکر اصفهانی)، حس آمیزی (سخن شیرین)، ایهام تناسب («شکر» و «شیرین» علاوه‌بر

معانی معروف [که در بیت از آنها استفاده شده]، نام معشوقه‌های خسرو نیز هستند، ایهام (شکرلب: ۱) لب‌شکری

۷۸۲- گزینه ۲.

حسن تعلیل: علت چشمک زدن ستاره‌ها، شوق آنها از ناز مخاطب این شعر است.

استعاره [مکنیه]: [چشم] کوکب.

۷۸۳- گزینه ۲.

تشبیه‌ها: خورشید به چشمه، مخاطب به خورشید، شاعر به سایه‌گه بید

ایهام‌ها: «زدی بر سر من»: ۱) تاییدی ۲) معنای عینی عبارت: کوبیدی

۷۸۴- گزینه ۳ (این بیت ایهام تناسب دارد).

۱) شب در مصرع دوم ایهام دارد: شب در معنای حقیقی خود- استعاره از زلف و تار با زلف ایهام تناسب ساخته است.
۲) غنچه: معنای حقیقی خود- استعاره از دهان معشوق و چمن آرا استعاره از خداوند که در معنای حقیقی خود با باغ ایهام تناسب دارد.

۴) آغوش در رابطه با چنگ معنی گرفتن برای ساز زدن است و در رابطه با معشوق در آغوش گرفتن است و مژه مجاز از چشم که در معنای حقیقی خود با زلف ایهام تناسب دارد و خود چنگ نیز با زلف و مژه ایهام تناسب ساخته است.

۷۸۵- گزینه ۳

د: مهر افزار: محبت افزا- تشبیه تفضیل در اینکه روشنائی چهره معشوق بر روشنائی خورشید می‌افزاید. طالع معنای بخت می‌دهد و در معنای طلوع کننده با مهر ایهام تناسب دارد.

ه: میان در مصرع دوم: کمر معشوق- باتوجه به میان گشادن در مصرع اول که کنایه از صحبت کردن است معنای گفت و گو نیز می‌دهد. کنار معنای فاصله می‌دهد و در معنای آغوش و پهلوی با میان ایهام تناسب دارد.

الف: بو ایهام و گل استعاره از معشوق که با آب و گل ایهام تناسب دارد.

ب: زدن ایهام دارد در رابطه با نی یعنی نغمه زدن و در رابطه با شاعر یعنی جفا کردن. بی نوا ایهام دارد: در رابطه با شاعر یعنی مسکین و در رابطه با نی یعنی بدون آواز.

ج: تاب ایهام تناسب دارد.

۷۸۶- گزینه ۲) نسبت دادن «قدم» به «خواهش» / نسبت دادن «پا» به «خون» / نسبت دادن «قلب» به «شب» / نسبت دادن «کفش» به «ایمان» / نسبت دادن «پلک» به «عشق» (۵ تشخیص)

(آرایه، ترکیبی)

۷۸۷- گزینه ۴

تشبیه: مجلس دهر / جناس: دست، کست، است / ایهام تناسب: قانون: ۱- مقررات ۲- یکی از آلات موسیقی، که در این معنی با «چنگ» تناسب دارد، چنگ: ۱- نوعی ساز ۲- پنجه و مجموعه انگشتان انسان، در این معنی با «دست» تناسب دارد.
/ کنایه: (بر دست نبودن) کنایه از در اختیار نبودن.

جناس: دست و هست طولانی طوفانی / تضاد: وصل و هجران گزینه «۱» ایهام تناسب: عود: ۱- چوب معطر ۲- نوعی ساز، که در این معنی با ساز تناسب دارد. آرایه حسن تعلیل ندارد. گزینه «۲» پارادوکس: شاد و خندان شدن در گریان شدن غم معشوق / حس آمیزی ندارد.

گزینه «۴»: تلمیح: چشمه حیوان، اشاره به آب حیات و خضر پیامبر / استعاره ندارد.

«پسته تو خنده زده بر حدیث قند»: تشبیه تفضیل / «پسته» استعاره از دهان

گزینه «۲»: حس آمیزی: شنیدن بو / جناس تام ندارد.

گزینه «۳»: ایهام تناسب: روی ۱- صورت، ۲- فلز روی که در این معنی با «زر» تناسب دارد. / پارادوکس ندارد.

گزینه «۴»: اغراق: صد جوی آب بستن از دیده / حسن تعلیل ندارد.

گزینه «۱»: تشخیص: سنگ، استخوان مرا مومیایی کرده است. / نغمه حروف: تکرار صامت «م»

گزینه «۲»: «گره گشایی کردن» کنایه از مکشلی را آسان کردن / «دل خراشدین» کنایه از «رنجانیدن و آزار دادن» / «دل و ناخن» و «ناخن و گره گشایی» مراعات نظیر

گزینه «۴»: «گرسنه چشمی» کنایه از «حرص و طمع» / «بی نیازی و گدایی» تضاد

معنای بیت: «آن قدر دردمند و گریانم که اگر آستین از روی چشمم بردارم، اشک تا دامنم جاری می شود.» شاعر در شدت ریزش اشک اغراق کرده است. / حسن تعلیل ندارد.

گزینه «۱»: جناس تام: «زنم» اول: وارد کردن فشار یا ضربه (نفس زدن = نفس کشیدن) و «زنم» دوم: «زن هستم» / ایهام:

«نفس زدن» دو معنا دارد: ۱- نفس کشیدن ۲- سخن گفتن

گزینه «۲»: «می گنم و می گنم» جناس ناقص / «دیده ی بخت» استعاره

گزینه «۳»: «شهر» مجاز از «مردم شهر» / «تیغ برکشیدن» و «سپر انداختن» تضاد

گزینه «۱»: مجاز ندارد. عالم پر شور یک موج سراب است: تشبیه

گزینه «۲»: نرگس استعاره از چشم / معموری از خرابی بودن: تناقض

گزینه «۳»: ایهام تناسب: «شور» دو معنا دارد: ۱- اشتیاق و هیجان (معنای مورد نظر شاعر) ۲- مزه شوری (تناسب با تلخ)

/ حس آمیزی: گریه تلخ

گزینه «۴»: تلمیح به داستان «للی و مجنون» / «سراب و شراب» جناس

در بیت گزینه، "روی بر خلق بودن" و "پشت بر قبله نما کردن" کنایه دارد و هیچ اغراق و مجازی در بیت دیده نمی‌شود.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ی "۱": خورشید ز روی تو نظر بر نمی‌دارد: تشخیص / تو از خورشید بهتری که خورشید نمی‌تواند خوب تر از

خود را ببیند: تشبیه

گزینه "۳" از دم پیر خرابات جوان کردن: پارادوکس / پیر ۰ مصراع اول: ۱- پیر و کهن سال ۲- شیخ و پیر صومعه: ایهام

گزینه "۴": چون ماه تمام گردد روی در نقصان گذارد همان طور که (=) وقتی جامت لبریز شد، از خماری اندیشه کن:

اسلوب معادله / نقصان و تمام: تضاد

در گزینه ی "۳" اسلوب معادله وجود دارد اما ایهام تناسب وجود ندارد.

گزینه ی "۱": مجاز: "چمن" مجاز از باغ و گلزار و گلستان / ایهام: راست ۱- راست قامتی ۲- عینا، دقیقا

گزینه ی "۲": تشبیه: عنبر زلف، سنبل خط / استعاره: کافور استعاره از رخسار، یاقوت استعاره از لب

گزینه ی "۴" پارادوکس: خام سوخته در مصراع اول / تضاد: خام و پخته در مصراع دوم

پارادوکس: جمعیت و پریشانی

مجاز: طره مجازا مو

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: حسن تعلیل ندارد / پیمانه و پیمان

گزینه «۲»: تلمیح: «رستخیز» / ایهام ندارد.

گزینه «۳»: جناس: چمن و سمن / حس آمیزی ندارد.

۷۹۶- گزینه ۳ (آرایه، ترکیبی)

فعل "داد" (ندادی) در معنای عطا کردن با "داد" (دادم) در معنای انصاف جناس تام است.

۷۹۷- گزینه ۱ (آرایه، ترکیبی)

گزینه ی "۱" ایهام ندارد.

گزینه ی "۲": تشبیه: دفتر گل / جناس: جان و جهان

گزینه "۳": استعاره: یاقوت، استعاره از لب / واج آرای: تکرار صامت "ش"

گزینه "۴": استعاره: تیغ اسیر کننده جهان: تشخیص و استعاره / اغراق:

مصراع دوم

توجه: در گزینه ی "۱" نیز "نقش خود بر آب زدن" دو معنی دارد و ایهام نداشتن / ان می تواند ایهام آمیز باشد.

۷۹۸- گزینه ۴ (بیان و بدیع، ترکیبی)

بیت گزینه ی "۴" لف و نشر مرتب دارد: گل : لف / ۱ / بلبل: ۲ / بخندد: نشر ۱ / بنالد: نشر ۲، اما این بیت تناقض ندارد.

۷۹۹- گزینه ۱ (آرایه، ترکیبی)

در بیت گزینه ی "۱" آرایه ی "جناس" به کار نرفته است اما تلمیح به داستان حضرت یوسف مشهود است.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ی "۲": استعاره: تراوش کردن اسرار، راز گوهر، سینه ی دریا (هر سه مورد، استعاره مکنیه اند) / کنایه: پر خون بودن

دل، تراوش کردن اسرار عشق و پرده پوش راز بودن

گزینه ی "۳": وج آرای: تکرار واج های "س"، و ...

استعاره: سرو روان = یار (استعاره مصرحه)

گزینه ی "۴": ایهام: بگرفت ماه از او ← ۱) چهره همچون ماه یار را فراگرفت.

(پوشاند) ۲) ماه دچار خسوف کرد.

در این بیت ایهام وجود ندارد. شاعر علت بیچاره شدن خودش را، نمایان شدن زیبایی معشوق از عالم غیب می داند.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه "۲" شاعر در توصیف زیبایی چهره ی معشوق اغراق کرده است. / آب و آتش تضاد دارند.

گزینه ی "۳": "جان فشاندن"، "کام میسر شدن" و "کاربر آمدن": کنایه / "کام و کار" جناس دارند.

گزینه "۴": "بت عارض" اضافه ی تشبیهی است. / مراعات نظیر: "میان و زنار"، "زاهد و کرامات" و "عارض و میان"

گزینه ی "۱": شب: لف ۱، روز: لف ۲ / خورشید: نشر ۲، مه: نشر ۱ / نازیدن فلک تشخیص دارد.

گزینه ی "۲": سنگ ملامت: تشبیه / "سبو" استعاره از تعلقات و غرور

گزینه ی "۳": نوش و نیش: جناس ناقص اختلافی / نوش و نیش: تضاد (تلخ و شیرین)

گزینه ی "۴": اغراق در زیبایی خال معشوق و سیاهی آن و شوق نسبت به او / بیت جناس تام ندارد.

جناس: دست و هست طولانی و طوفانی / تضاد: وصل و هجران

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ی "۱": ایهام تناسب: "چنگ" در مصراع اول: ۱- دست و پنجه (معنای مورد نظر شاعر)

۲- نوعی ساز که در این معنی با "عود" (نوعی ساز) تناسب دارد. / عود: ۱- چوب معطر

۲- نوعی ساز (بربط) که در این معنی با "چنگ" در مصراع دوم که به معنای نوعی ساز است تناسب دارد.

گزینه ی "۲": پارادوکس: شاد و خندان شدن در گریان شدن غم معشوق / حس آمیزی ندارد.

گزینه ی "۴": تلمیح: چشمه ی حیوان، اشاره به آب حیات و خضر پیامبر / استعاره ندارد.

حسن تعلیل: شاعر علت آزادی سرو را به شکل شاعرانه ناشی از بندگی و کوتاهی در برابر معشوق دانسته است. / تشبیه:

بند محن

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: اسلوب معادله ندارد.

گزینه «۲»: ایهام ندارد / دم مجاز از لحظا

گزینه «۴»: آتش استعاره از عشق / بیت تضاد ندارد.

۸۰۴- گزینه ۱ (آرایه ترکیبی)

استعاره: «پسته» استعاره از «دهان» معشوق / تشبیه: دهان یار حدیث قند را به تمسخر گرفته است: یعنی دهان یار مانند

قند شیرین، بلکه شیرین تر از آن است. (تشبیه تفضیل)

گزینه «۲»: حس آمیزی: شنیدن بو / جناس تام ندارد.

گزینه «۳»: «روی: ایهام تناسب ۱- چهره ۲- فلز روی که با زر تناسب دارد. / پارادوکس ندارد.

گزینه «۴»: اغراق: صد جوی آب از چشم بستن / حسن تعلیل ندارد.

۸۰۵- گزینه ۱ (بیان و بدیع، ترکیبی)

در بیت گزینه «۱» می توان حسن تعلیل ضعیفی برقرار دانست اما بیت ایهام تناسب ندارد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۲» ک «به» ایهام دارد: ۱- نوعی میوه ۲- بهتر / درخت، میوه، به و بوستان: مراعات نظیر

گزینه «۳»: کل بیت تشبیه دارد. / لهجه شیرین: حس آمیزی

گزینه «۴»: تکرار مصوت «ـ» واجر آرایي / حلقه در گوش : کنایه از مطیع

۸۰۶- گزینه ۱ (آرایه، ترکیبی)

ایهام تناسب: پروانه ۱- رخصت و اجازه (معنای مورد نظر) ۲- نوعی حشره که با شمع تناسب دارد. / تشبیه: شمع روی

(اضافه تشبیهی)

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۲»: کنایه: چشم و چراغ بودن کنایه از عزیز و ارجمند بودن- سر افکنده کردن کنایه از شرمسار کردن / استعاره

مصرّحه به کار نرفته است.

گزینه «۳»: تضاد: نیک و بد / حُسن تعلیل ندارد.

گزینه «۴»: تلمیح: به داستان خسرو و شیرین اشاره دارد / ایهام تناسب ندارد.

گزینه «۴»: جناس: «خطا» و «ختا»

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: ایهام: بالا: ۱- اعلی و برتر ۲- قامت / استعاره: «سرو بستان» استعاره از معشوقان دیگر.

گزینه «۲»: مجاز: «خون» مجاز از کشتن / کنایه: «میان در بستن» کنایه از آماده شدن

گزینه «۳»: تشبیه: همچو ماه مهر رخسار / ایهام: مهر ۱- محبت ۲- خورشید

۸۰۸- گزینه ۴ (علوم و فنون ادبی (۲ و ۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

تضاد: «روی» و «پشت»، «عیش» و «غم»، «طرب» و «محنت» / فاقد حسن تعلیل

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: مجاز: «چشم» مجاز از نگاه / تلمیح: اشاره به داستان حضرت یوسف (ع) و برادرانش

گزینه «۲»: استعاره: حرص همچون شمشیری دانسته شده که از غلاف بیرون می آید / اسلوب معادله: مصراع دوم در حکم مصداقی برای مصراع اول بوده و آن را تأیید می کند.

گزینه «۳»: ایهام: «حلاج»: ۱- پنبه زن ۲- حسین بن منصور حلاج / استعاره: «مینا» استعاره از جام شراب (مینا، در معنای استعاری می تواند استعاره از حقیقت و درستی نیز باشد)، همچنین «پنبه» را نیز می توان دارای معنای استعاری دانست.

۸۰۹- گزینه ۴.

«غریب» در معنای «عجیب» به کار رفته است اما با «بیگانه» ایهام تناسب دارد.

۸۱۰- گزینه ۲

پاسخ تشریحی :

بیت اسلوب معادله ندارد. / پای شمع اضافه استعاری و تشخیص است.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: تلمیح: اشاره به داستان شیرین و فرهاد / ایهام تناسب: شیرین: ۱- دلنشین و لذت بخش ۲- معشوقه خسرو پرویز

گزینه «۳»: حسن تعلیل: شاعر دلیل رعد و برق ابر و ریزش باران را به یاد یار افتادن او می داند. / تشبیه: گل روی

گزینه «۴»: مجاز: حرف مجاز از سخن است / حس آمیزی: حرف سبز

۸۱۱- گزینه ۴

پاسخ تشریحی :

جناس: جان و جهان

تشبیه: «بار عشق» و «مرکب جان»

۸۱۲- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

جناس: دست، هست - تضاد: وصل، هجران

۸۱۳- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

در بیت (۳) داد (فعل)، داد (عدل و انصاف) جناس همسان دارند.

۸۱۴- گزینه ۱

پاسخ تشریحی :

در بیت (۱) آرایه حس آمیزی دیده نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها: (۲) با لب خاموش سخن می‌گویم متناقض‌نما است. (۳) «جهان» مجاز از مردم جهان، چشم مردم جهان

نگران من و توست. (۴) دیباجه عقل، تشبیه عقل به دیباجه.

۸۱۵- گزینه ۴

پاسخ تشریحی :

گزینه ۴: حلق و خلق جناس - حلق بستن کنایه از سخن نگفتن

۸۱۶- گزینه ۲

پاسخ تشریحی :

گ (۱) (موج سینه می‌زند: استعاره) در بیت «اسلوب معادله» مشهود است.

گ (۳) (چراغ مرده دل‌ها: تشبیه) (شمع پیش پای خود را نمی‌بیند: استعاره)

گ (۴) همه (شیرها) در حلقه زنجیر زلفت، خوار و زیون گرفتارند: اغراق (سر و در: جناس)

۸۱۷- گزینه ۴

پاسخ تشریحی :

جناس: خطا (اشتباه) و ختا (ناحیه‌ای در چین) (ناهمسان) / حسن تعلیل: در این بیت هیچ دلیل شاعرانه‌ای برای پدیده‌ای

طبیعی ذکر نشده است و می‌توان گفت محبوب واقعاً روی ناراحتی چین در ابروی خود انداخته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱: ایهام: «راستی را» در معنای ۱- به راستی ۲- راستی‌قامت در بیت

قابل جای‌گذاری است. / استعاره: سرو بستانی استعاره از زیبارویان است.

۲: مجاز: خون مجاز از کشتن است. / کنایه: به خون کسی کوشیدن

کنایه از سعی کردن در کشتن اوست. - میان دربستن برای کاری کنایه از آماده و مهیا شدن برای آن کار است.

۳: تشبیه: مهر رخسار (در معنای خورشید رخسار اضافی تشبیهی است) - مهر به ماه چارده تشبیه شده است. / ایهام: واژه‌ی «مهر» ایهام‌ساز است و در دو معنای: ۱- خورشید، ۲- محبت و عشق در بیت قابل جای‌گذاری است.

۸۱۸- گزینه ۱

فاقد اسلوب معادله

۸۱۹- گزینه ۳

پاسخ تشریحی:

استعاره: «لغل» استعاره از «لب» / ایهام ندارد.

۸۲۰- گزینه ۴

پاسخ تشریحی:

گزینه‌ی «۴»: گل رخسار: تشبیه / بیت آرایه‌ی ایهام ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: آتش: استعاره از عشق / آب چشم چون جوی: تشبیه

گزینه‌ی «۲»: خاک، باد، آب، آتش: تناسب / آب حیوان: اشاره به آب حیات که در ظلمات است (تلمیح)

گزینه‌ی «۳»: سینه: مجاز از دل / علت گرمی آفتاب، صفای سینه‌ی ما است: حسن تعلیل

۸۲۱- گزینه ۴

پاسخ تشریحی:

در این گزینه بین واژه‌های «جان و جسم- لطیف و کثیف- شمع فروزان و شب یلدا» تضاد برقرار است و بین «جان و جهان» جناس ناهمسان.

گزینه ۱: استعاره: «خزان لشکر سرما را می‌آورد» تشخیص و استعاره دارد / ایهام: ندارد.

گزینه ۲: مجاز: ندارد / تشبیه: زلف به دل ترسا

گزینه ۳: تناقض: ندارد / تلمیح: به جان‌بخشی حضرت مسیح اشاره شده است.

۸۲۲- گزینه ۲

پاسخ تشریحی:

استعاره و تشخیص: باد صبا چمن را در خواب می‌کند.

حسن تعلیل: شاعر دلیل جنبیدن و حرکت درخت را خواب کردن چمن توسط باد دانسته است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ی «۱»: «دامن از دست شدن» کنایه از «بی‌اختیار شدن» / تشبیه ندارد.

گزینه ی «۲»: «پروانه، آتش، شمع» مراعات‌نظیر / ایهام ندارد. (متناسب با شمع)

گزینه ی «۴»: «جام باده، [مانند] کشتی است»، «غم [مانند] بحر پر موج» تشبیه / تلمیح ندارد.

۸۲۳- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

حسن تعلیل: شاعر علت آزادگی سرو را به شکل شاعرانه ناشی از بندگی و کوتاهی در برابر معشوق دانسته است. / تشبیه:

بند محن

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اسلوب معادله ندارد.

گزینه «۲»: ایهام ندارد / دم مجاز از لحظه

گزینه «۴»: آتش استعاره از عشق / بیت تضاد ندارد.

۸۲۴- گزینه ۴

پاسخ تشریحی :

در بیت گزینه «۴»، «باد» و «با»، «صبا» و «با» و «را» جناس دارند، اما این بیت ایهام ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تشخیص: اضطراب موج / حسن تعلیل: علت اضطراب موج، منعکس شدن عکس چهره معشوق در آب دانسته شده است.

گزینه «۲»: حس آمیزی: منطق شیرین / تضاد: تلخ و شیرین و دشنام و دعا

گزینه «۳»: تلمیح: به ماجرای تجلی خداوند بر کوه طور در زمان حضرت موسی (ع) / تشبیه: دلی چون کوه

۸۲۵- گزینه ۳

پاسخ تشریحی :

تضاد: سلطان و گدا / جناس: ندارد

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: کنایه: انگشت به دندان بودن (حیرت و شگفتی) / تشخیص: انگشت به دندان بودن شانه

گزینه «۲»: «بت عیار» استعاره از «محبوب» / جناس: در و در

گزینه «۴»: تشبیه: صدف خاک و صدف دیده (اضافه تشبیهی) / استعاره: «گوهر» در مصراع اول انسان ارزشمند و «گوهر»

در مصراع دوم قطره‌های اشک

۸۲۶- گزینه ۴

پاسخ تشریحی :

در گزینه «۴» اسلوب معادله وجود دارد چون شرایط آن را دارد: ۱- در این بیت هر دو مصراع ظاهراً در مورد موضوع

متفاوت سخن می‌گویند ولی در اصل هر دو یک مفهوم دارند ۲- جای دو مصراع را می‌توان عوض کرد ۳- واژه‌های غم

عشق به سوزن و غم‌های دیگر به خار تشبیه شده است ۴- بین دو موضوع حرف ربط وابسته ساز نیامده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: حس آمیزی ندارد. در حس آمیزی حتماً باید دو یا چند حس ظاهری و یا معنوی با هم تلفیق شوند.

گزینه «۲»: تشبیه ندارد.

گزینه «۳»: در این بیت تناقض دیده نمی‌شود، بلکه تضاد وجود دارد.

۸۲۷- گزینه ۱

پاسخ تشریحی :

ایهام: ندارد - کنایه: نقش بر آب زدن

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) تشبیه: دفتر گل، گل به دفتر - جناس: جان، جهان

۳) استعاره: ۱) یاقوت استعاره از دندان یار ۲) شمشاد استعاره از قد و بالای یار

۴) اغراق: ۱) در توصیف مژگان یار اغراق شده است. استعاره: تیغ برآوردن مژگان یار، استعاره و تشخیص

۸۲۸- گزینه ۱.

بیت ۱ جناس ندارد.

۸۲۹- گزینه ۱.

استعاره («ره» استعاره از عشق)

کنایه («سرمزل فراغت از دست دادن» کنایه از آسودگی نداشتن)

بیت «۲» نه استعاره دارد و نه جناس. بیت «۳» اغراق دارد اما اسلوب معادله ندارد. بیت «۴» تشخیص دارد اما حس آمیزی ندارد.

۸۳۰- گزینه ۲.

خطاب قرار دادن «عشق» و «دل» استعاره مکنیه می‌سازد اما جناس تام در این بیت دیده نمی‌شود (هر دو «باز آمدن» در یک معنا به کار رفته‌اند).

۸۳۱- گزینه ۱.

تشبیه [مضمّر] (لب یار به قند)، استعاره (پسته، استعاره از لب یار)

بیت ۲ حس آمیزی دارد (بو شنیدن) اما جناس تام خیر.

بیت ۳ نه ایهام تناسب دارد (معنای دوم «مهر» با لغت دیگری تناسب نساخته است) و نه پارادوکس.

بیت ۴ اغراق دارد اما حسن تعلیل خیر.

۸۳۲- گزینه ۳.

سهی (راست) با خم متضاد است. سرو استعاره از اسفندیار است. اما ایهامی در این بیت دیده نمی‌شود.

۸۳۳- گزینه ۲.

در این بیت نه جناس دیده می‌شود (هر دو جهان در یک معنا به کار رفته‌اند) و نه ایهام (مهر تنها یک معنا دارد).

۸۳۴- گزینه ۲.

بیت کنایه دارد (زردی روی، کنایه از بدحالی)، تشبیه هم دارد (لب به لعل)؛ اما پارادوکسی در آن دیده نمی‌شود.

۸۳۵- گزینه ۳.

«هوا» تنها در معنای «هوس» به کار رفته است و ایهام ندارد. «دست هوا» استعاره مکنیه از نوع تشخیص است. بیت مجاز

هم ندارد.

۸۳۶- گزینه ۴.

شعر تر: حس‌امیزی / زر در گرفتن: کنایه

۸۳۷- گزینه ۴.

تشبیه (عشق به قمار و زلف به کمند) و کنایه (به بند افتادن کنایه از گرفتاری، دل و جان باختن کنایه از همه چیز را فدا کردن) دارد اما اسلوب معادله و مجاز ندارد.

۸۳۸- گزینه ۳.

بیت حسن تعلیلی برای باریدن باران در فصل بهار آورده است (بدعه‌دی روزگار و غصّه ابر بهار برای گل‌های بهاری)؛ اما اسلوب معادله‌ای در بیت دیده نمی‌شود.

۸۳۹- گزینه ۳.

بیت اسلوب معادله دارد (لعل لب=سنگ، بادام=گفتار) اما تضادی در آن مشاهده نمی‌شود.

۸۴۰- گزینه ۳.

بیت اسلوب معادله دارد (صبح=پیر زنده دل) اما ایهام تناسب خیر.

۸۴۱- گزینه ۱.

در این بیت «نقش بر آب زدن» کنایه از «نابود کردن» هست اما «خراب» با «می» تنها ایهام تناسب می‌سازد و ایهامی ندارد.

۸۴۲- گزینه ۳.

استعاره [مکنیه از نوع تشخیص] (برخاستن سرو و سرو را آزاد کردنِ دور فلک)، تضاد (بنده و آزاد)